

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
KATEDRA BIOTECHNICKÝCH ÚPRAV KRAJINY
FAKULTA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

*Vývoj majetkového vyrovnání Církve československé
husitské v České republice*

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Ing. Vratislava Janovská

Diplomant: Bc. Kateřina Rothová

2014

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra biotechnických úprav krajiny

Fakulta životního prostředí

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Rothová Kateřina

Regionální environmentální správa - kombinované Praha

Název práce

Vývoj majetkového vyrovnání Církve československé husitské v České republice

Anglický název

The development of property settlement in Czechoslovak Hussite Church in the Czech Republic

Cíle práce

Autorka zpracuje DP typu studie, která bude rozdělena na teoretickou a praktickou část. V literární rešerši bude popsán historický vývoj restitucí na území České republiky, právní rámec a rozbor zákonů týkajících se problematiky majetkového vyrovnání a srovnání s vypořádáním restitučních nároků v sousedních státech. Práce bude pojednávat o problematice napravení majetkových křivd za komunistického režimu. Připraví objektivní posouzení dané problematiky, která je mnohdy klamavě interpretována pro laickou veřejnost. Přinese ucelenou studii o restitucích na území České republiky od počátku zabírání majetku přes částečné navrácení po současnou situaci. Praktická část by měla zodpovědět na otázky typu: Jak se Česká republika vypořádá s majetkovým vyrovnáním s Československou husitskou církví? Budou získány všechny nároky? Pro koho je z hlediska vydání nového zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi prospěšné?

Metodika

Metodika stanoví metodu pro shromáždění informací ohledně problematiky majetkového vyrovnání s církvemi v rámci České republiky. Součástí bude i porovnání nároků církve s předešlými návrhy zákona. Autorka zpracuje naturální soupis majetku Církve československé husitské podle přesných parcelních čísel získaných na ústředí CČSH. Tato data budou podrobena důkladnému rozboru vyhledáním dostupných dat v archivu CČSH a na portálu ČZÚ. Zjištěná data budou interpretována v souvislém textu a zanesena i do mapových výstupů. Práce bude též obsahovat kvantitativní průzkum formou dotazníku veřejnosti v České republice. Hlavním důvodem pro zjištění bude získat data, jaký názor mají občané na navrácení majetku církvím a jaký rozsah by byl pro ně přijatelný a zda jsou obeznámeni s historií zabavování majetku církvím.

Harmonogram zpracování

IV - VI/2013 - stanovení cílů práce, metodiky a harmonogramu práce

VI - XII/2013 - zpracovaná podrobná literární rešerše, sběr dat a podkladových materiálů

I - IV/2014 - zpracování výsledků, závěrečná formulace výsledků a dokončení diplomové práce

Rozsah textové části

min. 60 stran

Klíčová slova

církev československá husitská, církevní restituce, majetkové vyrovnání, výčtový zákon, zákon o financování církví

Doporučené zdroje informací

Zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společenství

Zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání

Zákon č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech

Říčan R., Molnár A., 1973: Dvanáct století církevních dějin, KF, Praha.

Odborné české i zahraniční časopisy.

Archiv Církve československé husitské

Metodické pokyny pro zpracování DP na FŽP.

Vedoucí práce

Janovská Vratislava, Ing.

Elektronicky schváleno dne 22.1.2014

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22.1.2014

prof. Ing. Petr Sklenička, CSc.

Děkan fakulty

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala samostatně, pod vedením Ing. Vratislavy Janovské. Uvedla jsem všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpala.

V Praze 1. 12. 2014

Bc. Kateřina Rothová

.....

Poděkování:

Ráda bych na tomto místě poděkovala za vedení práce vedoucí práce Ing. Vratislavě Janovské, za cenné rady, metodické vedení, trpělivost a ochotu po celou dobu naší spolupráce. Poděkování patří také církvi Československé husitské za spolupráci a poskytnuté informace.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá tématem „majetkového vypořádání“ Českého státu s Církví československou husitskou na území České republiky. V první části se zaměřuji na pozemkové reformy provedené během 1. republiky, zestátnění církevního majetku po únoru 1948 a následnou platnou legislativu. Porovnávám legislativní proces majetkového vyrovnání v obecné rovině církví České republiky. Na základě sestaveného soupisu naturálního majetku jsem zjistila výši finanční kompenzace za nevydaný církevní majetek.

Klíčová slova: Církev československá husitská, církevní restituce, majetkové vyrovnání, výčtový zákon, zákon o financování církví

Abstract

This thesis deals with the occurrence of "property settlement" between Czech Republic and the Czechoslovak Hussite Church. The first focus is on land reform made during the First Republic, the nationalization of church property post 1948 and subsequent legislation put in force. It compares the legislative property settlement process in churches of the Czech Republic. After compiling the total Church property assets, I was able to determine the amount of financial compensation for unreleased church property.

Key words: Czechoslovak Hussite church, religious restitution, property settlement, enumeration law, law of financing churches

Obsah

1.	Úvod.....	7
2.	Cíle práce.....	9
3.	Literární rešerše	10
3.1	Charakteristika Církve československé husitské	10
3.2	Historie církevního majetku na území Českých zemích.....	13
3.2.1	Období středověku až první republiky.....	13
3.2.2	První republika a Benešovy dekrety.....	15
3.2.3	Únor 1948 a druhá pozemková reforma.....	18
3.3	Události po sametové revoluci v roce 1989.....	24
3.2	Historie pozemkových evidencí.....	29
4.	Charakteristika řešeného území	31
5.	Metodika.....	34
5.1	Dotazníkové šetření	34
5.2	Soupis církevního majetku	37
5.3	Mapové výstupy	40
6.	Současný stav řešené problematiky	41
6.1	Vymezení zákona č. 428/2012 Sb.....	42
6.2	Majetkové vyrovnání mezi církvemi a státem ve východní Evropě .	46
6.3	Financování církve v České republice a v Evropě	48
7.	Výsledky	52
7.1	Vyhodnocení dotazníkového šetření	52
7.2	Soupis majetku Církve československé husitské	59
8.	Diskuze	64
8.1	Dotazníkové šetření	64
8.2	Soupis církevního majetku	65
9.	Závěr	70
10.	Seznam literatury.....	72

Seznam tabulek:.....	79
Seznam obrázků:.....	79
Přílohy:.....	80
Příloha č. 1:.....	80
Příloha č. 2:.....	84
Příloha č. 3.....	89
Příloha č. 4.....	93
Příloha č. 5.....	94
Příloha č. 6.....	95

1. ÚVOD

Diplomová práce je věnována problematice navrácení církevního majetku Československé husitské církve na území České republiky. Změna vlastnického práva movitého i nemovitého majetku probíhala zhruba od 12. stol. až do současnosti. Církevní majetek přecházel ze zakladatelů na církve, z církví na panovníka, z panovníka opět na církve a z církví na stát. Změn bylo provedeno mnoho. Nejvíce se jich ale odehrálo v průběhu první republiky, vydáním pozemkových reforem prezidentem Masarykem a následně v období komunistického režimu. Lépe řečeno hned po únorovém převratu roku 1948.

Československá společnost je postavena do situace, kdy církve jsou označeny za nepřítel státu pro svoji hospodářskou soběstačnost. Podle dobové literatury, náboženství a církve jsou tak v každém ohledu – ideologickém a organizačním – negativním dědictvím vykořisťovatelské společnosti a církve navíc aktivním nositelem odporu poražených tříd. Konflikt mezi nimi a revoluční státní mocí je pak nevyhnutelný, protože stát proti nim jen uplatňuje svoji třídně potlačovatelskou funkci (Kindl, 1985 in Kříž, 2009). Proti těmto mocenským zásahům se nešlo ubránit žádnou právní odezvou, díky totalitnímu uskupení Československého státu.

Po pádu komunistického režimu se začínají na veřejnost dostávat informace o způsobených křivdách. První vláda schvaluje tzv. výčtový zákon, kterým byly navráceny do vlastnictví některé nemovitosti. Smyslem bylo umožnit řádům na území Československa obnovit jejich činnosti do přijetí řádného a komplexního zákona, který by vyřešil problém restitucí. Výčtová metoda nebyla nejlepším řešením, proto se vláda pokoušela o vytvoření nové metody a přípravy zákona, který by byl pro tyto účely vhodný. Snaha o prosazení zákona o navrácení majetku se po několika nezdarech povedla až v roce 2012. Následně byla posvěcena ústavním soudem v roce 2013.

Studie je rozdělena do několika kapitol a podkapitol – teoretická část, metodika, výzkumná část, výsledky, diskuze a závěr. V teoretické části se zabývám historií církevního majetku, prvorepublikovými zákony a otázkou restitucí po pádu komunismu. Výzkumná část odpovídá na otázky, o jaký majetek se jedná, vyčísluje počty nemovitostí a pozemků určených k navrácení a vyhodnocuje dotazníkové šetření. Na závěr jsou přiřazeny mapové výstupy znázorňující výsledky práce.

Problematika navrácení církevního majetku je velice citlivé téma nejen v církevních ale i politických kruzích. Právní spor, který je zde veden, patří mezi kontroverzní téma v České republice. Právě problematická komunikace a množství dat, které jsou spojeny s tématem církevních restitucí, mě dovedla k výběru a zpracování přehledu pouze jedné konkrétní církve. Církev československá husitská není největší církví na území České republiky, patří ale mezi tři nejpočetnější církve.

Nutno podotknout, že České země byly od svého počátku směřovány ke katolické víře. Katolická církev byla prosazována a uznávána po několik staletí. Proto největší podíl majetku si dnes žádá církev římsko-katolická. Naopak jednou z moderních mladých Církví je československá husitská, která se odštěpila od katolické církve po konci první světové války. Získávat majetek tedy mohla celých 28 let do únorového převratu v roce 1948, kdy jí byl majetek stejně jako všem ostatním církvím zabaven.

2. CÍLE PRÁCE

Cílem diplomové práce je zpracování studie na téma církevní restituce v České republice. Konkrétně se jedná o církev Československou husitskou. V době, kdy je veřejnost soustavně přesvědčována o zbytečnosti či nevěrohodnosti historického vyrovnání, si kladu za cíl předložit kvalitní literární rešerši s historickým vývojem zabavení majetku církví v Československu, právní podstatou a rozbořem zákonů týkajících se vypořádání s majetky církví. Práce je zpracována se zaměřením na církev jako celek, nikoliv na jednotlivé diecéze, s ohledem na množství předkládaného majetku, které nedosahuje takového objemu, aby bylo možné na něj pohlížet po částech.

Praktická část by měla zodpovědět otázky typu: Jak se Česká republika vypořádá s majetkovým vyrovnáním s Československou husitskou církví? Budou získány všechny nároky? Pro koho je z hlediska vydání nového zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi prospěšné?

Součástí diplomové práce je příprava unikátního soupisu naturálního majetku Církve československé husitské, jeho prozkoumání a porovnání s předkládaným zákonem z roku 2012. Následné výsledky budou prezentovány v souvislém textu a budou zaneseny i do mapových výstupů.

3. LITERÁRNÍ REŠERŠE

3.1 Charakteristika Církve československé husitské

Církev československá husitská (dále CČSH) je křesťanská církev vyhlášená podle zákona č. 308/1991 Sb. 15. září 1920. Jedná se výhradně o českou národní církev, která působí na území České republiky a v menší míře i na Slovensku (MK, 2007).

Církev československá husitská si za zdroj své nauky klade snahu o návrat k pravému jádru křesťanství a považuje se za pokračovatelku učení Mistra Jana Husa. Církev můžeme považovat za ryze českou odnož křesťanství. Vznik církve započal na konci první světové války a to vnitřními neshodami s římskokatolickou církví, která byla ovládána před válkou z Vídně. Nově vzniklý Československý stát hledal novou koncepci politickou, ale i duchovní (Rak, 1993). Po neúspěšných snahách o reformaci se začala formovat skupina církevních hodnostářů okolo kněze ThDr. Karla Farského. Na základě obrovského ohlasu po půlnoční mši svaté, konané o Vánocích 1919, která byla vedena v českém jazyce v několika katolických kostelech, ohlásilo uskupení vznik nové církve. Církev založené na hlásání evangelia v rodném jazyce, účasti laiků na vedení církve či zdobrovolnění celibátu (Salajka, 2007; CČSH, 2011).

Po vyřešení organizační struktury a směru církve bylo potřeba vyřešit vzdělávání duchovních a s tím spojené finanční prostředky. Podle CČSH (2011), církev získávala část prostředků pro budování náboženských obcí ze státních dotací. Tyto peníze byly čerpány především na stavbu nových sborů. Uvedeným způsobem se řešily spory s církví římskokatolickou o užívání kostelů. Ve 30. letech prohlubovala církev svoji činnost v oblastech charity, výchovy dětí a mládeže, či ochotnického divadla. Mimo svoji obvyklou činnost církev zřídila tiskárnu, díky níž publikovala několik periodik (Český zápas či náboženská revue).

CČSH (2011) uvádí, že před koncem první republiky měla 260 státem schválených náboženských obcí (farností), které byly sdruženy do čtyř diecézí: západočeské (pražské), východočeské (hradecké), olomoucké (pro celou Moravu kromě Ostravska) a ostravské. Duchovní správa na území Slovenska a Podkarpatské Rusi byla řízena z pražského centra přes olomouckého biskupa. Již podle sčítání lidu v roce 1930 se k Československé církvi hlásilo skoro 800 000 věřících.

Válečné období znamenalo konec 31 náboženských obcí na území Sudet. Činnost na území Slovenska a Podkarpatské Rusi byla prakticky znemožněna. V době okupace se několik členů duchovenstva zapojilo do odbojů, celkem 7 jich bylo nakonec umučeno. Církev, která si zakládala na svobodě rozhodování a podporovala odboj proti bezpráví, se dostala díky novému zákonu č. 218/1949 Sb. o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem pod státní dohled (Průcha et al., 2009). Přes období omezování a zabavení majetku se církev snažila rozrůstat jako vzdor komunistické okupaci. V roce 1950 se hlásilo k církvi Československé husitské 946 813 obyvatel Československa (ČSÚ, 2003). Během let 1950 – 1989 prošla vnitřní struktura církve řadou změn. Podstata vždy zůstala stejná, pouze počet věřících postupně klesal. V roce 1991 se přihlásilo celkem 178 036 obyvatel, v roce 2001 99 103 obyvatel a při posledním sčítání jen 39 229 obyvatel České republiky. Duchovními jsou muži a od roku 1945 i ženy.

Církev je spravována aparátem, který se skládá z vedení církve, reprezentovaného patriarchou¹ a ústřední radou církve, která je dle organizačního řádu správním, výkonným a statutárním orgánem CČSH v České republice. Ústřední radu svolává dle potřeby patriarcha nebo místopředseda ústřední rady. Na diecézní úrovni je představitelem biskup, který diecézi spravuje spolu s diecézní radou. Diecézní rada má právo schvalovat usnesením vznik nové diecéze a územní obvod náboženských obcí. Úřad diecéze vykonává odborné, organizační a správní úkoly. Základní organizační jednotkou je náboženská obec v čele s farářem nebo administrátorem a radou starších. Rada starších je správním, výkonným a dozorčím orgánem náboženské obce.

Církev československá husitská je rozdělena do 6 diecézí, se sídly v Praze, Hradci Králové, Brně, Olomouci, Plzni a Bratislavě. Společně zastupují celkem 292 náboženských obcí. V rámci církve funguje i tzv. Sněm, který je nejvyšším zákonodárným orgánem (CČSH, 2007).

Majetek získávala v průběhu 20. století. Zprvu se věřící scházeli v pronajatých místnostech či na náměstích. První stavby, které církev pořídila, byly spíše domového charakteru s věžičkou, jak uvádí Salajka (2007). Církev vystavěla několik domů a sborů. Některé stavby byly církvi přenechány z historického dědictví. Salajka (2007) uvádí, že šlo i o několik osiřelých synagog². V církevní obci se nachází budova – sbor,

¹Osmý patriarcha byl zvolen řádným sněmem v září 2006, stal se jím ThDr. Tomáš Butta.

²Nejznámější se nachází v Prostějově (Salajka, 2007).

pracovna duchovní správy, archiv, knihovna a místnost pro duchovní vzdělávání a dobrovolnou činnost. V některých městských stavbách se provozuje i tzv. kolumbárium – místo pro ukládání uren. V menších obcích se zřizovaly místní modlitebny v zakoupených vilách či zrušených provozovnách. Po druhé světové válce na Československou husitskou církev přešlo několik opuštěných kostelů a far v příhraničí po Německé evangelické církvi.

Církev československá husitská se řídí podle schváleného Hospodářského řádu, který je prováděcím předpisem k Ústavě Církve československé husitské. Všechny církevní orgány musí hospodařit podle schváleného rozpočtu. Jejich povinností je vedení evidence o všem movitém i nemovitém majetku. Vrcholným orgánem náboženské obce je shromáždění náboženské obce, které se stará o hospodaření a nakládání s majetkem. Shromáždění také projednává a schvaluje rozpočet příslušné obce. Usnází se o koupi, směně či používání usnesením, po předchozím souhlasu ústřední rady. Shromáždění žádá souhlas prostřednictvím příslušné diecézní rady. Veškeré smlouvy o nakládání s majetkem (nabytí, prodej, převod, zatěžování věcným břemenem) podléhají tedy souhlasu diecéze a Ústřední rady CČSH. V případě prodeje majetku je nemovitost nabídnuta přednostně ostatním náboženským obcím či diecézi.

V rámci diecéze se o hospodaření a správu majetku stará diecézní shromáždění. Prodej a nakládání s nemovitým majetkem podléhá schválení ústřední rady. Diecézní rada připravuje přehledy a výkazy pro potřebu církve nebo státu a dozírá na hospodaření náboženských obcí. Hospodářskou činnost CČSH kontroluje a schvaluje ústřední rada Církve československé husitské, která se řídí Hospodářským řádem a Ústavou CČSH³.

³ Hospodářský řád CČSH, schválený 8. a 9. 10. 2004.

3.2 Historie církevního majetku na území Českých zemích

Vztah mezi církví a státními představiteli nebyl nikdy idylický. Světská moc se snažila hrát vždy prim v zemích české koruny. Obyvatelé českých zemí na počátku 9. stol. se těžko zbavovali pohanských zvyků a pomalu přijímali křesťanskou víru. Protože se panovník choval jako ochránce církve, zákonodárce, soudce a vlastník veškeré půdy, byla církev i šlechta na panovníkovi značně závislá (Kalný, 1995).

3.2.1 Období středověku až první republiky

Právní řád ranně středověkého období uplatňoval majetkové právo staviteli, majiteli pozemku (tzv. germánské právo, kdy stavba patřila majiteli pozemku), (Kalný, 1995). Stavba byla pevně spjata s pozemkem, na kterém byla zřízena a v neposlední řadě i přinášela majiteli značný zisk. Majitelé financovali investiční i provozní náklady kostelů. Kalný (1995) uvádí, že v této první etapě vývoje církve bylo založeno pražské a olomoucké biskupství, 10 kapitul a asi 30 klášterů, z toho 14 benediktinských, 9 cisterciáckých a 12 premonstrátských, které všechny obdělávaly svěřenou půdu. Vlastnické vztahy byly v té době nejasné a majitelé kostelů i zakladatelé klášterů měli velký vliv na život a chování kněží a řeholníků.

Od 12. století církev získala právo na stavbu kostelů. Peníze na stavbu získávaly od bohatých donátorů či měšťanstva. Tzv. patronátní právo poukazuje na právo užívání majetku (13. století po Kr.), kdy majiteli jsou ubrány jeho dispoziční práva a stávají se patrony těchto staveb. Církev se snažila osamostatnit od područí knížat a vladaře a zakládala svoje vlastní kláštery a kostely, které vynášely potřebný zisk. Mezi příjmy církve v této době patří i dobrovolné příspěvky za křty, svatby, pohřby či napravení spáchaných křivd. Prvním záznamem o dispozičních právech byly zemské desky, vydané z nařízení krále Přemysla Otakara II. (Sklenička, 2003).

S rostoucím počtem pozemků a vlivem církve a šlechty se zákonitě objevily spory, které vyvrcholily protesty a obdobím Mistra Jana Husa. Část obyvatel země bohatla a hýřila majetkem a část žila v nuzných podmínkách. V husitské době byla řada církevního majetku zničena a pozemky zabrány šlechtou. Husitské války nepřinesly jenom ztrátu církevního majetku, ale také státní rozvrat, přerozdělení moci šlechty a panovníka, úpadek vzdělanosti, úmrtnost a vysokou míru germánského přistěhovalectví. Církev sice požádala po husitských válkách o navrácení veškerého majetku, ale Ferdinand III. žádost razantně odmítl. Soudní moc předal světským soudům a zavázal se odevzdávat církvi část daně ze soli (MK, 2012). Podmínkou

podpory státu bylo zrušení restitučních nároků. Z těchto výtěžků církev rozšiřovala svůj majetek a opravila svoje stávající statky.

V období Habsburské monarchie se stát snažil centralizovat moc i vliv na jedinou povolenou církev v Čechách – katolickou. Do vydání tolerančního patentu roku 1781 bylo povolené právě pouze katolictví. V roce 1774 byla vyhlášena povinná školní docházka. Školy byly připojeny k farnostem a obsluhovány církevními hodnostáři. Církev se dostala jednáním Marie Terezie do úplného područí státu. Ještě přísnější omezení prosadil Josef II., který nechal zrušit třetinu klášterů, které nepřinášely užitek. Zrušil některé řády a majetek předal do tzv. náboženských fondů, které měly financovat potřeby katolické církve. Zákony uvádějí, že církve mají majetek v držbě/správě, nikoli ve vlastnictví. Za oficiální majetek církve se považoval pouze ten, který byl zapsán v pozemkových knihách (Doležalová, 2012). Hrádela (2012) upřesňuje, že katolická církev nebyla považována za vlastníka nemovitého majetku v době Rakousko-Uherska. Poukazuje na rozdíl státního majetku a tzv. církevního tím, že se do pozemkových knih nezapisovala církev, ale farní obce, kláštery, kostely či nadace. Jmění obročí⁴ se oddělovalo od kostelního majetku (§39, zákona č. 39/1874 ř. z.). U nekatolických církví se zapisovala jako vlastník farní obec.

Revoluce roku 1848 docílila zrušení státního dohledu. Církve mohly zakládat nadace, stavět kláštery a farnosti. Církev byla ale nadále považována za prohabsburskou, i když se tak stala díky systematickému podřizování v průběhu 400leté vlády habsburského rodu (Kalný, 1995).

⁴ Jedná se o příjem, který je spojen s nějakou službou, úřadem, funkcí nebo postavením.

3.2.2 První republika a Benešovy dekrety

Po konci první světové války byla katolická církev v troskách. Stát ji nepovažoval za důležitou základnu identity (Moravcová, 1995). Československá republika při svém vzniku převzala veškeré zákony a na ně navazující nařízení. Vztah státu a církve byl velice komplikovaný (Hrádela, 2012). Svatý Stolec s církevními představiteli nerespektoval kontrolu státu nad církví. Docházelo k ostrým debatám, někdy i právním sporům, které následně vrcholily všeobecným ničením kostelů či mariánských sloupů. Sepětí katolické církve a odpor k reformám vedl v Čechách v roce 1920 k odštěpení národně cítícího duchovenstva a k založení nové moderní církve československé husitské. Jak uvádí Lach (2013), katolická církev si i přes jisté oslabení uchovala v Československé republice nejsilnější postavení (78 % obyvatel), tradičně se silnou základnou na Slovensku, na Moravě a v některých německých oblastech. K nové Církvi československé se přihlásilo 8 % obyvatelstva⁵, převážně v Čechách.

V poválečném období sílil tlak obyvatel venkova na stát kvůli vlastnictví půdy. Národní shromáždění v čele s prezidentem Masarykem přijalo zákony o pozemkové reformě⁶, která se týkala velkých soukromých pozemků. Byla upravena třemi základními zákony. Jednalo se o záborový zákon (č. 215/1919 Sb.), přidělový zákon (č. 81/1920 Sb.) a zákon náhradový (č. 329/1920 Sb.). Hrádela (2012) připouští, že právě tehdejší ústavní listina z roku 1920 umožnila vyvlastnění církevního majetku, za symbolickou cenu, či bez náhrady, pokud se tak stalo v souladu se zákonem. První vlně zabavení majetku se Církev československá vyhnula. Důvodem je její založení v roce 1920.

Cílem těchto reforem bylo rozdělení pozemků nad 150 ha zemědělské půdy⁷ nebo nad 250 ha celkové půdy (zákon č. 215/1919 Sb. §2). Účelem reforem bylo také omezení šlechtických⁸ velkostatků, které se nacházely převážně v rukou příslušníků cizích národů (Peichlová, 2011). Hrádela (2012) uvádí ještě jeden cíl pozemkové reformy na základě přepisu projevu ministra Švehly při přijetí zákona a to napravení pobělohorských křivd na nekatolické menšině. Pozemkové reformy se netýkaly majetku státu, okresů a obcí. Církev ale reformě podléhala. K provedení

⁵ K nové Církvi československé husitské se hlásilo 800 000 věřících (Lach, 2013).

⁶ Pozemková úprava, úprava vlastnických a užívacích vztahů k půdě, provedená státem (Tomeš, 1994).

⁷ A to včetně polí, luk, zahrad, vinic a chmelnic.

⁸ Největšími vlastníky půdy byli Schwarzenbergové, Liechtensteinové a církve. Především Olomoucké arcibiskupství, které vlastnilo rozsáhlé lesy (Peichlová, 2011).

pozemkových reforem, jak uvádí Tomeš (1994), byl zřízen 11. 6. 1919 Státní pozemkový úřad, ovládaný Agrární stranou.

Československá republika si zákonem č. 215/1919 Sb., vyhradila právo přerozdělení majetku. Majetek byl zabrán bez náhrady pouze nepřátelům státu a členům bývalé vládnoucí rodiny Habsburské – Lotrinské. Peichlová (2011) používá ostřejší přirovnání. Přisuzuje pozemkovým reformám konfiskační prvek. Konfiskací v širším slova smyslu označujeme jakékoliv odnětí majetku bez náhrady. Hrádela (2012) vysvětluje vyvlastnění jako zestátnění s náhradou a konfiskaci stejně jako Peichlová (2011), bez náhrady.

Nejintenzivněji proběhla reforma v letech 1923-1926. Hrádela (2012) upozorňuje, že zákon určil původnímu majiteli povinnosti, podle kterých měl řádně hospodařit na pozemku až do doby převzetí majetku Pozemkovým úřadem. Tehdy došlo k přechodu práv z vlastníka na stát. V ten samý den měl soud rozhodnout o finančních náhradách. Cena za převzatý majetek se vypočítávala z průměru cen statků o rozloze přes 100 ha v letech 1913 až 1915. Pokud se jednalo o pozemky větší než 1000 ha, celková cena se ponížovala v závislosti na rozloze o 5 až 40 % (§41 a 43, náhradového zákona č. 329/1920 Sb.)

Pozemková reforma byla pozastavena roku 1936 pro nedostatek zájemců a státních prostředků (Hrádela, 2012). Zastavena byla příchodem německých vojsk na území Československa v roce 1938 (MK, 2012). Přehled zabraného majetku nalezneme v *tabulce č. 1*. Celkem bylo zabrán 4 066 221 ha půdy, z toho 1 309 536 hektarů zemědělské půdy (Občanský institut, 1993). Průcha (2004) ve své knize přejímá údaj z roku 1938, kdy mělo podléhat reformě 4 068 000 ha, z toho 1 313 000 ha zemědělské půdy. Ministerstvo kultury (2012) uvádí, že první pozemkové reformě podléhalo celkem 232 tisíc ha církevních pozemků. Kalný (1995) i Hrádela (2012) tvrdí, že se jednalo o 234 tisíc ha pozemků. Jak dále uvádí, stát část podléhající půdy skutečně zkonfiskoval a převedl novým nabyvatelům, ale u části půdy odložil provedení záboru na pozdější dobu. To vedlo k nejasnosti, kdo je vlastně vlastníkem této půdy, která podléhala odloženému záboru. Řešení přinesl Nejvyšší správní soud dne 14. 4. 1927 usnesením, že zábozem nepřešlo vlastnické právo na stát. Skutečně bylo na nové vlastníky převedeno 36.975 ha převážně katolické církevní půdy⁹. Průcha (2004) vysvětluje, poměr mezi zabaveným a ponechaným majetkem tím,

⁹ Převedeno bylo na nabyvatele v Čechách 25 837 ha, tj. 25 % církevní půdy a na Moravě 11 138 ha, tj. 8,5% církevní půdy, celkem 36 975 ha, tj. 16 % církevní půdy (Hrádela, 2012).

že se zdaleka nejednalo o reformu v takovém rozsahu, jak udával zákon. Docházelo k tzv. generálním dohodám s původními vlastníky, kterým byla půda propůjčena zpět na období 20 - 30 let.

Tabulka 1: Výsledky 1. pozemkové reformy k roku 1938 (Kalný, 1995, Průcha, 2004) upravila autorka 2014

První pozemková reforma	Veškerá půda (ha)	Církevní půda (ha)
Získáno celkem:	4 068 000	234 000
Přiděleno:	1 801 000	36 975

Část zabraných pozemků byla rozdělena bezzemkům, válečným invalidům či drobným zemědělcům, část byla ponechána vlastníkovi. Jednalo se o pivovary, pily, školy apod. Nový majitelé za své přídělky platili. Cena za hektar byla určena bonitou půdy. Za zabranou půdu byla poskytnuta původním majitelům částečná náhrada. Církev československá husitská po svém vzniku stavěla činžovní domy, domy pro seniory, sbory a jiné budovy. Krátce po svém nevladnala rozsáhlá pole či louky. Ty získala později například darem či odkoupením. První pozemková reforma se vztahovala na pozemky větší než 150 ha, které ČČSH nevladnala (Salajka, 2007).

Situace v Evropě se opět zhoršila a po propuknutí druhé světové války se utvořil zmatek v převodech majetku z první pozemkové reformy. Ve většině případů k převodu ani nedošlo. Během nacistické okupace, některé příhraniční pozemky byly přepsány do vlastnictví Říše¹⁰. Některé církevní budovy v příhraničí byly použity ke státním účelům. S koncem 2. sv. války se změnilo i rozdělení majetku. 24. 10. 1945 byly vyhlášeny tzv. Benešovy dekrety, které jasně zkonfiskovaly majetek Němců a Maďarů v pohraničí. Dekret odebral půdu všem zrádcům a nepřátelům republiky a posléze i institucím, které sloužili k německému vedení války či nacistickým účelům (Mandler, 2002). Podle paragrafu č. 4 dekretu č.12/1945 Sb. se stanovilo, že zemědělský majetek není pouze zemědělská a lesní půda ale také budovy, které k této půdě přináležejí, zařízení, závody zemědělského průmyslu i movité zařízení. Paragraf 6 přidělil dočasnou správu Národnímu pozemkovému fondu. Nebyl brán zřetel, zda se jednalo o kolaboranty a zrádce, rozhodující byla národnost (Bauer et al. 1995; Pavlíček, 2002). Němeček (2002) dodává, že osobám, které se aktivně zúčastnily boje za zachování celistvosti a osvobození Československé republiky,

¹⁰ Kalný (1995): „Tyto neprávem a násilně zkonfiskované církevní majetky měly připadnout zpět církvi dekretem prezidenta republiky č. 5/1945 Sb. o vracení majetku.“ V praxi k navrácení nedošlo.

se zemědělský majetek nekonfiskoval. Paragraf č. 5 dále upravil zánik patronátního práva nad pozemky. Lesní půdu nad 50 ha převzal do své zprávy stát, zemědělská půda a nemovitosti (dekret č. 12/1945 §7) byla rozdělena nebo využita k osídlení. Benešovy dekrety neobsahovaly pouze vyvlastnění majetku občanů jiné národnosti nežli československé, ale nařizovaly i odsun obyvatel z příhraničí (Mandler, 2002). Některé nemovitosti zabavené Benešovými dekrety získala Církev československá husitská darem, většinu si ovšem odkoupila od státu (Salajka, 2007).

3.2.3 Únor 1948 a druhá pozemková reforma

V důsledku rozdělení poválečné Evropy se Československá republika dostala do područí Sovětského svazu. Po konci druhé světové války vystoupili drobní zemědělci, kteří nezískali majetek v první vlně reformy, s požadavkem revize první pozemkové reformy (uzákoněné zákonem č. 215/1919 Sb.) (Tomeš, 1994). Ústavodárné shromáždění proto přijalo 11. 7. 1947 nový zákon č. 142/1947 Sb. Způsob provedení byl stanoven vládním nařízením č. 194/1947 Sb. ze dne 12. 11. 1947. K faktickému provedení docházelo až po 25. únoru 1948 (MK, 2012). Provádění revize svěřil zákon ministerstvu zemědělství, které vedl člen Komunistické strany Československa Július Ďuriš (Církev římskokatolická, 2009).

Předmětem revize pozemkové reformy byla úprava pozemkového vlastnictví, provedená na základě zákona č. 215/1919 Sb. Jednalo se o majetek vyloučený ze záboru podle §3, §11 a §20 záborového zákona č. 215/1919 Sb. Schválená komise zkoumala, zda výjimky nebyly udělovány bezdůvodně a dále, zda půda slouží původním účelům. Jak Kalný (1995) uvádí, revize se zaměřovala na zemědělské a lesní pozemky. Povinností vlastníka majetku bylo jeho sepsání a následné ohlášení podle §3 zákona č. 142/1947 Sb. Podle zákona, mohl být vlastníkům zabrán majetek převyšující výměru 50 ha. Paragraf č. 7, odstavec 2, zákona č. 142/1947 Sb. říká, že za půdu, která bude vyvlastněna podle § 1, odst. 3, se poskytuje náhrada ve výši průměrné obecné ceny za posledních 10 let před vyvlastněním nebo ve výši obecné ceny v době vyvlastnění, je-li tato nižší, vždy však se srážkou 20 %. Pozemky byly přiděleny opět drobným zemědělcům, malým podnikatelům či určeny pro veřejné účely.

Vzhledem k tomu, že většinu zabrané půdy tvořily lesy, převzaly dvě třetiny disponibilní půdy státní lesní podniky. V Československu bylo zabrán celkem 270 tis. zemědělské půdy, z níž více jak polovina byla převedena na státní statky. O individuální přiděly se přihlásilo celkem 60 685 uchazečů z českých zemí a 12 003

ze Slovenska (Průcha et al., 2009). Konkrétní čísla o církevním majetku přináší Kalný (1995). Výměra přihlášených pozemků v Čechách a na Moravě činila 177 778 ha, na Slovensku bylo přihlášeno k revizi 97 108 ha. Celková výměra pozemků činila 274 886 ha. Podle §11 a 20 zákona o revizi pozemkové reformy, mělo být ponecháno církvím 5 209 ha lesní a zemědělské půdy, čímž mělo být vyvlastněno celkem 274 886 ha veškeré půdy. Detailní přehled zachycuje *tabulka č. 2*.

Tabulka 2: Revize 1. pozemkové reformy (SSÚ, Praha 1968, Kalný 1995) upravila autorka 2014

Revize 1. pozemkové reformy	Veškerá půda (ha)	Církevní půda (ha)	
Získáno celkem:	943 271		274 886
		Čechy, Morava	177 778
		Slovensko	97 108
Přiděleno:			
Státní statky	751 833		5 203 ¹¹
ostatní	191 438		

V návaznosti na politickou situaci v Československu podalo 20. února 1948 dvanáct ministrů demisi¹². Ministři požadovali navrácení pozice bývalému nekomunistickému policejnímu řediteli, kterého ministr vnitra odvolal a nahradil komunistických přívržencem (Průcha et al., 2009). Na základě naléhání premiéra Gottwalda vážně nemocný prezident Eduard Beneš 25. února 1948 jejich demise podepsal.

Do února 1948 Komunistická strana Československa chovala vůči církvím poměrně pozitivní vztah. Převratem se tento vztah změnil. Cílem bylo prosazení loajálnosti k novému režimu a oddělení katolické církve, jako největší církve na území Československa, od Vatikánu¹³ (Lach et al., 2013). Po nezdařeném pokusu odloučení Vatikánu od katolické církve, se komunistická strana uchyluje k represivní politice. K nekatolickým církvím režim zaujal odlišný postoj. Nekatolické církve (například Církev československá husitská) nebyly postiženy takovými represemi, protože

¹¹ Církve neměly nárok na přiděl pozemků, pouze jim bylo ponecháno celkem 5 203 ha z přihlášených pozemků k revizi.

¹² 20. února 1948 podalo demisi 12 ministrů z 26členné vlády. Z vlády odešla menšina, a proto nebylo možné ji rozpustit a vyhlásit předčasné volby. (Průcha et al. 2009).

¹³ Vatikán figuroval v politice spíše prozápadně orientovaný (Lach et al., 2013).

členové církví mohli být voleni a koordinováni státem (Lach et al., 2013). Majetek jim však byl zabaven stejně jako katolické církvi (Salajka, 2007).

Po převzetí moci komunistickou stranou v únoru 1948, byla provedena řada nových opatření. Mezi jedny z nejdůležitější patří tzv. nová pozemková reforma, která ve spojení s revizí vzala církvim veškerý majetek a vehnala je opět do područí státu. Pozemková reforma byla provedena zákonem č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě, která byla přijata 21. 3. 1948 Ústavodárným Národním shromážděním.

Přijatý zákon v paragrafu č. 1 odstavci 1 deklaroval cíl reformy. Důsledně uplatnit zásadu, že půda patří těm, kdo na ní pracují. Výkonný zemědělec si proto mohl ponechat pozemky, které nepřesáhly 50 ha včetně zastavěných ploch a příjezdových cest. Výkonní zemědělci byli ovšem vyhnáni do družstev a jejich majetek byl zabaven (Občanský institut, 1993). Stát vykoupil veškeré pozemky, na kterých vlastníci trvale sami nepracovali nebo pozemky, které vlastnily právnické osoby. Vlastník si posléze směl ponechat pouze majetek do 1 ha (§1 odstavec 3, zákona č. 46/1948 Sb.). Dále pozemkový fond zabavil tzv. spekulční půdu¹⁴. Církevní pozemky při farách do 30 ha, mohly být ponechány pouze se souhlasem místních rolnických komisí. Zákon č. 46/1948 Sb. umožňoval i několik výjimek vynětí z reformy. Například pokud se jednalo o vlastníka, který nepřetržitě pracuje na pozemku nebo pro okolnosti nezávislé na jeho vůli, sám nemůže pracovat. Reforma se nevztahovala na majetek státu, státních podniků a obcí (MK, 2012).

Povinností každého majitele byl soupis majetku odevzdaný na místním národním výboru. Pokud došlo k vyvlastnění, tak následně k finančnímu vyrovnání mělo dojít podle §9 odstavce 1: „Za vykoupenou půdu poskytuje stát náhradu ve výši průměrné obecné ceny za posledních 10 let před výkupem nebo ve výši obecné ceny v době výkupu, je-li tato nižší, vždy však se srážkou 20 %. Dělníkům, živnostníkům, veřejným a soukromým zaměstnancům se poskytuje tato náhrada bez srážky, pokud jde o výměru do 10 ha vykoupené půdy a nejde-li o půdu spekulční (§ 1, odst. 3, předposlední věta).“ Výpočet ceny pro nákup zabaveného majetku se skládal z výkupní ceny bez srážky, ponížené o 10%.

¹⁴ Spekulční půda je trvale nebo dlouhodobě pronajímáná půda s výjimkou pronájmu půdy do 2 ha ve vlastnictví dělníků, živnostníků a soukromých zaměstnanců, nebo do výměry 4 ha, pokud se jednalo o zdroj příjmů nemocných, starých nebo jiných sociálně slabých (Průcha, 2009).

Zákon sice potvrdil určitou výměru pozemků, kterou by si církve mohly ponechat, státní orgány ho ovšem nerespektovaly a zabraly i pozemky, které měly církvi náležet. Protože revize první pozemkové reformy nebyla dokončena, vydalo Národní shromáždění v dubnu 1948 vládní nařízení č. 91/1948 Sb., kde byla upravena možnost rozdělení majetku či zcizení jako ochrana před státním zásahem. Díky souběhu dvou reforem církev přišla o dalších 80 000 ha (Kalný, 1995). Zákon č. 46/1948 Sb. sice připouštěl, aby si církve ponechaly farní zahrady, kostely a fary do výměry 2 ha, v praxi byly i tyto pozemky zmenšovány na minimum. Na znárodněný majetek se ve většině případů vztahovala náhrada, která byla vázaná na tolik podmínek, že mohla být v naprosté většině odmítnuta. Oba zákony sice stanovily finanční náhrady za vyvlastněný majetek (zákon č. 142/1947 Sb. v § 7 a zákon č. 46/1948 Sb. v § 9), ty však nikdy nebyly poskytnuty (Kalný, 1995, Průcha et al., 2009, MK, 2012).

S ohledem na dostupné materiály a protizákonné jednání tehdejší vlády, Průcha (2009) uvádí, že nové reformě podléhalo celkem 253 483 ha půdy, z toho 214 490 ha zemědělské půdy. Kalný (1995) předkládá, že církev samotnou druhou pozemkovou reformou přišla o 80 000 ha půdy. Církev římskokatolická upozorňuje na zhruba 20 tisíc farních lesů a 150 – 200 ha rybníků, které byly zestátněny Československou republikou. Náboženská matice evidovala v roce 1949 celkem 3674 nemovitostí (Občanský institut, 1993). Podle Koláře (2009) zkonfiskovaný majetek činil 181 326 ha lesní půdy, 79 706 ha zemědělské, vodní a ostatní plochy. Komunistická ideologie nepovažovala vlastnické vztahy za podstatné, proto nevedla řádnou evidenci zabaveného majetku (Kolář, 2009, Hrádela, 2012).

Postátňování probíhalo na základě série zákonů a nařízení připravených podle Průchy (2009) během dvou měsíců. Mezi březnem 1948 a květnem bylo projednáno celkem 75 návrhů zákonů, většina z nich byla schválena 27. a 28. dubna 1948 (Průcha, 2009). Církevní školy a nemovitosti byly zestátněny zákonem č. 95/1948 Sb., o základní úpravě jednotného školství. V zákoně podle §83 bylo ustanoveno zabránění bez nároku na finanční náhradu. Rovněž bez náhrady byly zabaveny lázně (zákon č. 125/1948 Sb.) a léčebné ústavy (zákon č. 185/1948 Sb.). Zabavení lázeňských komplexů a jiných objektů bylo projednáno na sjezdu závodních rad na konci února 1948 (Průcha et al., 2009). Ústavy sociální péče, které provozovala církev¹⁵, byla převzata státem bez právního podkladu. Jak uvádí Kalný (1995), některé pozemky byly zestátněny pro vojenské účely zákonem č. 169/1949

¹⁵ Jedna ze zásadních oblastí Církve československé husitské. Pozn. autorky.

Sb., o vojenských újezdech. Katolická církev později přišla o budovy na Pražském hradě, chrám sv. Víta a kanovnícké domy vyhláškou Ústředního národního výboru hlavního města Prahy ze dne 3. 8. 1955.

V první polovině roku 1950 byly zrušeny všechny řeholní řády a kongregace. Stát nezákonně získal na 850 klášterních objektů. Klášterní objekty byly převedeny pod správu Náboženské matice a ta posléze nařízením darovala státu všechny získané objekty (Kalný, 1995, Hrádela, 2012).

Dílčí zákony ve spojení s revizí pozemkové reformy z první republiky a druhé pozemkové reformy zbavily církev veškerého movitého i nemovitého majetku. Bez ekonomické základny, byla církev odkázaná na pomoc ze strany státu. Proto byl přijat 14. října 1949 zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem. Tím se stát zavázal hradit osobní požitky, cestovní výlohy, stěhovací a jiné výlohy, sociální dávky a věcné náklady. Zároveň s tímto zákonem vznikl Státní úřad pro věci církevní, který dovršil státní dozor nad církví.

Povinnost financovat církevní náklady ustanovil zákon č. 218/1949 Sb. v paragrafu 1. Celkový rozsah však byl určen státním rozpočtem pro daný rok. Osobní požitky duchovních se skládaly ze základního platu, přídavku a odměny za vyšší výkon (§3, zákon č. 218/1949 Sb.). Zánik patronátních závazků byl uveden v §11, kdy veškerý soukromí a veřejný patronát nad kostely, obrocími a jinými ústavy přecházel na stát.

Přeměny vlastnického práva byly uzákoněny v Ústavě z 9. května 1948, kterou prezident Beneš odmítl podepsat a následně rezignoval na svoji funkci. Článek č. XII. stanovil: „Hospodářská soustava Československé republiky je založena na znárodnění nerostného bohatství, průmyslu, velkoobchodu a peněžnictví, na vlastnictví půdy podle zásady: Půda patří tomu, kdo na ní pracuje, na ochraně drobného a středního podnikání a na nedotknutelnosti osobního majetku. Všechno národní hospodářství v Československé republice necht' slouží lidu.“ (Průcha, 2009).

Stát mimo jiné uděloval souhlas k výkonu kněžské funkce (Kalný, 1995). Přehled státních zásahů do církevního majetku je zjednodušen v *tabulce* č. 3 na následující straně.

Tabulka 3: Přehled státních zásahů do církevního majetku (MK, 2012) upravila autorka, 2014

Období	Zásah státu	Kompenzace	Poznámka
<i>Reformy císaře Josefa II.</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Zrušení klášterů, které nepřinášely užitek zemi. • Nezabývaly se vědeckou činností, zdravotnictvím nebo charitou. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zřízení náboženských fondů. • Majetek mohl být použit pouze pro účely církve • Později dotovány z prostředků státu. 	
<i>První pozemková reforma 1919</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Odnětí velkostatků nad 150 ha zemědělské půdy. • Odnětí nad 250 ha celkem. • Vztahovala se na církevní majetek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Náhrady podle náhradového zákona č. 329/1920 Sb. • Příspěvky státu na platy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Část pozemků byla navrácena původním majitelům.
<i>Benešovy dekrety 1945</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Konfiskace majetku kolaborantů a zrádců. • Zabavení veškerého majetku Němcům a Maďarům. • Odsun obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Nebyla kompenzace. 	<ul style="list-style-type: none"> • Jen minimálně se netýkala církevního majetku. • Církev nikdy nedostala zpět zabavený majetek v příhraničí.
<i>Revize první pozemkové reformy 1947</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Vyvlastnění celků nad 50 ha. • Vztahovala se na církevní majetek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zákonný příslib peněžní náhrady • Nikdy nesplněno. 	<ul style="list-style-type: none"> • Se zábořem půdy se začalo před únorem 1948 • Realizace proběhla v rozporu se zákonem.
<i>Druhá pozemková reforma 1948</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Úplné vyvlastnění církevního majetku. • Výjimky budovy far, kostelů, farní zahrady. • Vztahovala se na církevní majetek. 	<ul style="list-style-type: none"> • K žádné kompenzaci nedošlo. • Nový zákon č. 428/2012 Sb. řeší majetkové vyrovnání. 	<ul style="list-style-type: none"> • Týkalo se Církve československé husitské.

3.3 Události po sametové revoluci v roce 1989

Etapa započatá tzv. Vítězným únorem, skončila až na podzim roku 1989 „sametovou revolucí“. Nové období přineslo uvolnění politické situace a změnu celé společnosti. Postkomunistická demokratická vláda narazila na otázku financování církví a církevních společností a problém narovnání minulých křivd. Většina parlamentu si však přála, aby církve neovlivňovaly veřejné myšlení a zůstaly nadále pod vlivem státu. Mocenské intriky tedy rozhodly, že majetek se církvím těsně po revoluci vracet nebude (Kalný, 1995). Díky mediální podpoře církví učinil parlament alespoň částečnou nápravu.

Historicky lze vysledovat dvě částečná majetková narovnání. První v době krále Jiřího z Poděbrad a druhé po roce 1989. V lednu 1990 parlament zrušil nejvíce diskriminující části zákona o financování církví. Jednalo se o zrušení státního dozoru nad církvemi a to vydáním předpisu č. 16/1990 Sb.¹⁶, kterým se měnil zákon č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem. Následovaly dva výčtové zákony. Zákon č. 298/1990 Sb., o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého a č. 338/1991 Sb. schválený dne 18. července 1991, kterým se mění a doplňuje zákon č. 298/1990 Sb. Zákon č. 298/1990 Sb. vydaný dne 19. července 1990 navracel některé nemovitosti řádům, kongregacím a Olomouckému arcibiskupství na území Československa. Seznam navráceného majetku je uveden v příloze zákona. Celkem bylo vráceno výčtovými zákony 265 klášterních objektů na území Československa. Z toho bylo vydáno 86 mužských klášterů a 84 ženských v rámci České republiky. Na Slovensku bylo řádům vráceno celkem 95 klášterních objektů (Kalný, 1995, Tretera, 2009). V některých objektech se aktuálně nachází školské a sociální zařízení. Hospodářské pozemky nebyly restituovány na základě výčtového zákona.

Smyslem výčtových zákonů bylo vydání některých nezbytně důležitých budov zpět řeholním řádům, a tím umožnit znovu obnovit jejich činnosti před přijetím komplexního zákona o restitucích (Tretera, 2009). Valeš (2009) připouští, že některé navrácené budovy se nacházely v havarijním stavu. To vedlo k pozdějším komplikacím, protože mezi navrácený majetek nepřípadaly pozemky určené k hospodářské a správní činnosti, z nichž by byly financovány opravy.

Protože otázka restitucí byla v řešení, schválila vláda tzv. blokační ustanovení v zákoně o půdě k nemovitostem, které by mohly být v budoucnosti navráceny

¹⁶ Předpis byl zrušen 1. 1. 2013. Pozn. autorky.

původnímu majiteli. Jednalo se o zákon č. 229/1991 Sb. o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, kde v preambuli Federální shromáždění deklaruje: „snahu zmírnit následky některých majetkových křivd, k nimž došlo vůči vlastníkům zemědělského a lesního majetku v období let 1948 až 1989, dosáhnout zlepšení péče o zemědělskou a lesní půdu obnovením původních vlastnických vztahů k půdě a upravit vlastnické vztahy k půdě v souladu se zájmy hospodářského rozvoje venkova i v souladu s požadavky na tvorbu krajiny a životního prostředí.“

Blokační ustanovení mělo zabránit převádění majetku mezi majiteli do doby vydání příslušného zákona podle paragrafu č. 7, zákona o půdě č. 229/1991 Sb. Paragraf č. 29 upravuje vlastnické vztahy, kdy blokuje majetek patřící církvím, náboženským společnostem, řádům a kongregacím. Tento majetek ušel také privatizaci výjimkou ze zákona č. 92/1991 Sb. §3 odstavec 1. Část majetku byla ovšem ještě před vydáním usnesení převedena na obce a tudíž není v současnosti možné provést naturální navrácení. Stejný problém nalezneme u majetku krajů¹⁷.

V roce 1991 vydalo Federální shromáždění České a Slovenské Federativní republiky nový zákon o svobodě náboženského vyznání (zákon č. 308/1991 Sb.), kde deklarovalo úplnou náboženskou svobodu a zavedlo povinnou registraci u státu a evidenci odvozených církevních útvarů.

První návrh restitučního zákona byl předložen v roce 1992, ale nebyl přijat pro absenci několika slovenských poslanců (Valeš, 2009). Po rozdělení Československa docházelo v některých případech k navrácení pozemků, které byly přepsány v pozemkové evidenci na stát, soudní nebo administrativní cestou (Tretera, 2009, Hrádela, 2012). Tzv. exekutivní cestou byly na základě vládního usnesení č. 211/1997 Sb., vráceny některé budovy a stavby. Jak uvádí Kalný (2008), církve podle průzkumů provedených v roce 1989, vlastnila před únorem 1948 celkem 6476 budov různé hodnoty a kvality. Díky vydání vládního usnesení (č. 211/1997 Sb.) církve vytipovala 2665 nemovitostí, o které měla zájem, a mohly by sloužit k dalšímu rozvoji církve. Vláda toto rozhodnutí nepřijala, a proto církve zredukovaly své požadavky jen na 710 nemovitostí, z nichž vláda přijala 232 položek, s tím že každá nemovitost se bude posuzovat individuálně.

Budovy byly rozděleny do tří skupin. První skupina budov, které mohou být vydány bez problémů, druhá, kde vydání nemovitostí je sporné a třetí, jejichž vydání

¹⁷ Některé nemovitosti přešli do vlastnictví obcí na základě zákona č. 172/1991 Sb.

není žádoucí pro státní správu (Kalný, 2008). Za předpokladu, že dané budovy splňovaly podmínky pro vydání a následně byly schváleny parlamentem, byly vydány. V prvním pololetí 1998 nastává obrat změnou vládní strany. Sociálně demokratická strana Miloše Zemana pozastavila zkoumání vydání budov a následně přestala vydávat církevní majetek na základě usnesení č. 692/1999 ze dne 7. července 1999, kterým rušila usnesení vlády č. 211/1997 o převodu vymezeného nemovitého majetku státu do vlastnictví církevních právnických osob podle kategorizovaného seznamu uplatněných požadavků. Schváleno k převodu bylo celkem 118 nemovitostí, z toho do vlastnictví církve bylo převáděno pouze 83 budov či pozemků. Nešlo v žádném případě o vydání nemovitostí, které by ekonomicky zabezpečily církve (Valeš, 2009).

Období 1998 - 2000 přineslo další pokus o vytvoření výčtového zákona, v jehož příloze by byly uvedeny konkrétní nemovitosti, které by podléhaly vydání. Jednání mezi státem a církvemi skončilo neúspěšně. Některé státní instituce a samotné církve na tuto metodu nepřistoupily (MK, 2012). Jak uvádí Ministerstvo kultury, Český úřad zeměměřičský a katastrální označil výčtovou metodu za nereálnou. Při počtu položek nebylo možné minimalizovat chyby. Dodal také, že s ohledem na délku procesu není možné zaručit, že některé nemovitosti budou právně existovat. Nový pokus v roce 2001 připravilo Ministerstvo kultury s využitím výčtové metody pro kultovní objekty. Protože se nepodařilo sestavit adekvátní seznam bez nepřesností a chyb, bylo od snahy upuštěno.

Toto období kritizuje Hrádela (2012), kdy upozorňuje, že navrácení majetku fyzickým a soukromým osobám bylo prováděno v roce 1991 a církevní majetek je řešen o dalších deset let později s neúspěchem. Ve své práci také vytýká výši odškodnění restituentů, církví a náboženských společností, která se liší výši odškodnění a také různým právním přístupem.

Další pokusy přicházejí v letech 2003 a 2004, kdy se mimo výčtové metody má vracet majetek na základě obecně restituční metody. Jednání mezi církvemi a státem nepřineslo výsledek ani při zvážení možnosti vyrovnání formou renty či kombinace renty a naturální restituce (MK, 2012). Situace v České republice se dostala do kritického bodu, na základě několikaleté nečinnosti české vlády, kdy bylo nutné předložit veřejnosti výsledek či postup ve věci vypořádání majetkových křivd (Valeš, 2009). V roce 2007 byla zřízena vládní Komise pro narovnání vztahu mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi. Na základě předchozích jednání státu a církevních zástupců, vláda Mirka Topolánka vypracovala a předložila

Poslanecké sněmovně návrh zákona. Jednalo se o kombinaci obecného restitučního zákona a finanční kompenzace.

Komise pro narovnání vztahu mezi církvemi a státem, ve složení ministr kultury, ministr zemědělství, ministr financí, ministr zahraničních věcí, ministryně pro lidská práva a místo předsedkyně Poslanecké sněmovny, vyzvala Církevní komisi k sestavení soupisu historického majetku, které vlastnila v rozhodném období 25. 2. 1948 – 1. 1. 1991 (Kříž, 2009, MK, 2012). Všechny nemovitosti byly vypsány z pozemkových knih. Celkem se jednalo o sto tisíc položek.

Jak uvádí Ministerstvo kultury (2012), pozemkové knihy sloužily jako doklad o vlastnictví, bohužel ale neobsahovaly přesné výměry pozemků. Protože docházelo ke změnám v průběhu komunistického režimu, bylo využito k získání potřebné výměry následujících postupů:

- „Srovnávací sestavení parcel provedené jednotlivými katastrálními úřady. Srovnávací sestavení však nemohla být provedena ve všech případech (např. tam kde došlo k obnově katastrálního operátu).“
- „Historické údaje o výměrách konkrétních pozemků, které se podařilo dohledat.“
- „Extrapolace údajů získaných za pomoci srovnávacích sestavení a historických dokladů na zbylé pozemky. Extrapolace byla použita na cca 30 % pozemků.“ (MK, 2012)

Ze seznamu majetku byl odečten ten majetek, který církve do roku 2007 získaly nazpět a majetek, který nebyl vyžadován k navrácení. Podle Ministerstva kultury (2012) byl rozsah původního církevního majetku určen na 261 tisíc ha. Kalný (1995) ve svém výčtu uvádí, že revizí pozemkové reformy církev přišla o 274 tisíc ha půdy a druhou pozemkovou reformou o dalších 80 tisíc ha. Vláda ČR požádala o prověření poradenskou firmu Ernst & Young, která vyhodnotila z kontrolního vzorku 41 % položek za zcela bezvadné, 48 % s neúplnou dokumentací a 11 % položek, které nebyly v souladu s vytvořenou databází (MK, 2012).

Vládní návrh na vydání kombinuje prvky naturální restituce formou obecného restitučního zákona a paušální finanční náhrady. Mezi oprávněné osoby, které mohou žádat finanční a naturální náhradu patří podle §3 řeholní řády, kongregace, Náboženská matice, registrované církve a náboženské společnosti a některé právnické osoby. Povinnou osobou se stal stát, státní organizace a Státní pozemkový

úřad podle paragrafu 4. Vydání nemovitých věcí církvím se řídí podle §6 a §7 návrhu zákona, přičemž oprávněná osoba musí písemně vyzvat stát a její organizace do 12 měsíců od nabití účinnosti zákona. Zároveň bylo zapotřebí připojit potřebné dokumenty k prověření oprávnění o vydání zemědělského majetku či budov.

Třetí hlava návrhu zákona upravovala finanční vyrovnání s církvemi. Jednalo se o hospodářský majetek, který nebude státem vrácen nebo majetek, který není možné vydat. Jednotlivé církve za něj měly obdržet paušálně určenou částku v celkové hodnotě 83 mld. Kč (Valeš, 2009).

Součástí návrhu zákona bylo přechodné ustanovení pro následujících dvacet let. Česká republika hledala způsob jak ukončit financování platů duchovních a tím dokončit církevní odluku od státu (Kříž, 2009). Mělo se jednat o regulaci finančních příspěvků, které by byly každým rokem sníženy o 5 % po dobu 20 let.

Vláda sice schválila návrh zákona dne 2. dubna 2008 a předložila k projednání v Poslanecké sněmovně, ale hned po prvním čtení zákona se ukázalo, že návrh nemá podporu opozice ani některých koaličních poslanců. Následně došlo k přerušení jednání a odročení na dalších několik let (Valeš, 2009). Během několikaleté nečinnosti se církve obracely se svými požadavky na soudy v České republice. Ústavní soud vydal 1. 7. 2010 nález sp. zn. Pl. ÚS 9/07, ve kterém označil: „dlouhodobou nečinnost Parlamentu České republiky, spočívající v nepřijetí zvláštního právního předpisu, který by vypořádal historický majetek církví a náboženských společností za protiústavní.“ Následně vláda vydala nové usnesení č. 719 ze dne 27. září 2011, kde pověřuje ministra kultury vypracováním zákona o majetkovém vyrovnání.

Nově připravený zákon ministerstvem kultury byl zaslán do Sněmovny, kde 7. února 2012 prošel prvním čtením. Přes některé dohady mezi vládními stranami byl zákon schválen Sněmovnou 14. července 2012. Senát zákon po předložení vetoval. Po několika odložených pokusech schválit navrácení církevního majetku, Sněmovna dne 8. listopadu 2012 přehlasovala Senátní veto. Prezident Václav Klaus dostal zákon k podpisu během listopadu. Ten však zákon ani nepodepsal ani nevetoval, proto zákon následně vešel v platnost 1. 1. 2013. Zákon byl publikován dne 5. prosince 2012 ve sbírce zákonů, částka 155 z r. 2012, pod číslem 428/2012 Sb.

3.2 Historie pozemkových evidencí

V historii Českých zemí lze vysledovat tendenci znamenání vlastností, osob, věcí nebo práv již v době středověku. Česká knížata se snažila zavést řád potřebný pro placení daní. Během 14. století si Česká šlechta začala zajišťovat právo na majetek zápisem do zemských desek. Zemské desky původně sloužily k zapisování právních sporů, jejich účel se ale rozšířil i na sepisování majetku například železniční dopravy či tzv. rustikálu. Rustikálem se nazývaly pozemky poddaných a svobodníků, dominikální neboli dvorské byly pozemky v držení vrchnosti (Sklenička, 2003, ČÚZK, 2013).

První daňový soupis vznikl v letech 1653-1656 a byl prvním berním katastrem pro Čechy. Nazývá se První berní rula a platil od roku 1656 do roku 1684. Představoval soupis všech pozemků na území historických Čech s poměrně podrobným popisem luk a polí, stavu dobytka či jiných informacích. Za vlády Marie Terezie přichází na svět třetí berní rula zvaná první tereziánský katastr rustikální. Následně byl vytvořen i katastr dominikální půdy pro evidenci vrchnostenského majetku. Roku 1785 císař Josef II. podepisuje patent o reformě daně pozemkové a vyměření půdy. Přichází s tím, že všechny pozemky neohledně na vlastníka se podrobně zaměří, určí se jejich výměra a hrubý výnos podle úrodnosti (ČÚZK, 2013). Výsledný soupis je znám jako Josefínský katastr. Šlechta ovšem nemínila připustit rovné zdanění všech majetků, proto po smrti Josefa II. přichází na svět v roce 1792 upravený Tereziánsko – josefínský katastr. Ten kombinuje práva šlechty a přesnou výměru majetku.

Základy dnešního katastru nemovitostí byly položeny patentem císaře Františka I. z roku 1817. Základem se stal přesný soupis nemovitostí a geodetické měření půdy. V Čechách probíhalo měření v letech 1826 – 1843 a na Moravě v letech 1824 -1836. Zaměřené pozemky byly očíslovány jako parcely. Dodnes je odvozen katastr nemovitostí z měření stabilního katastru. Protože nebylo zajištěno systematické udržování, stabilní katastr postupně chátral. Došlo sice k jejímu doplnění, ale bez soustavné aktualizace nebylo možné udržet soupis bez chyb. Stabilní katastr prošel řadou úprav až do roku 1927, kdy byl nahrazen pozemkovým katastrem (ČÚZK, 2013).

Dne 16. prosince 1927 byl přijat zákon č. 177/1927 Sb. z. a. n., o pozemkovém katastru tzv. Katastrální zákon. Nově vznikající mapové podklady byly vyhotoveny zpravidla v měřítku 1: 1000 nebo 1: 2000 a používaly národní souřadnicový systém

Jednotné trigonometrické sítě katastrální (S-JTSK). Jak uvádí Český zeměměřický a katastrální úřad: „Pro každou parcelu byl v pozemkovém katastru uveden držitel, výměra, vzdělávání (kultura), jakostní třída (ve škále 9 stupňů) a katastrální výtěžek.“ Do konce roku 1938 byl pozemkový katastr zpravován na základě zákona a udržován v aktuálnosti. Během nacistické okupace byla jeho údržba zanedbávána a díky následným konfiskacím a přidělování půdy se začal hrubě rozcházet se skutečností. Po roce 1956 se přestal udržovat úplně. Právě revize první pozemkové reformy a následná druhá pozemková reforma přinesla zmatek. Rozsáhlými změnami prošla třetina území Československa. Z ideologických důvodů byly vlastnické vztahy z katastru a evidence nemovitostí vytěsněny. Princip, na kterém fungovalo zaznamenávání změn v katastru, byl prolomen. Vlastnické právo přecházelo na přidělce faktickým dnem přijetí držby. Složitost byla podpořena probíhajícími scelovacími řízeními. Scelování neprobíhalo přesně, hranice proto byly velice nepřesné. V roce 1947 byl přijat zákon č. 90/1947 Sb., který připustil používání provizorních a málo přesných měřičských podkladů (ČÚZK, 2013). Změny nebyly následně zaznamenány v katastrálních mapách.

Nový občanský zákoník z roku 1951 stanovil, že stavba není součástí pozemku. Politická situace nepřikládala význam evidenci majetkoprávním vztahům, a proto byl pozemkový katastr opuštěn. V následujících letech byla založena Jednotná evidence půdy (JEP), která evidovala půdu bez ohledu na její vlastnické vztahy. Evidence byla vedena po jednotlivých zemědělských, lesních a jiných závodech nehledě na katastrální území (Sklenička, 2003). Soukromá práva v letech 1951 – 1964 nepodléhala žádné systematické evidenci (ČÚZK, 2013).

Časem se ukázalo, že vypouštění evidence vlastnických vztahů je neúnosné. Proto byla v roce 1964 vytvořena Evidence nemovitostí, která měla zaznamenávat údaje o nemovitostech nutné pro plánování a řízení hospodářství. Součástí evidence se stal list vlastnictví. List vlastnictví obsahoval přesnou identifikaci vlastníka a nemovitosti (parcelní čísla, jejich výměry, popisná či evidenční čísla budov, druh a způsob využití pozemku). (Sklenička, 2003, ČÚZK, 2013).

Poslední obnovu evidence pozemků v Českých zemích přinesla Sametová revoluce v roce 1989. Po rozdělení Československa byl na základě nových právních předpisů vytvořen Katastr nemovitostí České republiky. Katastr nemovitostí spojuje do jedné databáze pozemkové knihy a bývalý pozemkový katastr. K nabití majetku dochází až zápisem do Katastru nemovitostí.

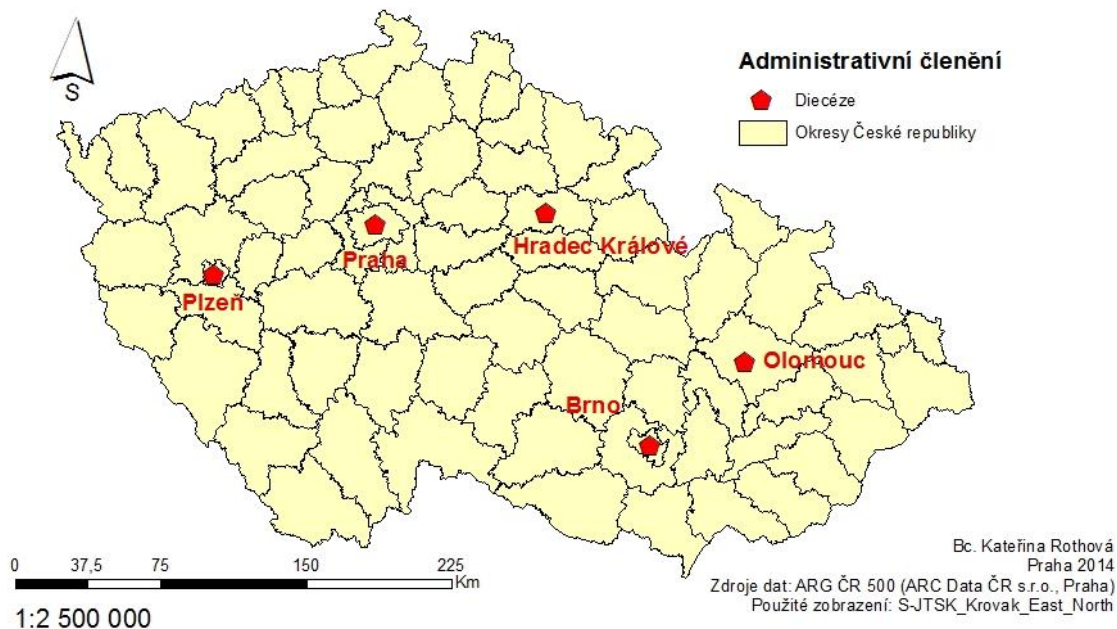
4. CHARAKTERISTIKA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Církev československá husitská od svého vzniku v roce 1920 působila převážně na území České republiky (dále ČR) a částečně na Slovensku. Správa církve je pak určena 6 diecézemi. Diecézí je v současné době celkem šest: pražská, královéhradecká, olomoucká, brněnská, plzeňská a slovenská diecéze. Každá diecéze dozírá a pomáhá několika náboženským obcím (Salajka, 2007). Aktuálně na území České republiky působí 292 náboženských obcí a na Slovensku 3 náboženské obce.

Česká republika je vnitrozemským státem, který vznikl rozdělením České a Slovenské Federativní Republiky 1. ledna 1993. Nachází uprostřed mírného pásu severní polokoule ve střední části Evropy a zaujímá území historických zemí Čech, Moravy a části Slezska. Státní hranice tvoří sousedství s Polskem (761,8 km), Německem (810,3 km), Rakouskem (466,3 km) a Slovenskem (251,8 km). Rozloha ČR činí 78 864 km².

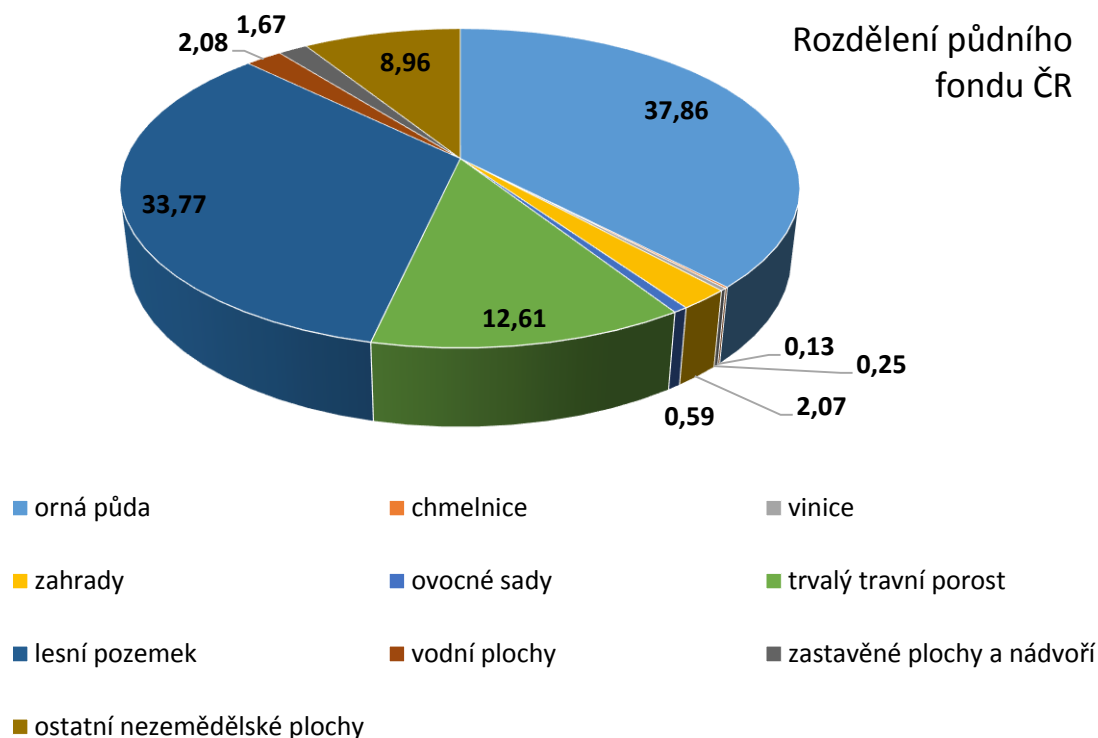
Obrázek 1: Vymezení sledovaného území, ArcČR 500 (ARC Data ČR s.r.o., Praha)

DIECÉZE CÍRKVE ČESKOSLOVENSKO HUSITSKÉ V ČESKÉ REPUBLICE 2014

Z hlediska fyzicko-geografického leží ČR na rozhraní dvou horských soustav Českého masivu a Západních Karpat. Podnebí České republiky je mírné, přechodné mezi oceánským a kontinentálním s typickým střídáním 4 ročních období. Celková výměra půdního fondu ČR činí celkem 9,7 mil. ha půdy. Největší podíl tvoří zemědělská půda (54 %). Nezemědělská půda se rozkládá na 47 % území České republiky. Mezi tzv. zemědělský půdní fond patří orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocný sad a trvalý travní porost v celkové rozloze 4,2 mil. ha. Mezi nezemědělskou půdu řadíme lesní pozemky, vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří a ostatní plochy (CUZK, 2014). Česká republika patří k zemím s vysokou lesnatostí. Lesní pozemky pokrývají v současné době cca 33,6 % z celkového území státu (MŽP, 2010). Podrobný přehled v obrázku č. 2.

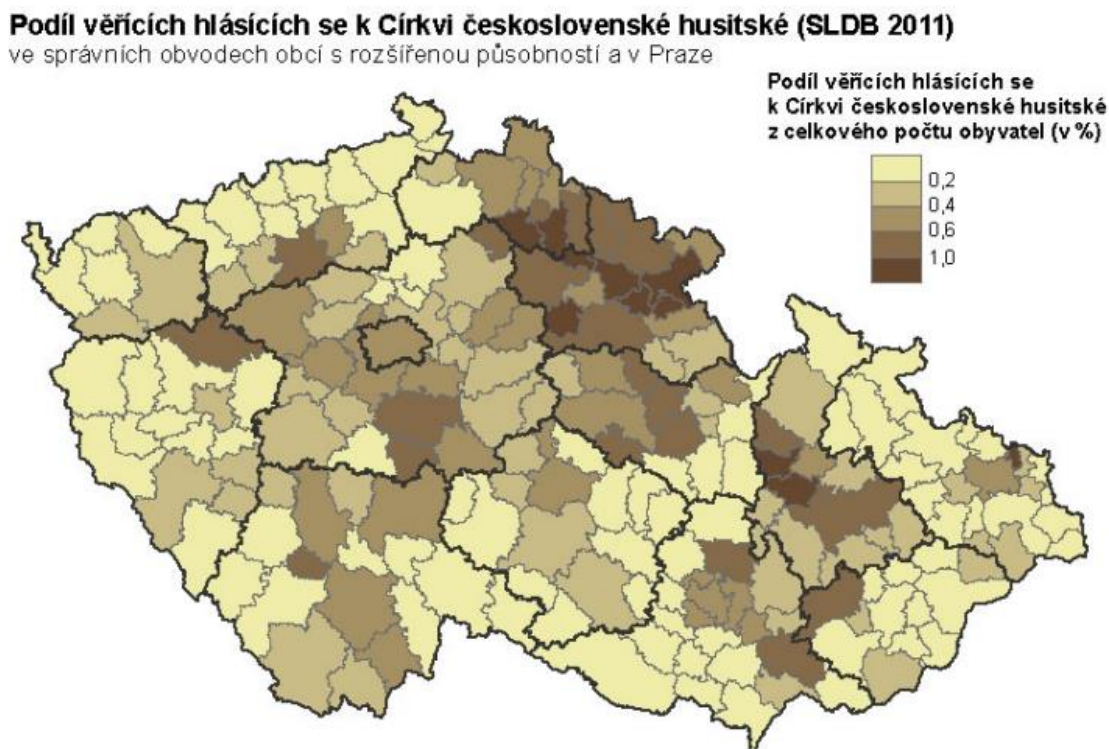
Obrázek 2: Podíl zemědělské půdy a nezemědělských pozemků v ČR k 31. 12. 2013, (ČUZK, 2014) upravila autorka

V České republice žije aktuálně 10,5 mil. obyvatel ve 14 krajích. Podle sčítání obyvatel v roce 2011 se hlásilo k registrovaným církvím necelých 21 % obyvatel, bez víry 35 %, zbylých 44 % obyvatel se k svému příslušenství nevyjádřilo. K Církvi československé husitské se přihlásilo celkem 39 229 osob, církvi římskokatolické pak 1 082 463. Věřící bez příslušnosti ke konkrétní církvi uvedlo více než 700 tisíc obyvatel (CZSO, 2014).

Československá husitská církev se řadí podle počtu věřících na třetí pozici¹⁸. Věkové složení věřících husitské církve je nepříznivé. Věkové srovnání vykazuje vyšší zastoupení nejstarších věkových skupin. Více než dvě třetiny členů církve je starších 60 let. Necelých 12 % věřících je mladších než 29 let. V návaznosti na věkovou strukturu, čtvrtina členů církve je ovdovělá. CČSH má tradiční základnu na území Česka. Nejvíce obyvatel praktikující víru pak nalezneme v Libereckém a Královehradeckém kraji. Z okresů s nejvyššími počty to jsou vedle Prahy, Brna-města a Ostravy-města okresy Náchod, Olomouc, Hradec Králové, Trutnov a Liberec. Názorné rozlišení viz *obrázek č. 2*. Relace ekonomicky neaktivních k ekonomicky aktivním byla nejméně příznivá u „nejstarší“ Církve československé husitské, kde podíl ekonomicky neaktivních byl 2,5 krát vyšší (SLDB, 2011).

Obrázek 3: Podíl věřících hlásících se k Církvi československé husitské, SLDB, 2011

¹⁸ 1. římskokatolická církev (1 082 463 os.) 2. Českobratrská církev evangelická (51 858 os.) CZSO, 2014 podle sčítání lidu 2011.

5. METODIKA

Praktická část diplomové práce je rozdělena na tři části (dotazníkové šetření, soupis církevního majetku a tvorba mapových výstupů).

5.1 Dotazníkové šetření

V diplomové práci je zpracován dotazník na téma navrácení církevního majetku Církve československé husitské. Cílem dotazníku bylo zjistit, zda obyvatelé České republiky souhlasí s vydáním zabaveného církevního majetku a výší finanční kompenzace. Získávání dat probíhalo ústní, písemnou a elektronickou formou. Dotazníky byly vyplňovány zcela anonymně.

Dotazníkové šetření bylo zpracováno dle Škaloudové (2011), která uvádí, že nejjednodušší formou komunikace mezi tazatelem a respondentem je písemná forma. Z organizačního hlediska se jedná o jednoduchou a levnou formu získávání potřebných dat. Respondenti nejsou postaveni před časový tlak a svoje odpovědi si mohou v klidu rozmyslet. Nevýhodou této formy dotazování je možná neochota respondenta vyplnit dotazník, otázky vynechávat či vymýšlet si odpovědi. Další bezesporu důležitou nevýhodou je nízká návratnost dotazníků zpět tazateli. Výši návratnosti může tazatel ovlivnit například vhodnou formou prezentace tak, aby respondenti měli na jeho realizaci přímý zájem. Platí zde fakt, že většinou na dotazník odpovídá určitý typ osob. Další formou dotazování byla ústní forma. Výhodou ústního dotazování je vysoká pravděpodobnost návratnosti a pravdivosti odpovědi respondenta. Je možné zjišťovat obsahově náročnější informace. Efektivnost je podpořena osobním kontaktem, možností dovysvětlit kladené otázky a zkontrolovat si odpovědi tázané osoby. Rizikem ústního dotazování je ovšem tazatel sám. V některých případech může způsob prezentace a styl kladených otázek ovlivnit výsledné odpovědi. Nevýhodou je také čas, který musí tazatel strávit získáváním dat přímo v terénu. Poslední využitou formou bylo zasílání dotazníků prostřednictvím internetu. Dotazníky rozeslané elektronickou formou patří mezi velice jednoduchý a levný zdroj dat s minimální časovou náročností. Tímto způsobem lze získat potřebné množství vstupních dat. Velikost rozeslaných dotazníků je sice limitována ale přináší větší možnosti než písemná forma, kdy bychom například nemohli přikládat soubory se zvukovým záznamem. Nevýhodou je opět nízká návratnost způsobená neochotou vyplnit dotazník, nedoručením cílovému respondentovi či pozdní reakce respondenta na probíhající průzkum.

Pro získání potřebných dat, bylo nutné určit cílovou skupinu dotazovaných. Ideálně předpokládáme, že dosáhneme reprezentativního vzorku náhodným výběrem. V praxi tento postup není vždy proveditelný, především z technických důvodů. Při dotazníkovém šetření bylo využito organizovaného výběru respondentů. Věkové kategorie respondentů byly omezeny věkem 25 – 80 let, vzhledem k náročnosti a charakteru tématu. Rozhodnutí výběru bylo podpořeno pilotní studií, provedou v průběhu března – dubna 2014. Testováno bylo celkem 20 osob ve věku 15 – 85 let písemnou formou. Vzorek osob byl vybrán náhodně na území Libereckého kraje. Pilotní studie slouží k ověření funkčnosti dotazníku, upravení formulace či formy otázek a stanovení okruhu respondentů.

Správná formulace otázek je podle Fowlera (1995) založena na několika zásadách. Otázky by měly být srozumitelné pro všechny a výrazy, které jsou použity, by měly být vysvětleny. Při formulaci otázek by se mělo vyhnout podotázkám nebo se zcela vyvarovat otázkám hypotetickým. V dotazníku bylo využito uzavřených a otevřených otázek. Uzavřené otázky jsou utvořeny tak, aby respondent vybral odpověď z předem určených možností. Konkrétně bylo využito možnosti „multichoice“ neboli více odpovědí, které mohl respondent označit. Výhodou uzavřených otázek je jejich jednoduché zpracování. Nabídka umožňuje respondentovi lépe pochopit otázku. Rizikem ovšem může být formulace a výběr odpovědí, kdy tázanému může být vnucována výsledná odpověď. Podle počtu odpovědí pak otázky dělíme na dichotomické, se dvěma možnostmi (například muž – žena, ano – ne). Trichotomické, otázky s třemi možnými variantami odpovědí. U trichotomických odpovědí by se mělo vyvarovat možnost „nevím“, „neumím posoudit“, „nejsem si jist“. V tomto případě by vypovídající hodnota klesala. Nejvíce bylo využito polytomických otázek, kdy respondent vybíral z více možností. Otevřené otázky umožňují více prostoru pro tázaného, kdy se může více vyjádřit. Tento druh otázek ale vede k úskalí, složitého rozklíčování odpovědí či problémy při interpretaci odpovědí (Škaloudová, 2011). Je potřeba otevřené otázky kvalitně zpracovat a používat při vhodném případě (například otázka: „ V jakém kraji žijete? “).

Otázky musí být konstruovány srozumitelně a být co nejvíce specifické. Je vhodné vyloučit víceznačná slova, záporné otázky, zavádějící otázky nebo otázky, tázající se na dvě a více věcí. Dotazník by měl být atraktivní a uspořádaný.

Dotazníkový průzkum proběhl na území České republiky. Dotazník se skládal ze dvou částí a přílohy (plné znění zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon

o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi). První část dotazníku je zaměřena na získání obecných informací o respondentovi a to:

- věk
- pohlaví
- z jakého kraje dotazovaný pochází
- specifikace obce podle počtu obyvatel
- příslušnosti k církvi

Druhá část dotazníku se týkala majetkového vyrovnání s církvemi. Úvodní prolog v krátkosti představil situaci od únorového převratu v roce 1948 až po schválení zákona č. 428/2012 Sb. V této části dotazníku bylo zjišťováno, zda je správné napravovat křivdy z dob minulých, jaká by měla být forma kompenzace a výše finanční náhrady. Respondenti se měli vyjádřit, zda souhlasí nebo nesouhlasí s podobou zákona o majetkovém vyrovnání, jaké jsou podle nich důvody pro vydání církevního majetku a jaké jsou naopak proti. Závěrem byla kladena otázka, zda by měly být církve financovány z vlastních prostředků nebo ze státního rozpočtu.

V konečné fázi bylo získáno celkem 147 dotazníků z celkového počtu 500. Největší počet dotazníků byl získán elektronickou poštou (emilem), zhruba 65 %. Dvacet procent dotazníků bylo získáno ústní formou a zbylých 15 % písemnou formou. Následně všechny dotazníky byly statisticky vyhodnoceny. Výsledky jsou zaznamenány v *kapitole č. 6 – Výsledky*. Sběr dat byl prováděn od 1. 7. 2014 do 1. 9. 2014. Vzorový dotazník lze najít v *příloze č. 2*.

5.2 Soupis církevního majetku

Druhou částí teoretické práce je soupis církevního majetku. Konkrétní seznam zabavených nemovitostí není volně přístupný veřejnosti. Hlavním cílem diplomové práce proto bylo získání unikátního seznamu zkonfiskovaného majetku Církve československé husitské, na základě výzkumu v ústředním archivu Církve československé husitské (dále CČSH) a následném porovnání s evidencí katastrálního úřadu.

Církev československá husitská je moderní církví, která vznikla v roce 1920 a majetek získávala převážně z darů svých členů a následným odkoupením nebo postavením například činžovních domů.

Podle hospodářského plánu CČSH náboženské obce spravují církevní majetek na daném území a jsou povinny vést evidenci majetku, který je následně přes diecéze zasílán do ústředí církve a skladován v ústředním archivu. Ústřední archiv připravuje celkový soupis majetku od roku 1920, který je postupně aktualizován a upravován. Na základě konzultací s představiteli církve¹⁹ a přednostou odboru archivu CČSH, byly ze strany církve připraveny podkladné materiály pro soupis naturálního majetku. Z celkového seznamu byl na základě studia archivních dokumentů vyselektován naturální majetek zabavený komunistickou stranou po únoru 1948. Jednalo se archivní zápisy do pozemkového katastru, kupní či darovací smlouvy a jiné dochované dokumenty právního charakteru. K ověření vlastníka bylo využito rejstříku vlastníků zapsaných v pozemkové knize, dohledáním knihovních vloček. Rejstřík vlastníků byl prohledán speciální online aplikací Nahlížení do katastru nemovitostí pro majetkové vyrovnání s církvemi. Aplikace je volně přístupná veřejnosti.

Soupis bylo potřeba doplnit ve spolupráci s ústředním archivem o název katastrálního území, kódu katastrálního území, popisu nemovitosti a způsobu využití. Soupis vlastníků z roku 2012 byl přejet z dat ústředního archivu CČSH v Praze. Zjištěná data byla podrobena porovnání s evidencí katastru nemovitostí, kterou spravuje Český úřad zeměměřický a katastrální. Pomocí internetové aplikace „Nahlížení do katastru“ byl dohledán aktuální vlastník, číslo listu vlastníka, výměra v m² a aktuální využití. Vyhledávání bylo provedeno na základě kódu katastrálního

¹⁹ Patriarcha Církve československé husitské a pražský biskup.

území a parcelního čísla. Katastr nemovitostí uvádí výměry pozemků v m², stejně jako dobové dokumenty v archivu CČSH.

Výsledná data byla použita k vytvoření přehledu naturálního majetku – viz *příloha č. 3* v závěru práce, a také k porovnání výše finančního odškodnění. Na základě soupisu církevního majetku, byl vytvořen seznam položek, které si může Církev československá husitská nárokovat k naturálnímu navrácení. Připravený výpis byl 31. 10. 2014 podroben průzkumu za pomoci online aplikace Nahlížení do katastru, zda byl majetek vydán či nikoliv. Výsledky jsou zhodnoceny v *kapitole č. 7.2 – Výsledky – soupis církevního majetku*.

Soupis majetku vznikl v době, kdy církev žádala o navrácení majetku, a tyto podklady byly zasílány příslušným orgánům, není možné na přání ústředního vedení zveřejňovat originální dokumenty a tím ovlivnit vyjednávání.

Pro zhodnocení finanční kompenzace nevydaných majetků byla přejata metodika z dokumentu Ministerstva kultury „*Ocenění původního církevního majetku*“, který je dostupný na webových stránkách ministerstva. Ministerstvo kultury (dále také MK) využilo průměrných cen nemovitého majetku v České republice, které bylo zjištěno na základě statistických metod a odborných odhadů: „Ocenění zemědělské půdy je stanoveno na základě průměru tržních cen zemědělské půdy v ČR, s výjimkou zahrad a sadů. V průměrných tržních cenách jsou oceněny rovněž lesní pozemky včetně porostů a dále vodní plochy, zastavěné plochy a nádvoří jako parcely stavební, a stejně tak jsou tržně oceněny i ostatní plochy. Ceny budov jsou stanoveny na základě průměrné ceny na jednotku zastavěné plochy.“ (MK, 2012).

Ocenění zemědělské půdy je závislé na třech aspektech – bonitě půdy, poloze v rámci České republiky a poloze v rámci katastru. Metodika Ministerstva kultury zahrnuje první dva fakty do průměrných cen zemědělské půdy. Poloha v rámci katastru je určena podle MK (2012) druhem využití daného pozemku. Ministerstvo rozdělilo půdu do tří částí, a to na:

- Půda kultury zahrada a sad, která se nachází v intravilánu
- Půda třídy A²⁰

²⁰ Část zemědělské půdy, která spadá do obdělávané půdy a přimyká se k souvisle zastavěné oblasti (MK, 2012).

- Půda třídy B²¹

Cena pozemků kultury zahrad a zemědělské půdy třídy A, byla určena dle podkladu „Přehled cen stavebních pozemků v krajích České republiky“ z června roku 2007, který připravil Ing. Dolanský, CSc. z Fakulty strojní ČVUT v Praze. Cena pozemků kultury sad a zemědělské půdy třídy B, byla následně určena dle podkladu „Cena zemědělské půdy v České republice v letech 1993 – 2004“, kterou připravili Němec, Štolbová a Vrbová z Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky v Praze. Na základě celkové plochy zemědělské půdy a vyčíslení jednotlivých složek, byla stanovena průměrná cena zemědělské půdy na 444 827 Kč/ha.

Cena lesních pozemků včetně porostů byla stanovena dle podkladu „Zprávy o stavu lesa a lesního hospodářství České republiky – stav k 31. 12. 2000“, kterou vydalo Ministerstvo zemědělství. Celková cena byla vyčíslena na 277 800 Kč/ha. Jednotková průměrná hodnota vodní plochy byla stanovena odborným odhadem ve výši 200 000 Kč/ha. Ocenění zastavěných ploch vycházelo z dokumentu Ing. Dolanského, CSc. - Přehled cen stavebních pozemků v krajích České republiky na 11 067 763 Kč/ha.

Pro ocenění budov v rámci ČR byla provedena Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním analýza zastavěných ploch. Analýza proběhla na vzorku 2696 katastrálních území ve všech krajích ČR. Výsledný koeficient byl použit pro odborný odhad 1m² zastavěné plochy. Stavby tzv. venkovského typu (hospodářské dvory, jednopatrové domy), jsou hodnoceny na 12 500 Kč/m² zastavěné plochy a stavby nekatolických církví, které neslouží k zemědělským účelům, byly ohodnoceny na 25 000 Kč/m². Ostatní plochy jsou vyčísleny jednotkovou průměrnou hodnotou 300 000 Kč/ha, která byla stanovena odborným odhadem.

Celková finanční částka je podle ministerstva kultury (2012) reprezentována jako:

- „Paušální náhrada nevydaného majetku,
- upuštění od přímého financování platů duchovních,
- zánik povinnosti státu vyplývajících ze soukromých i veřejnoprávních patronátních práv,

²¹ Část zemědělské půdy, do které spadá zbytek obdělávané půdy v katastru a jejíž hodnota je dána zejména bonitou a polohou v rámci ČR (MK, 2012).

- nastolení kvalitativně nových majetkových vztahů mezi státem a církvemi,
- náhrada za zrušení závazků přispívat na účely, ke kterým se zavázal stát v roce 1949.“

Diplomová práce zpracovává na základě předložených konkrétních cen z Ministerstva kultury celkovou výši finanční náhrady, která je podložena soupisem naturálního majetku.

5.3 Mapové výstupy

Mapové výstupy byly zpracovány v programu ArgGIS – ArcMap 10. 2. od společnosti ESRI. Jako podkladové vrstvy byl využit shapefile Arg ČR 500 – kraje a okresy. Na základě zpracovaného soupisu majetku byla vytvořena nová bodová vrstva (*soupis majetku.shp*), která obsahovala informace o obci, druhu pozemku a současném vlastníku. Využitím vlastností vrstvy byly pomocí kategorií jednotlivých položek vytvořeny požadované výstupy.

6. SOUČASNÝ STAV ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Majetek obcí, krajů a státu tvoří dohromady tzv. veřejný sektor, který je považován za veřejnoprávní (Halásek et Lenert, 2008). Majetek státu je ošetřen zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Hospodaření se státním majetkem přísluší Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, který byl zřízen v roce 2002²². Úřad je organizační složkou státu a samostatnou účetní jednotkou se sídlem v Praze. „Úřad zpracovává právní stanoviska v jednotlivých věcech týkajících se majetku státu na základě žádosti organizačních složek státu a státních organizací“. (ÚZSVM, 2014).

Majetek státu nabývá podle zákona o majetku darováním, za úplaty, zákonem, děděním ze závěti, rozhodnutím příslušného orgánu nebo na základě mezinárodní smlouvy. Státní majetek musí být využíván účelně a hospodárně (zákon č. 219/2000 Sb., § 14). Pokud se majetek stane nepotřebným pro příslušné orgány nebo přestanou být ve veřejném zájmu, musí o něm rozhodnout příslušné organizační složky. Převod vlastnictví majetku je povolen se souhlasem konkrétního ministerstva, které majetek spravuje. Nakládání s majetkem je definováno v zákoně č. 219/2000 Sb.

Obcím se znárodněný majetek vrátil po roce 1989 zákonem č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do majetku obcí, který stanovil, jaký majetek se bude vracet nazpět. Zákonem tedy byly obcím vráceny movité a nemovité věci. Obce se staly vlastníky majetku zejména historického, který jim patřil před rokem 1949. Obce mohou žádat Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových o převedení majetku ve veřejném zájmu a tím se stanou jeho vlastníkem (Kerner, 2007)²³.

Hospodaření krajů s majetkem je zakotveno v zákoně o krajích č. 129/2000 Sb., který říká v § 1 že: „kraj má vlastní majetek a hospodaří s ním samostatně za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem.“ Samotný majetek získaly na základě zákona č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů. Kraje, stejně jako obce musí v případě

²² S účinností od 1. 7. 2002 byl zákonem č. 201/2002 Sb., zřízen Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových.

²³ Více jak obce hospodaří s majetkem, přináší Kerner (2007).

prodeje vyvěsit před projednáním svůj záměr na vývěsní desce. Pokud by tak neučinily, byl by právní záměr neplatný. Historický majetek církví pak řeší zákon č. 428/2012 Sb.

6.1 Vymezení zákona č. 428/2012 Sb.

Vyrovnaní s majetkovými křivdami spáchanými na církvích v době komunistické totality řešily státy východní Evropy několika způsoby. Zjednodušeně je popisuje Valeš (2009). Inspirací pro Českou republiku se tak mohlo stát 6 možných způsobů řešení majetkového vyrovnaní s církvemi. První možností je výčtový restituční zákon. Hlavním obsahem tohoto zákona je přesný soupis konkrétního majetku, který se má právními osobám vrátet. Tento způsob byl využit v roce 1990 a 1991 tzv. výčtovými zákony, kdy vláda schválila navrácení části majetku řádům a kongregacím. Mimo schválený soupis majetku se ostatní položky nevydávají. Jak uvádí Valeš (2009) největší předností tohoto druhu zákona je jeho konkrétnost. Podotýká ovšem, že tato metoda není stoprocentně přesná a generuje chyby z důvodu „přečíslování parcel, jejich slučování a rozdělování, nedostatků v právní a geodetické evidenci a převodů mezi právními osobami.“

Restituční nároky katolické církve zle vyrovnat mezinárodní smlouvou se Svatým Stolicem. Další formou vypořádání se s nároky církve je usnesení vlády, ke kterému docházelo v České republice v roce 1997. Církev se mohou dožadovat napravení také formou soudního rozhodnutí na základě určovací žaloby. Využití soudního rozhodnutí je ideálně využito jako krátkodobé řešení určitého okruhu osob.

Další variantou jak řešit církevní nároky je finanční kompenzace, kdy se nekoná naturální restituční movitých a nemovitých věcí ale majetek je vyplacen formou odškodného. Nejčastější formou vypořádání se s majetkovými křivdami je obecný restituční zákon, který stanoví podmínky navrácení. Zákon určuje okruh žadatelů, kteří mají nárok požádat v určené lhůtě stát, veřejné orgány a jiné právní subjekty o náhradu svého majetku. Církev sami podávají žádosti o navrácení majetku příslušným úřadům. O následném vypořádání nároků rozhoduje speciální orgán ustanovený v zákoně nebo je ponechána dohodě mezi oprávněnými a povinnými osobami (Valeš, 2009).

Česká republika schválila zákon č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnaní s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnaní s církvemi a náboženskými společnostmi) dne 8. listopadu 2012. Zákon vstoupil v platnost dne 1. 1. 2013 a tím přinesl zásadní změnu ve

způsobu financování církví a náboženských společností a vyřešil otázku majetkového vyrovnání s církvemi.

V Preambuli zákona č. 428/2012 Sb., Parlament vyjadřuje snahu „částečně napravit následky některých majetkových a jiných křivd, které byly spáchány komunistickým režimem v období let 1948 až 1989, vypořádat majetkové vztahy mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi jako předpoklad plné náboženské svobody a umožnit tak obnovením majetkové základny církví a náboženských společností svobodné a nezávislé postavení církví a náboženských společností, jejichž existenci a působení pokládá za nezbytný prvek demokratické společnosti.“ Spáchané křivdy je možné kompenzovat pouze podle §1, který vymezuje tzv. rozhodné období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990. Kritici zákona poukazovali na problém prolomení hranice státního převratu a tím navrácení majetku zabaveného na základě revize první pozemkové reformy. Zákon o revizi byl sice přijat 11. července 1947, realizován byl ovšem po 25. únoru 1948 (Kalný, 1995). Komunistická vláda zabavila majetek církve bez náhrady tedy až po převratu. Deklaruje to například samotné znění zákona o revizi pozemkové reformy č. 142/1947 Sb., kdy se den faktického převzetí nemovitosti státem nebo jinou právnickou osobou, považuje za den přechodu majetku na stát. Pokud církve žádají o navrácení majetku na základě zákona č. 428/2012 Sb. musejí doložit, že majetek, který spadal do revize pozemkové reformy, přešel na stát až po únoru 1948.

Oprávněnou osobou pro vydání majetku podle §3, jsou registrované církve a náboženské společnosti, právnické osoby zřízené nebo založené jako součást registrované církve a náboženské společnosti a Náboženská matice pouze za podmínky, že v rozhodném období utrpěli majetkovou křivdu v důsledku skutečností uvedených v §5. Církvím bude vydán pouze ten majetek, který je ve vlastnictví České republiky, Státního pozemkového fondu České republiky, Lesů České republiky, státní příspěvkové organizace, státního podniku či jiné státní organizace (§4 zákona č. 428/2012 Sb.). Církve tedy nemohou žádat o majetek ve vlastnictví obcí, krajů či fyzických a právnických osob. Církve a náboženská společnost má právo vyzvat k vydání svých nemovitostí Pozemkový úřad České republiky a Lesy ČR, kde se nepřihlíží k účelu pozemku v době zabavení státem. Ostatní nemovitosti podléhají upřesňující podmínce. Nemovitosti v průběhu rozhodné doby, měly funkčně souviset s nemovitou věcí, kterou církev vlastní nebo která je mu vydávána podle zákona č. 428/2012 Sb., nebo v době zestátnění sloužily duchovním, pastoračním, charitativním, vzdělávacím, zdravotnickým nebo administrativním účelům.

Skutečnosti, které jsou považovány za majetkové křivdy, určuje paragraf č. 5. Nejvýznamnější křivdou je odnětí věci bez náhrady podle zákona č. 142/1947 Sb. o revisi první pozemkové reformy nebo podle zákona č. 46/1948 Sb. o nové pozemkové reformě. Mezi další zákony, které odňaly majetky církví podle §5, patří „zákon č. 185/1948 Sb., o zestátnění léčebných a ošetrovacích ústavů a o organizaci státní ústavní léčebné péče, zákona č. 169/1949 Sb., o vojenských újezdech, zákona č. 95/1948 Sb., o základní úpravě jednotného školství (školský zákon), zákona č. 125/1948 Sb., o znárodnění přírodních léčivých zdrojů a lázní a o začlenění a správě konfiskovaného lázeňského majetku, a zákona č. 124/1948 Sb., o znárodnění některých hostinských a výčepnických podniků a ubytovacích zařízení.“ Docházelo také k zabrání majetku na základě politické nebo náboženské perzekuce nebo postupem obecně porušující uznávané principy demokratického právního státu.

Majetek, který může být vydán, musí splňovat všechny následující podmínky:

- Je vlastnictví státu či jiných státních organizací podle §4, zákona č. 428/2012 Sb.
- Byl zabaven na základě skutečností uvedených v §5 zákona č. 428/2012 Sb.
- Byl zabaven v rozhodné době mezi 25. 2. 1948 a 1. 1. 1990, podle §1 zákona č. 428/2012 Sb.
- Byl v době zabavení ve vlastnictví oprávněných osob podle §3 zákona č. 428/2012 Sb.
- Nespadá po některou z výjimek uvedených v §8 zákona č. 428/2012 Sb.

Majetek není možné vydat, pokud se podle §8 zákona č. 428/2012 Sb. jedná o zastavěný pozemek či nemovitost, který se nachází ve vojenském újezdu. Dále není možné vydat majetek patřící v současné době bezpečnostním sborům a je důležitý pro chod státu nebo nemovitost v území národního parku nebo přírodní národní rezervace. Výjimka se vztahuje také na nemovitosti zabavené na základě tzv. Benešových dekretů z roku 1945.

Zákon nadále upravuje postup žádostí o vydání majetku v §9, 10 a 11. Oprávněná osoba na základě vlastní iniciativy připraví podklady pro žádost o vydání majetku. Zjistí, zda nemovitost náleží státu či jeho institucím podle §3, opatří si veškeré možné doklady, které určí a potvrdí vlastnický vztah k církvi a zjistí okolnosti, za nichž byl majetek zabaven. Následně církev požádá oprávněnou osobu

o vydání nemovité věci. Termín pro podání žádosti byl od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013. Pokud nebylo v tomto období požádáno o vydání, nárok na vydání zaniká. Jako podklad mohl sloužit výpis z pozemkové knihy či vlastnické listy. Církev jsou osvobozeny od poplatků při pořizování kopií listin, nutných k vydání nemovitosti.

Po doručení výzvy má povinná osoba stanovou lhůtu pro uzavření písemné dohody s oprávněnou osobou (§9, odstavec 2). Není-li dohoda o vydání souladu se zákonem, pozemkový úřad žádost neschválí. V zákoně také stanoveno, že proti rozhodnutí pozemkového úřadu se nelze odvolat.

Hlava III. zákona č. 428/2012 Sb. §15 odstavec 2, přesně definuje finanční náhradu za nevydaný majetek církví. Sedmnácti registrovaným církvím se bude vyplácet celkem 59 mld. Kč. Výše finanční náhrady pro Církev římskokatolickou činí 47, 2 mld. Kč, Církev československou husitskou 3 085 312 000 Kč a Českobratrskou evangelickou církev 2 266 593 186 Kč. Výše náhrady jednotlivých církví a náboženských společností uvádí §15, odstavec 2. Finanční náhrada je splatná ve třiceti bezprostředně po sobě následujících ročních splátkách. Náhrada je stanovena jako paušální částka a zahrnuje hodnotu nevydávaného majetku, ale také znehodnoceného majetku, živý a mrtvý inventář. Odstavec 6 paragrafu č. 15 potvrzuje, že finanční náhrada je zbavena veškerých poplatků a daní.

Aby mohlo dojít k plnění skutečností podle zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vypořádání s církvemi a náboženskými společnostmi je potřeba vytvořit a podepsat tzv. smlouvu o vypořádání. Podle § 16 zákona č. 428/2012 Sb. se jedná o ujednání mezi církví a státem o výši finanční náhrady, podmínek za kterých bude vyplácena finanční náhrada a potvrzení, že majetek který se nebude vydávat podle §8 je považován za vypořádaný a tím není možné o něj následně žádat či vymáhat. Smlouvu o vypořádání podepisuje předseda vlády a za dotčenou církev její statutární orgán. Smlouvu je potřeba podepsat oběma stranami v době do 9 měsíců od ode dne nabití účinnosti zákona. Církev Československá husitská podepsala smlouvu o vypořádání dne 22. února 2013. Smlouva je přiložena v závěru práce – *příloha č. 1.*

Zákon č. 428/2012 Sb. §17 následně upravuje financování platů duchovních podle zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, ve znění pozdějších předpisů. V době přechodného období 17 let ode dne účinnosti zákona se příspěvek na podporu činnosti bude od 4. roku snižovat oproti předchozímu roku o 5%. Účinnost zákona nabyla dne 1. ledna 2013.

6.2 Majetkové vyrovnání mezi církvemi a státem ve východní Evropě

Každá doba od reformace přes osvícenství si vyžádala církevní oběti v podobě určitého omezení práv nebo jejich majetku. Nejvíce byla vždy postižena katolická církev, která během svého několika staletého působení disponovala s největší ekonomickou základnou.

Majetkové vyrovnání mezi státem a církví se po roce 1989 týkalo zemí východní Evropy tzv. socialistického bloku (Valeš, 2009). Protože pro komunistické myšlení představovaly církve kapitalisty a vykořisťovatele státu, uchýlilo se k zabírání majetku. Následně po pádu komunistického režimu, se začaly dotčené země vypořádávat s následky podle svých možností.

První zemí, která řešila restituční otázku, bylo Polsko. Ještě v roce 1989 za přítomnosti komunistické strany byl přijat zákon o vztazích státu a katolické církve, který upravoval i možnost navrácení církevního majetku. Zákon pracuje s metodou naturální restituce a finanční náhrady. Následně majetková komise rozhodla o vydání či zamítnutí žádosti. Původně bylo ustanoveno celkem 5 komisí pro vydání majetku - pro katolickou, evangelickou augsburského vyznání, pro pravoslavnou, pro židovské obce a ostatní náboženské společnosti. Její rozhodnutí bylo konečné a nevymahatelné soudní cestou. Tímto způsobem se podařilo vyřešit velkou část katolického církevního majetku (Valeš, 2009). Katolické církvi byla vrácena zhruba necelá třetina z někdejších asi 400 tisíc hektarů.

Komunistickou mocností se stalo i Maďarsko, převratem v roce 1948. Ve stejném roce proběhla vlna znárodnování. Stejně jako v Československu byly zabaveny majetky všech církví, řádů a kongregací. Na konci 80. let, kdy politická moc vládnoucí strany slábla, bylo dosaženo dohody o předání moci v zemi. V roce 1990 vyhrála ve svobodných volbách konzervativní křesťansko-demokratická vláda. Protože Maďarsko prošlo od roku 1939 řadou vlastnických změn, jak uvádí Fedor (2009), tzv. židovské zákony, německá okupace, sovětská okupace, deportace Němců, znárodnění či prodej státního majetku, docházelo také ke změně charakteru majetku. Ústavní soud tedy definoval rámec a principy kompenzací podle Fedora (2009) následovně:

- Rovnoprávné postavení různých forem vlastnictví
- Kompenzace je jen částečná
- Nelze rozlišovat kompenzace za finanční a nefinanční ztráty.

Zákon č. XXXII/1991 o vypořádání vlastnických vztahů k bývalému nemovitému majetku církví byl schválen 22. 6. 1991 (Fedor, 2009). Zákon kombinoval metodu obecně restituční s výčtovým zákonem a finančním kompenzací (Valeš, 2009). Církev mohla požádat o budovy, které byly znárodněny po 1. lednu 1948 sloužící k činnostem církve (kostely, služební byty, zdravotní ústavy, vzdělávací centra aj.). Navráceno mělo být okolo 7 tisíc budov ve vlastnictví státu nebo obcí. Maďarský stát musel tedy vyplatit nejen některé nevydané pozemky ale i aktuální majitele – obce. Pro nedostatek financí začal parlament vyjednávat se Svatým Stolcem (Vatikán) a následně podepsal v roce 1998 smlouvu o finanční podpoře katolické církve v Maďarsku. Katolická církev prohlásila restituční nároky za uspokojené a stát se zavázal dořešit otázku majetku, který nebyl navrácen kombinací finanční a naturální restituce (Valeš, 2009, Fedor, 2009). Maďarská republika měla platit rentu za nevydaný majetek. Novelizace zákona následně umožnila, aby všechny církve mohly žádat odškodnění formou renty. Vypořádání vlastnických vztahů se týkalo celkem 12 církví (Fedor, 2009).

Na Slovensku stát do roku 1989 postátnil s výjimkou sakrálních budov veškerý církevní majetek. Slovenská republika se proto v roce 1992 přihlásila k povinnosti najít řešení spáchaných křivd. Zájem církví byl postaven na znovu obnovení činnosti v oblasti sociální, zdravotní, a výchovně – vzdělávací. V rámci Československé republiky, bylo řádům a kongregacím navráceno část majetku výčtovými zákony z let 1990 a 1991. Po rozdělení řešila Slovenská republika otázku restitucí zákonem č. 282/1993 Z.z.o zmírnění některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společenstvem. Stejně jako v Maďarsku šlo o obecný restituční zákon. Rozhodné období pro navrácení je upraveno na 8. května 1948 – 1. ledna 1990²⁴. Církevní restituce se týkala celkem 7 z 15 registrovaných církví (Juran, 2009). Slovensko se v roce 2000 zavázalo k financování katolické církve pomocí smlouvy se Svatým stolcem.

²⁴ V případě Židovských obcí se jednalo o rozhodné datum od 2. listopadu 1938 (Valeš, 2009).

6.3 Financování církve v České republice a v Evropě

Církev podle historické tradice svoji činnost financovaly převážně z výnosu vlastního majetku. Posléze, hlavně katolická církev, z výnosů Náboženské matice. Vlastní majetek získávaly darem z řad šlechty a měšťanstva. Pouze nepatrná část byla zaslána darem od krále, tedy pozdějšího státu (Tretera, 2012). Každá církev financovala primárně něco jiného. Církev Československá husitská se pokoušela o výstavbu činžovních domů, které si pořizovala od svého založení za účelem zisku, určeného pro chod církve (Salajka, 2007). Významným zdrojem příjmu se stal pronájem urnovních míst v kolumbáriu²⁵. Ve svém listu pražského biskupa, biskup Tonzar (2012) upozorňuje, že církev Československá husitská nebude žádat po státu, žádný majetek, který by získala od císaře, lenního pána či státu. Veškerý majetek, který jí byl zabaven, pocházel z drobných darů členů církve.

Někteří autoři tvrdí (Hrádela, 2012), že majetek který církve získaly, jim nepatří. Vše by mělo být považováno za veřejnoprávní. Církev ale podle slov Tretery (2012) není veřejnoprávní ani státní. Církev se nachází někde uprostřed a je chápána za zvláštní instituci.

První financování či podporu církvi zajistil císař Ferdinand II. (MK, 2012). Katolické církvi poskytoval část daně ze soli (cassa salis – latinsky). Jednalo se o 15 krejcarů z každé bečky soli z dovozu do země (MK, 2012). Když Josef II. v 19. století zrušil třetinu klášterů, které se nevěnovaly veřejně prospěšné činnosti, bylo důležité církve začít dotovat (Mládek, 2008). Některý majetek zrušených klášterů byl prodán a soustředěn do již zmíněných náboženských fondů²⁶ (později Náboženské matice). Platy církevních představitelů byly do roku 1885 hrazeny právě z náboženských fondů bez státní dotace. Jak uvádí Tretera (2002), do roku 1885 se rozpočet naplňoval pronájmem zrušených klášterů a odkupu majetku.

Během Rakouska – Uherska zákon č. 176/1898 ř. z. vydal ustanovení o dotaci katolického duchovenstva. Následující zákon č. 177/1898 přiznal finanční podporu také Pravoslavné církvi (Tretera, 2002). Protože první republika převzala Rakousko – Uherské zákony a předpisy, Československá vláda upravila financování duchovních zákonem č. 122/1926 Sb. z. a. n. o úpravě platů duchovenstva církví a náboženských společností státem uznaných. Během let 1918 – 1949 byly dotace vypláceny církvím na základě počtu členů. Dotována byla i církev Československá husitská (Tretera,

²⁵ Stavba určená pro ukládání urn. Pozn. autorky.

²⁶ Náboženské fondy sloužili pouze pro financování katolické církve (Tretera, 2012).

2002). Systém dotací byl nakonec po roce 1948 nahrazen proplácením služného ve prospěch duchovních. Zákon č. 218/1949 Sb. vedle financování osobních požitků duchovních převzal závazek pečovat o církevní stavby a další majetek. Tento závazek však stát většinou neplnil (Bendová, 2009). Ustanovením zákona č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností, jsou oprávněny být financovány pouze registrované církve. Jak uvádí Bendová (2009) za registrovanou církev považujeme takovou církev, která působí na území České republiky nepřetržitě nejméně 10 let a v této době uveřejňuje výroční zprávy, plní závazky státu a třetím osobám a hlásí se k ní nejméně 1 promile obyvatel²⁷. V současné době je v České republice registrováno 56 náboženských společností, z toho 17 církví je financováno ze státního rozpočtu.

Momentálně jsou církve financovány několika více či méně důležitými zdroji. Přes 40 let násilné ateizace země určilo, že největší objem prostředků přichází ze státního rozpočtu. Výše základních platů je stanovena státními předpisy (nařízení č. 86/1993 Sb. ve znění vládního nařízení č. 273/1995 Sb. a č. 322/1998 Sb.) Církevní školy a jejich učitelé jsou placeni z veřejných prostředků, stejně jako nemocnice, které jsou považovány v rámci financování za státní (Tretera, 2002).

K 1. lednu 2013 vstoupil v účinnost zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, kterým byl dosavadní model financování církví a náboženských společností ukončen. Registrovaným církvím bude vyplácen po dobu 17 let finanční příspěvek dle § 17 zákona č. 428/2012 Sb. V prvních třech letech přechodného období je příspěvek vyplácen v plné výši, od čtvrtého roku se jeho výše každoročně snižuje o 5 % výchozí částky.

Dalším ze zdrojů jsou sbírky pořádané během bohoslužby. Sbírký jsou osvobozené od daně z příjmu. Vybrané peníze církev Československá husitská ukládá do tzv. Fondu bratrské svépomoci. Jedná se o vnitro církevní fond, který slouží k vyřešení havarijních situací objektů (Pražská diecéze, 2013). Mezi další zdroj příjmu patří drobné dary církvi a konkrétně u CČSH i tzv. církevní daň. Církev předepisuje svým členům roční povinný členský příspěvek ve výši 365 Kč / ročně. Svoji církve mohou také podpořit fyzické i právnické osoby finančním darem.

Církevní daň je jedním z důležitých zdrojů příjmů v několika zemích Evropy. Dánsko například podporuje evangelickou luteránskou církev prostřednictvím

²⁷ Podle posledního sčítání lidu v roce 2011 je jedná o cca 10 000 obyvatel. Pozn. autorky.

státních příspěvků, ale přibližně 80 % z celkového příjmu církve, činí právě církevní daň. Církevní daň platí (pouze členové církve) v průměru 0,88 % ze svého zdanitelného příjmu. Hlavní část je zasílána místním farnostem. Jiné církve a náboženská společenství jsou financovány formou příspěvků, ale je na jejich rozhodnutí jakým způsobem a jakou měrou mají jejich členové přispívat (Engmark, 2009).

Polská republika financuje svoje církve a církevní společnosti ze státního rozpočtu (Radajewski, Piczcz-Czapla, 2009). Rumunsko stejně jako Polsko zasílá církvim podle svého rozpočtu finanční prostředky. Jedná se o přímou finanční podporu. Církve ale mohou od svých členů vybírat poplatky na podporu svých aktivit. Zajímavý fakt je ten, že církve a náboženské společnosti jsou osvobozeny od daně z příjmů, které byly získány z ekonomických aktivit a následně použity na charitativní účely (Lemeni, 2009).

„Francie je laická republika.“ (Touvet, 2009). Financování církví má na starosti od dob Napoleona ministerstvo vnitra a to konkrétně ředitelství pro veřejné svobody a právní věci. Od roku 1905 stát nefinancuje platy duchovních. Francie se tedy stala prvním státem, kde byla uskutečněna odluka církve od státu. Stát také na počátku 20. století předal kostely do náboženského vlastnictví. Opravy mohou být podpořeny státní podporou, ale výstavba nového kostela je zcela v režii církve. Ve Francii neexistuje církevní daň. Církve a náboženské společnosti nezískají žádnou část daně. Mohou ovšem pro členy získat 66% snížení daní z příjmu, pokud poskytnou finanční dar. Církve ve Francii nejsou bohaté, žijí převážně z darů věřících, které tvoří 75% příjmu církve (Občanský institut, 1993). Stát se angažuje pouze v opravách stávajících svatostánků (Touvet, 2009).

Španělsko, Itálie a Německo plně uplatňují církevní daně pro účely financování církví (Tretera, 2002). Španělsko se vydalo cestou, použít model daně z příjmu. Každoročně se daňový poplatníci mohou vyslovit o 0,7% ze svého odvodu. Pokud si občané nezvolí možnost dotace katolické církve, plynou peníze státu. Druhým způsobem financování jsou daňová zvýhodnění (Galguera, 2009).

Itálie zvolila podobný systém jako Španělsko. Církve a náboženské společnosti jsou financovány pomocí tzv. daňové asignace, kdy si zvolím, zda 0,8 % z daně z příjmu připadne církvi nebo státu. Podíl nerozhodnutých občanů se rozdělí poměrem rozhodnutých x nerozhodnutých a výsledná částka je připsána církvi a státu

(Tretera, 2002, Constantino, 2009). Památková péče je pro velký počet kulturních památek financována státem, provinciemi a obcemi (Občanský institut, 1993).

Církevní daň je typická pro spolkové země Německa. Stát zde považuje církev za veřejnoprávní instituci, protože uznává její prospěšnost pro rozvoj obecného blaha (Občanský institut, 1993). V některých spolkových zemích tvoří církevní daň přírážku k dani z příjmu 8 % a v jiných 9 %. Církevní daň platí každý člen státem uznané církve (Tretera, 2002). Daně jsou vybírány státem a následně odváděny diecézím. Církevní daň tvoří 80% z celkového příjmu církve.

V Rakousku neexistuje žádná přímá finanční podpora církví nebo náboženských společností. Státní povolení získají náboženské obce, pouze pokud prokážou soběstačnost a dokážou si obstarat prostředky nezbytné k provozu. V opačném případě stát může povolení odebrat. Rakousko stejně jako mnohé další státy udělují výjimky v daňovém systému, kdy je možné část darů si odečíst z daně z příjmu. Pokud poskytují církev služby v obecném veřejném zájmu, jsou podporovány ze strany státu a soukromých mecenášů (Henhapel, 2009). Rakousko a Svatý Stolec uzavřely dohodu o církevním majetku dne 23. 6. 1960. Stát hradí platy zaměstnanců teologických fakult a církevním soukromých škol (Občanský institut, 1993).

Sousední Slovenská republika, přistoupila podle Čikeše (2009) k dominantní státní podpoře na platy duchovních. Z vlastních zdrojů jsou financovány bohoslužebné náklady a církevní administrativní náklady na úrovni farností. Údržbu národních kulturních památek v majetku církve jsou povinni hradit z vlastních zdrojů. Církev ovšem mohou požádat o různé dotační podpory.

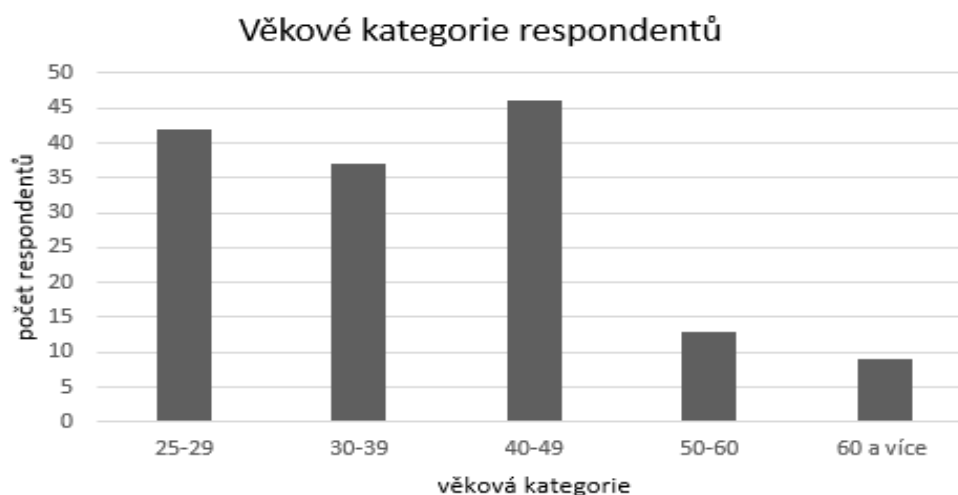
7. VÝSLEDKY

7.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Dotazníkové šetření probíhalo v termínu od 1. 7. 2014 do 1. 9. 2014 na území České republiky. Celkem bylo navraceno 147 kusů dotazníků z celkového počtu 500. Dotazníky byly rozeslány elektronicky (emailem) na začátku července 2014. Během června 2014 bylo požádáno výzvou na sociálních sítích zhruba 480 osob o spolupráci na dotazníkovém šetření a poskytnutí emailové adresy pro následné zaslání dotazníku. Dotázáno bylo také přímo 70 respondentů elektronickou cestou ve formě úvodního emailu a následně zasláno plné znění dotazníku s přílohou. Ústní rozhovory probíhaly v Libereckém kraji během června a července 2014. Konkrétně bylo dotázáno a úspěšně vyplněno celkem 29 dotazníků v Liberci, Jablonci nad Nisou a Turnově. Písemná forma dotazníku probíhala ve stejném termínu (červen – červenec 2014). Vytisknuto bylo celkem 50 ks formulářů, které byly přenechány pracovníkům Technické univerzity v Liberci. Sběrné místo bylo umístěno v kanceláři Ústavu zdravotnických studií. Navraceno bylo zhruba 50 %, tedy 22 formulářů. Nejvíce dotazníků bylo rozesláno elektronickou formou. Navrátilo se jich celkem 96 kusů. Celková návratnost dotazníkového šetření je 29,4 %.

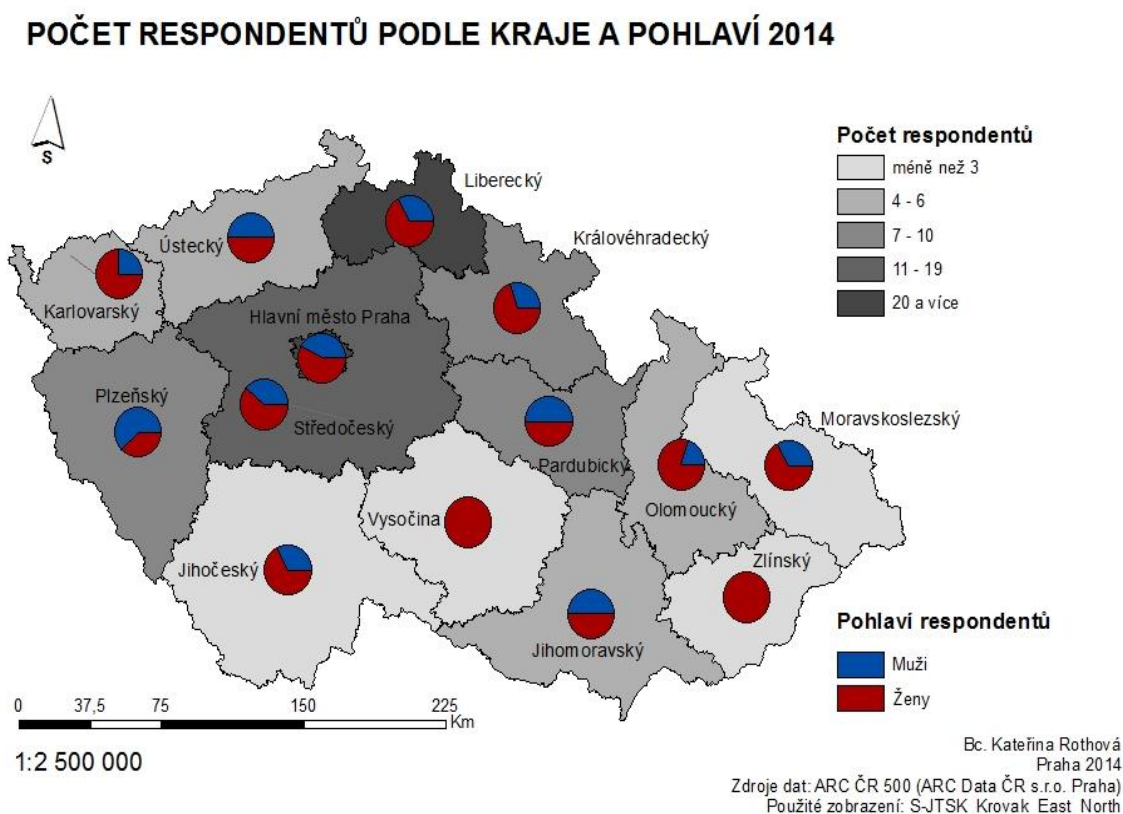
Dotazníky vyplnilo více žen než mužů. Celkem se šetření zúčastnilo 92 žen a 55 mužů. Rozdělení je znázorněno v *obrázku č. 5*. Věkové kategorie byly sociologicky rozděleny na následující skupiny. Ve věku 25 – 29 let zodpovědělo 36 dotázaných, v kategorii 30 – 39 let 37 dotázaných, nejvíce respondentů bylo ve věku 40 až 49, a to 46, v kategorii 50 – 60 let vyplnilo dotazník celkem 13 osob a v poslední kategorii 60 a více let 9 dotázaných. Přehled je zobrazen v *obrázku č. 4*.

Obrázek 4: Rozdělení věkové kategorie respondentů, autorka, 2014

Součástí dotazníku bylo také zjištění, z kterého kraje respondent pochází. Nejvíce dotazníků bylo vyplněno v Libereckém kraji, celkem 39 osob. Důvodem je fakt, že průzkum probíhal písemnou formou přímo v Liberci. Druhé největší zastoupení mělo hlavní město Praha (31 dotázaných), následováno Středočeským krajem (19 respondentů), Královéhradeckým a Pardubickým krajem (shodně po 10 respondentech), Plzeňským krajem (8 respondentů), Jihomoravským krajem (6 respondentů), Olomouckým krajem (5 respondentů), Karlovarským a Ústeckým krajem (shodně po 4 respondentech), Moravskoslezským, Zlínským a Vysočinou (shodně po 3 respondentech) a Zlínským krajem se 2 respondenty. Grafické znázornění je v *obrázku č. 5*.

Obrázek 5: Rozdělení respondentů podle krajů a pohlaví, autorka 2014

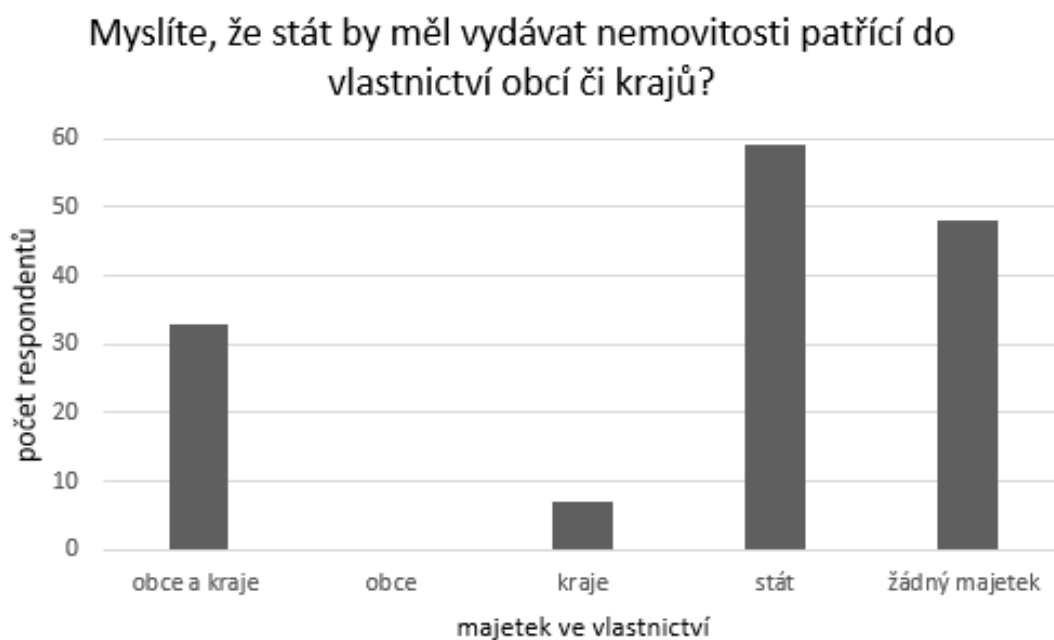
Respondenti také odpovídali na otázku: „V jak velké obci podle počtu obyvatel žijete?“. Důvodem bylo upřesnění, zda respondent pochází z krajského města, obce či vesnice. Nejvíce dotázaných (40,8 %) žije v městech s více než 100 000 obyvateli. Osm procent respondentů žije v obci s méně než 2 000 obyvateli. 21,6 % dotázaných žije aktuálně v obci do 15 tisíc obyvatel (a více než 2 000 obyvatel) a 27,6 % dotázaných bydlí ve větších městech o velikosti 15 000 až 100 tisíc obyvatel.

Více než 80 % respondentů vyjádřilo, že se nehlásí k žádné registrované církvi na území České republiky. Celkem tuto variantu vybralo 118 dotázaných. 12 respondentů se přihlásilo k římskokatolické církvi, 7 k církvi československé husitské, k církvi evangelické se přihlásili dva respondenti a 8 nevedlo žádnou církev či náboženskou společnost.

Druhá část dotazníku se zaměřila na majetkové vyrovnání mezi státem a Církví československou husitskou. V úvodu byla stručně představena historie zabavení církevního majetku po únorovém převratu v roce 1948 a následném vypořádání na základě zákona č. 428/2012 Sb. z roku 2012. První otázka zkoumala, zda by se mělo vypořádávat s křivdami spáchanými v minulosti, konkrétně v době komunistického útlaku. Více než 85% respondentů se vyslovilo pro napravování minulých křivd. Pro se vyslovilo 126 dotázaných, proti celkem 21 osob.

K otázce č. 7, zda považujete navrácení majetku formou částečného naturálního navrácení a finanční kompenzace, mohli respondenti vybírat z pěti možností. Nejvíce dotázaných si myslí, že by majetek církvím měl být navrácen pouze v naturální podobě bez finanční náhrady za nevydaný majetek. Celkem tuto možnost vybralo 59 dotázaných. Nejméně respondentů (7 osob) zvolilo variantu c), tedy, že by církevní majetek měl být vyplacen pouze finanční kompenzací. Jednoznačně podporuje navrácení majetku v kombinované formě (finanční a naturální) 21 dotázaných, 33 osob si myslí, že církve by měly majetek přenechat současným majitelům a vzdát se nároku na vyrovnání a 27 respondentů se přiklání k možnosti, že by Česká republika propůjčila majetek církvím a dále byla uznána jako oficiální vlastník.

Církev Československá husitská má právo podle zákona č. 428/2012 Sb. §4 žádat pouze povinné osoby. V praxi to znamená, že církvi může být vydán majetek pouze ve vlastnictví České republiky. Respondentů bylo dotazováno, zda by měl být vydán i majetek patřící, kraji či obcím. Výsledné odpovědi jsou znázorněny v následujícím *obrázku* č. 6. Žádný z dotázaných se nevyjádřil pro navrácení majetku ve vlastnictví obcí. Sedm respondentů si myslí, že stát by měl vydat i ten majetek, který je aktuálně ve vlastnictví krajů, celkem 33 dotázaných je pro navrácení majetku ve vlastnictví státu, obcí i krajů, třetina respondentů (48 osob) označilo variantu, že by stát neměl vydávat žádný majetek a nejvíce dotázaných se vyslovilo pro navrácení majetku církvím, pouze pokud je ve vlastnictví České republiky nebo povinných osob dle zákona č. 428/2012 Sb.

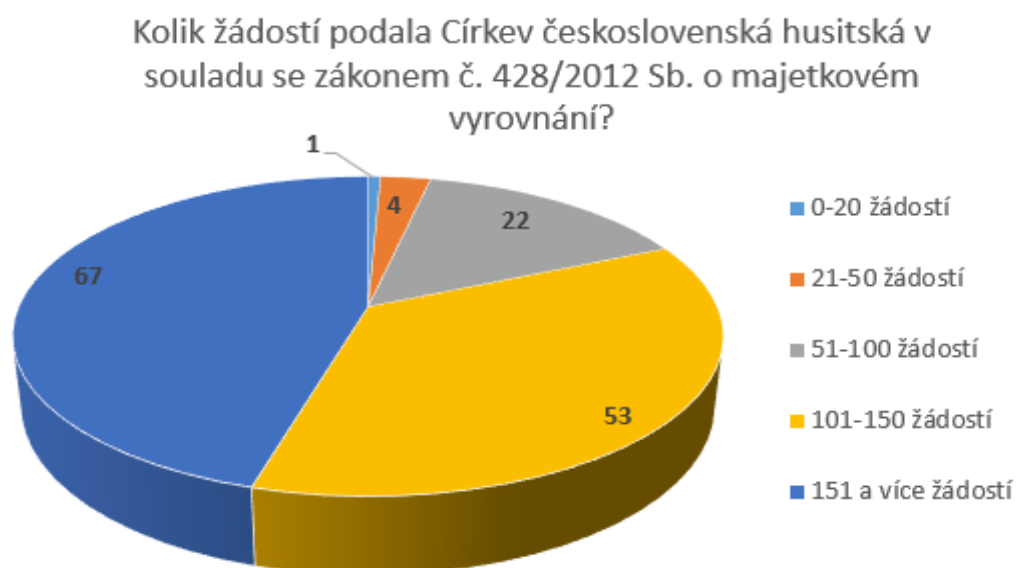

Respondenti se měli vyjádřit také k výši finanční kompenzace Církvi československé husitské. Schválená výše finanční náhrady Církve československé husitské činí 3 mld. Kč. Církev československá husitská od svého vzniku v roce 1920 investovala do zřizování vzdělávacích center, činžovních domů či domovů s pečovatelskou službou. Peníze podle slov patriarchy získávala z darů členů církve, kterých v době největšího rozvoje církve bylo zhruba 946 tisíc věřících. Aktuálně se k církvi hlásí celkem 39 229 obyvatel České republiky. Otázka č. 9 měla zjistit, jestli jsou respondenti spokojeni s výší finanční kompenzace a otázka č. 10, jaká by měla být adekvátní částka finanční náhrady. Z celkového počtu dotázaných (147) se kladně vyjádřilo 52 dotázaných, 51 dotázaných by částku upravilo směrem dolů (nižší finanční náhrada), 43 respondentům připadá částka neadekvátní a pouze 1 respondent se vyjádřil pro zvýšení výše finanční náhrady.

Respondenti měli možnost vyjádřit konkrétní číslo v otázce č. 10, kde byli tázáni, jaká je podle nich adekvátní částka finanční náhrady pro Československou husitskou církev. Zhruba polovina respondentů odpověděla „nevím“, 52 respondentů se vyjádřilo se slovy „0 Kč či žádná“. Deset dotázaných specifikovalo svoji odpověď konkrétní částkou. Jednalo se především o komentář „částka určená podle počtu členů“. Dále respondenti uváděli: 15 milionů korun, 75 milionu korun, 150 milionů korun či 1,5 mld. Kč.

V průběhu roku 2013 měly církve možnost podat žádosti o vydání majetku příslušným úřadům. Respondenti byli dotazováni, kolik žádostí podle nich Církev československá husitská podala, respektive kolik položek si církev nárokuje v naturálním navrácení. Na výběr bylo z pěti možností v rozmezí od 0 – 150 či 150 a více. Rozložení odpovědí je znázorněno v *obrázku č. 7*. Nejvíce se respondenti domnívali, že bylo požádáno více jak 151 žádostí. Jednalo se o 67 respondentů. Variantu 101 – 150 žádostí zvolilo 53 osob, variantu 51 – 100 žádostí vyplnilo 22 respondentů, odpověď 21 - 50 žádostí pak vybrali celkem 4 dotázaní a nejméně žádosti 0 - 20 vybrala pouze 1 respondentka. Zajímavostí je fakt, že nejstarší respondentka (věk 79 let) vybrala nejméně žádostí o vydání (0 - 20). Naopak nejmladší dotázaní ve věku 25 let vybírali z 90 % možnost s největším počtem možných žádostí.

Obrázek 7: Počet vydaných žádostí Církví československou husitskou, autorka, 2014

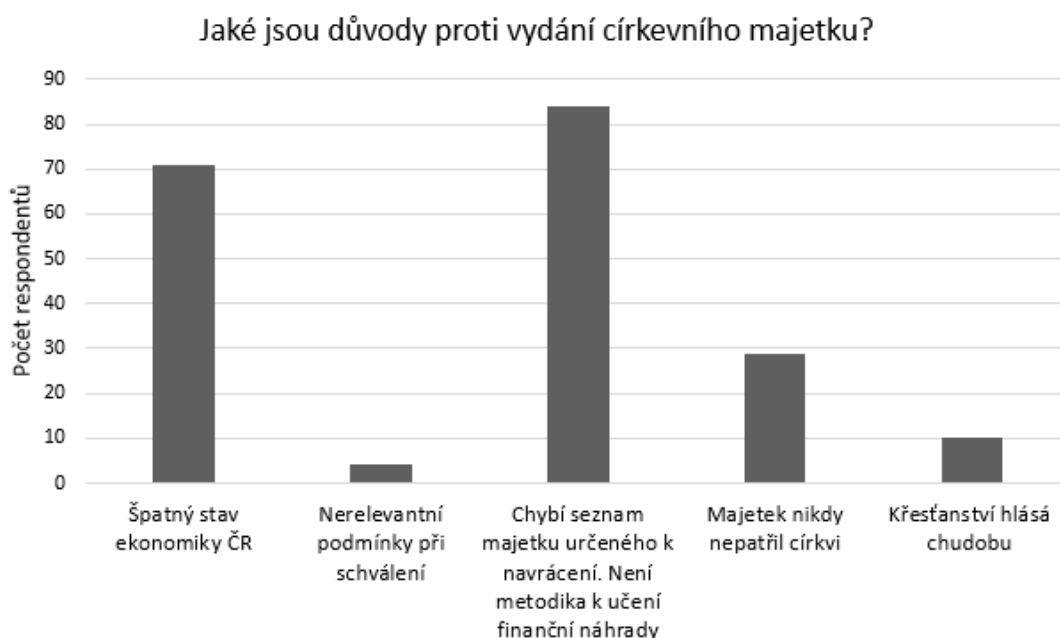
Dále se respondenti měli vyjádřit, zda souhlasí nebo nesouhlasí se současnou podobou zákona č. 428/2012 Sb. o vyrovnání některých majetkových křivd²⁸. Většina dotázaných zvolila odpověď „ano, ale mám výhrady“, celkem 88 dotázaných. Zcela proti navrácení znění zákona bylo 40 dotázaných. Kladně se vyjádřilo celkem 19 respondentů.

V další část dotazníku se zajímala o důvody pro a proti vydání církevního majetku. V otázce č. 13. a 14. bylo možné vybrat více odpovědí. Podrobný přehled

²⁸ Součástí dotazníku bylo také plné znění zákona č. 428/2012 Sb., pozn. autorky.

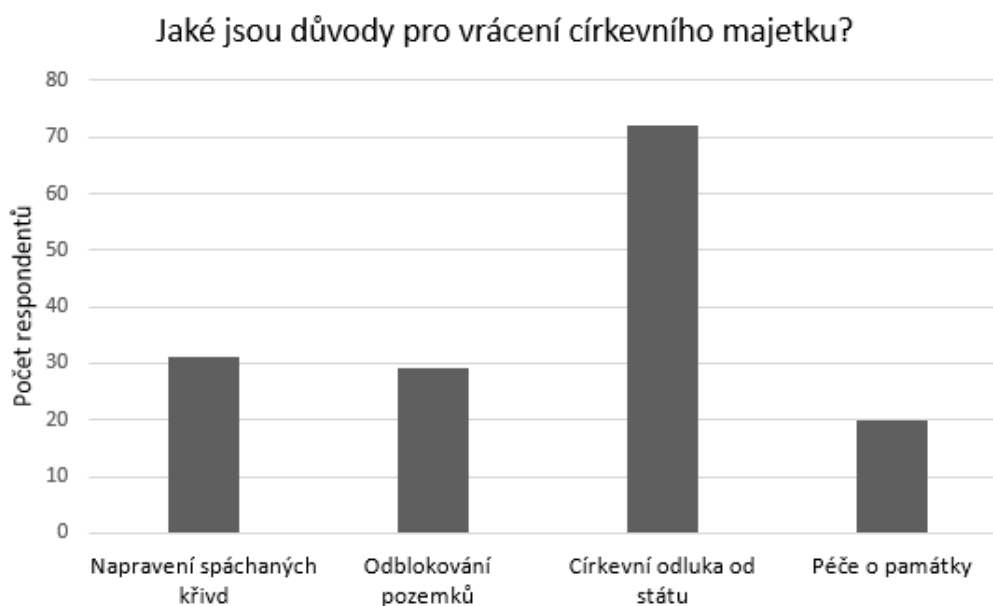
zachycuje *obrázek č. 8 a č. 9*. Nejčastějším důvodem proti vydání církevního majetku se stala odpověď c), kdy v zákoně není jasně uvedeno, jak vláda přišla k celkové částce finančního odškodnění, ani zde není uveden seznam majetku, kterého se týká naturální navrácení. Tuto variantu zvolilo 84 (57 %) dotázaných. Dalším častým důvodem proti navrácení majetku je podle 71 respondentů špatná ekonomická situace České republiky. Nejméně osob si myslí, že církev by měla být chudá, proto by se jí majetek neměl vracet. Celkem zakřížkovalo tuto variantu 10 dotázaných. Čtyři z dotázaných se obávají, zda došlo k relevantnímu postupu při projednávání a schvalování zákona. S argumentem, že církev není vlastníkem požadovaného majetku, souhlasilo celkem 29 respondentů.

Obrázek 8: Důvody proti vydání církevního majetku, autorka, 2014

Dotazník také zjišťoval, jaké jsou důvody pro vydání církevního majetku. Respondenti opět mohli vybírat více variant. Nejčastěji vybírali možnost, vytvoření finanční základny pro následnou odluku církve od státu. Znamenalo by to ukončení financování platů duchovních ze státního rozpočtu. Celkem se pro tuto variantu vyjádřilo 72 respondentů. Argument: „Co bylo ukradeno, musí být vráceno“, tedy vypořádání se s minulostí zvolilo 31 respondentů, 29 dotázaných se vyjádřilo pro uvolnění zablokovaných pozemků na základě zákona č. 229/1991 Sb., o půdě. Pouze 20 respondentů si myslí, že důvodem pro vydání pozemků je fakt, že církev se bude starat o získaný majetek a bude provedena řada rekonstrukcí. Grafické znázornění v *obrázku č. 9*.

Obrázek 9: Důvody pro navrácení církevního majetku, autorka, 2014

Další otázka se zaměřila na chod ekonomiky České republiky. Více než polovina dotázaných, celkem 66 % se obává, že navrácení části majetku ovlivní chod ekonomiky České republiky negativně. Zhruba pětina respondentů si myslí, že navrácení pozemků nijak neovlivní českou ekonomiku. Pozitivní změnu vybralo celkem 12 % respondentů. V otázce č. 16 se 50 respondentů přiklání k tomu, že se církev dokáže o nabytý majetek postarat, 25 dotázaných si myslí opak, tedy, že se církev o svůj majetek nedokáže postarat. Nejvíce respondentů vliv nedokázalo posoudit. Celkem jich bylo 72.

Zákon o majetkovém vyrovnání mezi státem a církvemi vstoupil v platnost po více než dvaceti letech. Vládnoucí strany se nedokázaly dohodnout, kdy je ta pravá doba, jak se bude řešit forma navrácení a jaký bude následný postoj k církvím obecně. Nejvíce respondentů si myslí, že otázka restitucí měla být vyřešena dříve. Pro tuto variantu v otázce č. 17. se vyslovilo celkem 78 dotázaných, 67 osob by počkalo na lepší ekonomickou situaci a pouze 2 respondenti uvádějí, že restituce jsou řešeny v ideální době.

Poslední otázka zkoumala, zda by měl stát přispívat na provoz registrovaných církví v České republice. Respondenti vybírali ze čtyř variant. S argumentem, aby se stát postaral o církevní výdaje v plné výši, se ztotožnilo 10 dotázaných. Podle 39 respondentů, by stát měl částečně hradit náklady na platy duchovních. Dvě třetiny dotázaných se vyslovilo proti příspěvkům ze strany státu a 43 respondentů si myslí,

že by si církve měly hradit své náklady z vlastních zisků. Celkem 55 dotázaných by náklady církví hradilo zcela z výnosů veřejných sbírek či příspěvků věřících.

7.2 Soupis majetku Církve československé husitské

Na základě studia archivních materiálů a dohledání aktuálních informací pomocí internetové aplikace ČÚZK – Nahlížení do katastru, byl připraven soupis naturálního majetku Církve československé husitské. Soupis veškerého zabaveného majetku je přiložen v *příloze č. 3*.

Celkem bylo dohledáno 176 zabavených položek na území České republiky. Jedná se o nemovitý majetek, který byl církvi odňat na základě revize první pozemkové reformy, druhou pozemkovou reformou a následnými konfiskačními zákony – popsané v *kapitole č. 3 – Literární rešerše*. Z největší části se jedná o nemovitosti určené k bydlení nebo k rekreaci, které tvoří celkem 53 položek. Po roce 1948 byly církvím zabaveny veškeré pozemky nehledě na jejich „druh“. Církve si směly ponechat pouze kostely – v případě Církve československé husitské sbory, okolní plochy byly zabaveny. Celkem bylo zabaveno 46 položek zahrad, trvalého travního porostu či zeleně v zástavbě. CČSH vlastnila také celkem 450 ha lesa (pořadové číslo: 28,29, 53 a 89). Největší lesní pozemek se nacházel v obci Libavá, kde se momentálně nachází vojenský újezd. Zákon č. 428/2012 Sb. v paragrafu č. 8 upřesňuje podmínky, za kterých není Česká republika povinna nemovitost vydat. Mezi jednou z podmínek, která se vztahuje na historický majetek v obci Libavé, je existence vojenských újezdů. Vojenský újezd v Libavé byl zřízen po roce 1946 a po roce 1968 sloužil jako kasárny pro Ruskou armádu. V Libavé žije něco málo přes 1000 obyvatel. Obec se řídí podle zákona č. 169/1949, o vojenských újezdech a proto majetky z bezpečnostních důvodů nelze vydat. Ve vlastnictví církve se také nacházely tři zámečky, které církev získala odkoupením, několik hospodářských budov a tři vodní nádrže o rozloze 3 518 m².

Dle prostudovaných materiálů církev získávala majetek převážně koupí od soukromých osob, koupí konfiskátů po 2. světové válce či darem od svých členů. Jedním z unikátů historického majetku CČSH byl právě zámeček (čp: 1) v Jablonném nad Vltavou. Ten koupila církev po roce 1945, kdy byl zabaven jako konfiskát na základě Benešových dekretů. V zámečku totiž během 2. světové války schraňovalo svůj archiv Gestapo. Aktuálně zámeček vlastní soukromá společnost, která v roce 2005 provedla kompletní rekonstrukci²⁹. V souladu se zákonem o majetkovém

²⁹ O historii zámečku více: <http://www.zamekjablonna.cz/zamek>

vyrovnání, nebude navrácen majetek církvím, pokud je ve vlastnictví soukromých nebo právnických osob, z toho důvodu budou zámeček a jeho přilehlé budovy finančně kompenzovány. Konfiskáty v pohraničí kupovala Církev československá husitská také za účelem rekreace pro děti a mládež. Mezi rekreační oblasti patřily Krkonoše, Jizerky a Lužické hory.

Některé budovy byly vystavěny za finanční podpory členů církve. Jednalo se hlavně o stavby na území hlavního města Prahy. Činžovní dům v Praze (čp: 846) na Vinohradech byl odkoupen od hlavního města Prahy stejně jako obytný dvojdomek na Malé Straně (čp: 553). Nové Město, Holešovice a Žižkov nabízeli pozemky pro výstavbu, které církve odkoupila a na jejich místě postavila činžovní domy. Činžovní domy pomáhaly chodu náboženské obce. Ze získaných peněz byly placeny opravy nemovitostí a částečně dotovány platy duchovních. Církev československá husitská často kupovala budovy, které proměnila na domy pro seniory, vzdělávací zařízení či sirotčince. Nejvíce takových míst zřizovala za první republiky po válce. V obci Všeštudy zřídila domov se sociálními službami (čp: 23), které po sametové revoluci dostal do správy Středočeský kraj. Budova slouží dodnes k sociálním službám. Přilehlé pozemky, včetně ovocného sadu (čp: 90) budou finančně vykompenzovány.

Žádosti o navrácení majetku mohla CČSH podat v termínu od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 příslušnému úřadu. Církev československá husitská mohla na základě provedeného výzkumu majetku žádat celkem o 35 položek, které byly v roce 2013 ve vlastnictví povinných osob³⁰ dle katastru nemovitostí. Ze seznamu bylo ovšem nutné vyloučit nemovitosti, které podle §8 zákona č. 248/2012 nelze vydat. Celkem se jednalo o 13 položek v rozporu se zákonem: ostatní plocha (7 položek), zastavěná plocha (5 položek) a jeden lesní pozemek. Konkrétní přehled majetku ve vlastnictví České republiky v době schválení zákona je zobrazen v *příloze č. 4*.

Podle upraveného soupisu majetku mohla Církev československá husitská žádat pouze o 22 položek, které jsou v souladu se zákonem o majetkovém vyrovnání s církvemi. Jedná se o lesní pozemek u obce Droždín (11 246 m²). V obci Dolany u Olomouce mohli žádat o dvě položky týkající se orné půdy, v celkové výměře 1 435 m². Zeleň a neplodnou půdu vedenou jako ostatní plochy v celkové výměře 12 413 m², mohla žádat v obcích: Bohušovice nad Ohří, Jeseník, Mladá Boleslav, Mníšek u Jablonce nad Nisou, Ostravice a Vrchlabí. CČSH si směla také nárokovat celkem 10 498 m² zahrad na území obcí Jílové u Prahy, Mladá Boleslav, Nový Jičín

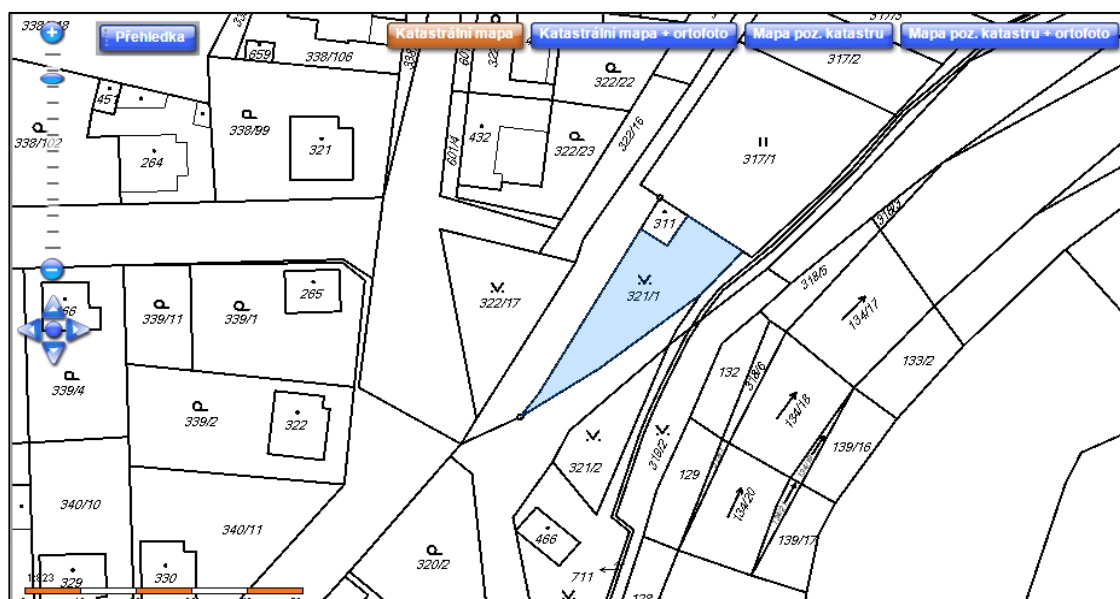
³⁰ Seznam povinných osob uvádí §4 zákona č. 248/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání církví.

a Rudník. Zastavěná plocha v Jeseníku pravděpodobně nebude vydána, jelikož se na ní nachází stavba technického vybavení společnosti ČEZ. V Mladé Boleslavi se nachází stavba občanského vybavení, aktuálně zde sídlí Národní památkový úřad. Zastavěná plocha v obci Mníšek patří pod správu Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových. Budova v Novém Jičíně je pronajata Zemskému archivu v Opavě a hospodářská budova v Suchdole nad Lužnicí se nachází ve sportovním komplexu, který patřil do historického majetku ČČSH. Podle vytvořeného seznamu mohly náboženské obce požádat o 1 285 m² zastavěné plochy.

Církev československá husitská slovy Krajčírřkové, vydala 8. ledna 2014 prohlášení, ve kterém informuje o postupu ve věci vydávání majetku a finančního odškodnění. Podle Krajčírřkové (2014), církev mohla požádat o 39 nemovitostí. Podáno bylo pouze 19 žádostí příslušným úřadům. Celkem se jednalo o 1 435 m² orné půdy, 8 996 m² zahrad, 18 926 m² lesních pozemků, 12 187 m² zastavěné plochy a 3 588 m² ostatní plochy.

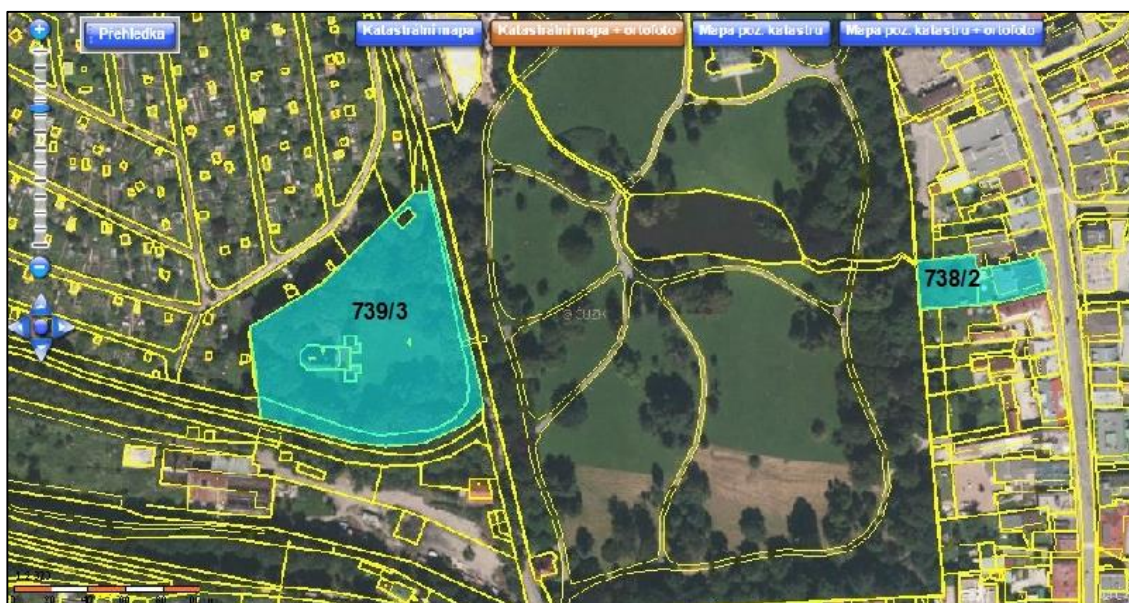
Příslušné orgány získaly během roku 2013 žádosti od Církve československé husitské, ke kterým se měly ze zákona vyjádřit. Dne 31. 10. 2014 byl proveden průzkum pomocí veřejné aplikace Nahlížení do katastru, zda došlo k naturálnímu navrácení církevních nemovitostí z připraveného soupisu majetku. K 31. 10. 2014, byly navráceny celkem 3 nemovitosti. Jedná se o zeleň v zástavbě (p. č: 321/1) v obci Bohušovice nad Ohří o výměře 420 m², která byla navrácena Náboženské obci v Bohušovice nad Ohří. Zakreslení pozemku – označen modře, je v *obrázku č. 10*.

Obrázek 10: Navrácený církevní majetek Náboženské obci v Bohušovicích nad Ohří, (ČÚZK - Marushka, 2014) - výřez

Další pozemky byly navraceny obci Vrchlabí. Jednalo se o zeleň v zástavbě s číslem popisným 738/2 a č. p. 739/3. Majetek připadl pod správu Náboženské obce Vrchlabí. Celkem se jednalo o výměru 10 408 m². Následující *obrázek č. 11* znázorňuje aktuální majetek Náboženské obce ve Vrchlabí. Navracené nemovitosti jsou označeny parcelním číslem.

Obrázek 11: Navracený církevní majetek Náboženské obce ve Vrchlabí (CÚZK - Marushka, 2014) - výřez

Položky soupisu církevního majetku jsou zaneseny v mapové kompozici v *příloze č. 5*.

Naturální kompenzace církevního majetku mohla být žádána u 22 položek. Finanční kompenzace by se měla týkat zbylých 154 položek. V některých případech se nepodařilo dohledat veškeré informace z důvodu přečíslování parcel či zboření objektu. Jednalo se celkem o 8 položek, které jsou z kalkulace finanční kompenzace vyňaty. Celkem by mělo být finančně kompenzováno 146 položek různé kvality a druhu v celkové výměře 466, 5 ha.

Následující *tabulka č. 5* zobrazuje celkovou výši finanční kompenzace podle soupisu církevního majetku s využitím cen za jednotku plochu, kterou poskytlo Ministerstvo kultury. Majetek je rozdělen do několika skupin podle druhu pozemku a cenové kategorie, kterou uvedlo MK. Zákon č. 428/2012 Sb. neuvádí, zda zvolil k výpočtu výsledné výše finanční kompenzace výměry z pozemkových knih či aktuální podle Katastru nemovitostí. V diplomové práci byly využity k výpočtu výše finanční náhrady, výměry získané z dosavadních poznatků archivních materiálů.

Tabulka 4: Ocenění nevydaného církevního majetku CČSH

Druh pozemku	Výměra pozemku	Cena za jednotku	Finanční kompenzace
Zahrada	1,273 ha	444 827 Kč/ ha	566 264 Kč
Ovocný sad	0,814 ha	444 827 Kč/ ha	362 089 Kč
Vodní plocha	0,408 ha	200 000 Kč/ ha	81 600 Kč
Orná půda	0,879 ha	444 827 Kč/ ha	391 091 Kč
Lesní pozemek	449 ha	277 800 Kč/ ha	124 732 200 Kč
Zastavená plocha	1,635 ha	11 067 763 Kč/ ha	18 092 472 Kč
Hospodářské budovy	14 934 m ²	12 500 Kč/ m ²	186 675 000 Kč
Nezemědělské budovy	16 234 m ²	25 000 Kč/ m ²	405 850 000 Kč
Ostatní plocha	9,378 ha	300 000 Kč/ha	2 813 400 Kč
		Celkem:	739 564 118 Kč

Ministerstvo kultury předložilo celkovou finanční náhradu pro Církev československou husitskou ve výši 3 085 312 000 Kč³¹. Na základě soupisu církevního majetku a cen uveřejněných Ministerstvem kultury bylo v této diplomové práci dosaženo výše finanční kompenzace 739 564 118 Kč. Z uvedeného výčtu nemovitostí vychází rozdíl mezi zákonem danou částkou a dosaženou částkou na základě sestavení soupisu majetku 2 345 747 882 Kč.

Na základě soupisu církevního majetku Církve československé husitské byly tvořeny dva mapové výstupy. Jedná se o grafické znázornění historického majetku Církve československé husitské na území České republiky a přehledné mapy, která zobrazuje, zda mohou být nemovitosti vydány naturálně či formou finanční kompenzace. Mapové výstupy jsou přiloženy v příloze č. 5 – *Soupis majetku Církve československé husitské a příloze č. 6 – Soupis majetku Církve československé husitské podle formy vypořádání.*

³¹ Částka je uzákoněna v zákoně č. 428/2012 §15 odstavec 2.

8. DISKUZE

Vyrovnaní státu s církvemi je velice citlivá záležitost, na kterou je potřeba nahlížet z více aspektů. V rámci diplomové práce bylo proto provedeno dotazníkové šetření mezi občany České republiky a vytvořen soupis majetku Církve československé husitské, který byl vyhodnocen v kapitole č. 7. – *Výsledky*.

8.1 Dotazníkové šetření

Šetření proběhlo během léta 2014 a zaměřilo se na zjištění, jaký názor mají dotázaní na problematiku navrácení církevního majetku, jakou formou by podle nich mělo dojít k vyrovnání nebo zda souhlasí s vyšší finanční kompenzace Církve československé husitské. Na základě vlastního výzkumu se pro navrácení naturálního majetku ve vlastnictví České republiky zpět do vlastnictví církve vyjádřilo 41 % dotázaných. Proti navrácení majetku bylo celkem 27 % z dotázaných a 40% respondentů se myslí, že by měl být navrácen ten majetek, který aktuálně vlastní obce a kraje. Bývalý předseda poslaneckého klubu ČSSD Tejc naopak ve svém prohlášení 11. ledna 2012 uvedl, že proti navrácení majetku církve se staví aktuálně 70 % občanů České republiky. Své tvrzení ovšem nepodložil průzkumem.

Kusala (2009) ve své práci uvedl, že podle průzkumu veřejného mínění provedeného Centrem pro výzkum veřejného mínění sociologického ústavu Akademie věd ČR v roce 1998, bylo proti navrácení majetku 41 % dotázaných, 12 % se nevyjádřilo, 6 % dotázaných by vrátilo majetek, který církve vlastnily za první republiky, 19 % dotázaných bylo pro navrácení majetku zabaveného po únoru 1948 a 22 % respondentů se vyslovilo pro částečné navrácení majetku zabaveného po roce 1948.

Na základě výsledků vlastního průzkumu nejvíce respondentů odpovědělo, že důvodem proti vydání církevního majetku je absence konkrétního soupisu nemovitostí. Stejného názoru jsou i odpůrci církevní restituce. Dalším z argumentů proti vydání církevního majetku je podle 17 % dotázaných fakt že, církev historicky majetek nikdy nevladnula. Na toto téma se vyjadřuje Hrádela (2012), který odmítá tvrzení, že vlastníkem majetku byla v době konfiskace církev. K tomuto tvrzení se příkládá i poslanecký klub ČSSD, který ve zprávě o návrhu zákona č. 428/2012 Sb. podotýká: „Církevní majetek neměl nikdy povahu čistě soukromého a ničím neomezeného vlastnictví, nakládání s tímto majetkem, jeho zatěžování, zcizení nebo způsob užití výnosů z majetku podléhalo vždy kontrole“. Naopak strana TOP 09 uvádí, že pokud by majetek nepatřil církevím, nemohla by ho komunistická vláda

zkonfiskovat. Podle jejich slov, komunisté vydávali na církevní majetek rozhodnutí o vyvlastnění. Připouštějí také fakt, že stejné stanovisko ohledně práva na historický majetek církve uznávají vlády v okolních státech (Slovinsko, Maďarsko, Polsko, Rakousko). Doležalová a Šebek (2012) uvádějí, že církvi bylo roku 1222 konkordátem mezi českým králem Přemyslem Otakarem I. a pražským biskupem Ondřejem I. přiznáno vlastnické právo. Během husitských válek byl majetek církvi zabaven a znovu částečně přiznán roku 1782, kdy mohl být zapsán do zemských desek. V roce 1874 byl majetek nazván účelovým. Jak uvádí Doležalová a Šebek (2012), dobové zákony přenechávají majetek církvi v držbě čili správě. Některý majetek byl ale přesto zapsán v zemských deskách³². Církev československá husitská však vznikla až v roce 1920, tudíž námitky na vlastnictví by měly být bezpředmětné. Církev své majetky nabývala darem od svých členů či koupí, jak dokazují archivní dokumenty. Majetek Církve československé husitské je zapsán v pozemkových knihách, kde je uveden jako vlastník. Je proto zajímavé, že politicko – historické debaty o vlastnickém právu se spíše vztahují k římskokatolické církvi.

8.1 Soupis církevního majetku

Prvotním prostudováním zákona č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání mezi státem a církvemi vyplynula absence konkrétního soupisu konfiskovaného majetku. Cílem diplomové práce proto bylo vytvoření seznamu zabaveného majetku CČSH, který by mohl být předložen veřejnosti. Soupis byl vytvořen za pomoci archivních podkladů církve.

Zákon udává podle §5 skutečnosti, za kterých mohlo dojít k majetkovým křivdám. Jedná se o soubor zákonů, na jejichž základě bylo provedeno odnětí věci bez náhrady. První zákon, který zabavil část majetku, byl zákon č. 142/1947 Sb. o revizi první pozemkové reformy. Tento zákon revidoval lesní a zemědělskou půdu, která byla vyloučena ze záboru v první pozemkové reformě. Mimo jiné zákon podle §3 nařizoval majitelům sepsat seznam majetku a předložit ho příslušnému orgánu. Seznam majetku není doposud veřejnosti přístupný. Druhým zákonem, který vedl k zabavení církevního majetku, byl zákon č. 46/1948 Sb. o nové pozemkové reformě. Nová pozemková reforma upravovala opět vlastnictví zemědělské a lesní půdy. Jelikož Církev československá husitská vlastnila jen malé množství lesní půdy a prakticky žádnou zemědělskou půdu, zákony o pozemkové reformě se jich nedotkly tak citelně jako katolické církve. Ve vlastnictví CČSH byly převážně činžovní domy

³² Zemské desky měly význam zákonu (Doležalová, Šebek, 2012).

s přilehlými zahradami či zelení, rekreační domy a budovy sloužící k sociálním službám. Nemovitosti byly zestátněny na základě zákonů uvedených v §5 odstavci 2, zákona č. 428/2012.

Při sestavování soupisu majetku jsem narážela na problém, že není veřejně přístupný státní archiv z potřebnými informacemi. Přesné výsledky pozemkových reforem nejsou veřejnosti k dispozici. Na tento problém poukazuje Hrádela (2012) a Mládek (2012). V roce 2007 byla vyzvána Církevní komise složená ze zástupců církví a náboženských společností k vytvoření materiálu o rozsahu původního církevního majetku. Komise předložila na základě výpisu z pozemkových knih ministerstvu kultury soupis zhruba 100 000 položek. Od rozsahu původního církevního majetku byl odečten majetek, který církve již vlastní a majetek, který není požadován. Rozsah původního majetku církví byl vyčíslen na 261 tis. ha (MK, 2012). Ve zjištěné výměře ale nejsou obsaženy pozemky nekatolických církví a náboženských společností (MK, 2012). Tento fakt značně zkresluje celkovou výměru zabaveného majetku. Pro výpočet výše finanční kompenzace a navrácení majetku v naturální formě byl přesto použit údaj z roku 2007, který nezahrnuje nároky Církve československé husitské. Podle slov ministerstva kultury byl tento seznam kontrolován mezinárodní poradenskou firmou Ernst & Young, která prověřila věrohodnost databáze³³. S rozsahem majetku nesouhlasí ČSSD (2012) a Procházková (2012), kteří udávají, že pokud bude respektováno datum 25. února 1948 jako rozhodné, lze mluvit o fyzické restituci cca 3.000 ha zemědělské půdy a cca 5.000 ha půdy ostatní.

Kalný (1995) uvádí, že církve přišly souběhem dvou reforem o 80 000 ha půdy. Podle jeho slov se jedná o aproximální odhad, vytvořený těsně po vzniku Československa. Konfiskaci církevního majetku se věnoval také Kolář (2009), který předložil výsledek nové pozemkové reformy o výměře 181 326 ha lesní půdy, 79 706 ha zemědělské, vodní a ostatní půdy. Celkové výsledky nové pozemkové reformy pak uvádí Průcha (2009). Pozemkové reformě mělo podléhat 253 483 ha půdy, z toho 214 490 ha zemědělské půdy. Jedná se o celkovou výměru veškeré zabavené půdy, včetně církevní. Podle Takáče (2012) církve přišly po válce a únorovém puči o přibližně 2 500 budov, 175 000 ha lesa a 25 000 ha orné půdy.

³³ Výsledky šetření jsou popsány v kapitole č. 3 – Literární rešerše - 3.3 Události po sametové revoluci v roce 1989

Pokud se ovšem podíváme na historii evidence nemovitostí, jasně vyplývá, že postupy v evidování byly nepřesné. Jak uvádí ČÚZK (2013), při evidenci docházelo k chybám a postupně se přestávali evidovat vlastníci, proto zde může docházet k chybným interpretacím výsledné výměry zabaveného majetku.

Soupis majetku Církve československé husitské probíhal na základě studia archivním materiálů. Celkem bylo podle vlastního výzkumu zkonfiskováno 176 položek. Převážně se jednalo o obytné budovy a k nim přílehlou zeleň. K možné naturální restituci bylo připuštěno s ohledem na znění zákona č. 428/2012 Sb. celkem 22 položek. Podle ústřední rady Církve československé husitské bylo podáno celkem 19 žádostí o fyzické vydání majetku příslušným úřadům. CČSH zveřejnila celkové výměry požadovaných nemovitostí podle druhu – viz *kapitola č. 7. 2 – Výsledky – soupis církevního majetku*. Důvody proč nebyly podány žádosti v ostatních případech, byly podle slov Krajčíríkové (2014) vysoké finanční nároky na rekonstrukci a dodatečné zjištění, že nemovitosti byly převedeny legálně. Oswald (2012), ve svém prohlášení k zákonu o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi nabádá všechny náboženské obce, k dodatečné revizi soupisu majetku. Podle jeho slov: „Způsobů vyvlastnění nemovitostí státem byla celá řada a docházelo k nim z různých důvodů po celou dobu čtyřiceti dvou let, a proto je možné, že o některých převodech ani nemusí v dnešní době církve vědět.“ Výsledky revize nebyly v době soupisu církevního majetku poskytnuty. Zbylé nemovitosti by měly být finančně kompenzovány.

Výpočet výše finanční kompenzace v diplomové práci je proveden na základě metodického postupu ministerstva kultury a vytvořeného soupisu konfiskovaného majetku CČSH – viz *kapitola č. 5.2 Metodika – soupis církevního majetku*. Dle metodického postupu MK se při ocenění vycházelo z ceny majetku, která se blíží skutečné hodnotě v daném místě a čase. Zohledňuje i ušlý zisk, který by mohly církve získat, kdyby hospodařily s původním majetkem. Tuto teorii napadá ČSSD společně s Hrádelou (2012), kteří se přiklání k finanční kompenzaci v cenové hladině z roku 1991, kdy došlo k první vlně restitucí fyzických osob. Tejc (2012) vyslovil obavu z dalších soudních sporů vyvolaných fyzickými osobami, které restituovaly majetek v 90. letech. V důsledku odlišného způsobu výpočtu restituční náhrady, která má být vyplacena církevním právníkům osobám a již vyplaceným náhradám pro fyzické osoby. Jak uvádí Hrádela (2012), fyzickým osobám byla vyplácena náhrada dle cenových předpisů v roce 1991. Církvím a náboženským společnostem bude vyplacena náhrada v tržních cenách. K námitce se vyjádřil Jäger (2012), který

zdůraznil, že smyslem § 29 zákona o půdě (tzv. blokační paragraf), podle kterého byly restituovány fyzické osoby, je vytvoření prostoru pro nové legislativní řešení, které bude vhodnější pro církve a náboženské společnosti. Smyslem blokačního paragrafu, bylo podle Jägera (2012), přijmout právní úpravu odlišnou od zákona o půdě. Upozorňuje také, že vzhledem k době vydání pozemků se velká část nevrací a tudíž se jedná o kombinaci dvou metod – finanční a naturální navrácení majetku. V případě zákona o půdě se jednalo primárně o navrácení majetku naturální formou (Jäger, 2012).

Finančnímu vyrovnání podléhá zhruba 44 % z celkového majetku všech církví. Konkrétně Církev československá husitská má získat 84,5 % ve formě finanční náhrady. Podle § 15 zákona č. 428/2012 Sb. získá CČSH finanční vyrovnání ve výši 3 085 312 000 Kč. Paušální částka podle MK (2012) obsahuje náhradu za nevydaný majetek. Na základě vlastního výzkumu církevního majetku CČSH a cen uveřejněných Ministerstvem kultury bylo v této diplomové práci dosaženo výše finanční kompenzace 739 564 118 Kč. Z uvedeného výčtu nemovitostí vychází rozdíl mezi zákonem danou částkou a dosaženou částkou na základě sestaveného soupisu majetku 2 345 747 882 Kč. Ještě před schválením zákona v roce 2012, bylo však domluveno s představiteli církví, že Církev římskokatolická se vzdá nároku ve výši 17% ve prospěch ostatních dotčených církví. Jedná se o princip solidarity (MK, 2012). Přesnou částku ministerstvo kultury nezveřejnilo. Odhadem by se mělo jednat o zhruba 10 mld. Kč, které byly přerozděleny v určitém poměru mezi 16 registrovaných církví.

Podmínky pro vyplacení finanční náhrady upravuje smlouva mezi Českou republikou a Církví československou husitskou, kterou statutární zástupci církve podepsali dne 22. února 2013. Plné znění v *příloze č. 1*. Tato smlouva potvrdila výši vyplácené finanční náhrady danou zákonem. V únoru 2013 církevní zastupitelstvo schválilo rozdělení finanční náhrady mezi jednotlivé diecéze a ústředí církve následovně: Brno – 14,15 %, Hradec Králové – 21,41 %, Olomouc – 15,09 %, Plzeň – 13,15 %, Praha 36,20 %, ústředí církve – 2 843 000 Kč. Finanční kompenzace byla rozdělena v poměru, který určovalo několik kritérií. Jednalo se o počet náboženských obcí, počet duchovních, počet věřících a rozlohu jednotlivých diecézí (Krajčířiková, 2014). Za rok 2013 Církev československá obdržela částku 102 843 733 Kč. Do konce roku 2043, kdy by měla být kompenzace doplacena, získá Církev československá husitská ještě celkem 2 982 468 267 Kč navýšené o inflaci.

Třetí část zákona o majetkovém vyrovnání upravuje státní příspěvek na podporu činnosti dotčených církví a náboženských společností. Podle § 17 bude stát vyplácet po dobu 17 let ode dne nabytí účinnosti zákona příspěvek na podporu činnosti. V prvních třech letech bude výše příspěvku určena na základě zákona č. 218/1949 Sb. Výše příspěvku se od 4. roku (tzv. přechodného období) bude snižovat o 5 % z částky vyplacené v prvním roce období. Podle Takáče (2012) je církvím vypláceno celkem 1,5 mld. ročně. Kdyby se nic nezměnilo, počty duchovních a inflace by zůstaly stejné, stát by do roku 2042, kdy má skončit přechodné období vyplatil církvím 45 mld. Kč na platy duchovních. V případě, že by nebyl prosazen zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi, tato částka by každoročně rostla. Jelikož zákon vešel v platnost, Česká republika zaplatí na platech duchovním zhruba 20 mld. Kč během následujících 17 let. K ní bude připočítána každoroční splátka za finanční kompenzaci. Od roku 2030 bude splácen už jen nevydaný majetek. Celkem by stát měl do církví investovat do roku 2042 okolo 96 mld. Kč při 2 % inflaci.

Od roku 2042 nebudou církve dostát od státu žádnou finanční podporu či splátku za nevydaný majetek. Dojde tedy k úplnému odloučení církve od státu, stejně jako k němu došlo v několika zemích Evropy.

Problematika navrácení církevního majetku je pořád diskutované téma nové vlády České republiky. Podle mého názoru, by bylo vhodné opustit tuto konverzaci a přijmout následky minulosti už jen proto, že zhruba od roku 1936 docházelo k nepřesnostem v evidenci nemovitostí. Proto veškeré argumenty obou stran (pro restituční x proti restituční) ohledně objemu zkonfiskovaného majetku po druhé světové válce, jsou s velkou pravděpodobností nepřesné.

9. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zpracování studie na téma restitucí církevního majetku, které mělo přiblížit laické i odborné veřejnosti danou problematiku.

Historické události, které se odehrály na území Československa v letech 1948, až 1989 změnily pohled na církve a náboženské společnosti. Církve byly systémem označeny za nepřítel státu a jako takové byly zbaveny veškerého majetku. Církve začaly být opět závislé na státu, který je financoval na základě zákona č. 218/1949 Sb. o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem. Podle slov patriarchy Butty (2014), byla Církev československá husitská poškozena nejen odebráním majetku ale také v tom, že byla znemožněna její dobročinná činnost a duchovní osvěta. Byla vytlačena výuka náboženství, omezena práce s mládeží a znemožněna sociální práce. Sametová revoluce v roce 1989 přinesla svobodu v podobě demokracie a uvolnění společenských poměrů. Polistopadové vlády se několikrát pokoušely o vytvoření zákona, kterým by zmírnily způsobené křivdy. V roce 1990 a 1991 došlo k částečnému navrácení majetku řádů a kongregací v Československu. Zákon, který by řešil komplexně církevní restituce, přišel až v roce 2012.

Zákon č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, lze rozdělit na tři pilíře. První část řeší naturální navrácení zhruba 56 % majetku. Druhá část zákona upravuje finanční vyrovnání za nevydaný majetek a třetí následnou odluku církve od státu. Na základě zákona, stát přestane po roce 2030 přispívat na platy duchovních.

Církvím a náboženským společnostem bude fyzicky vrácena část majetku v hodnotě 75 miliard, za zbytek bude během 30 let splácena paušální náhrada ve výši 59 miliard korun. Schválení zákona vyvolalo řadu diskuzí ohledně výše finanční náhrady a fyzického navrácení majetku. Častým argumentem, bylo ustanovení hranice, od kdy se mají napravovat křivdy způsobené komunistickým režimem. Dále se jednalo o nejasný okruh majetku, který má být zahrnut do vyrovnání a nerelevantní výše finanční náhrady.

Právě zveřejňováním neúplných informací vede k rozdělení veřejnosti na dva tábory. Na jedné straně jsou ti, kteří vypořádání podporují, a na druhé straně ti kteří jsou proti. Cílem této diplomové práce proto bylo předložit konkrétní informace ohledně majetku, který si CČSH nárokuje. Ve spolupráci s ústředním archivem byl

vytvořen soupis církevního majetku, který byl CČSH zkonfiskován po roce 1948. Na základě soupisu a cen jednotlivých druhů nemovitostí, byla zpracována kalkulace finanční náhrady za nevydaný majetek. Rozdíl ve výši kompenzace potvrzuje nejasný okruh majetku, ze kterého se vycházelo při stanovení výše finančního nároku. Ministerstvo kultury se jednoznačně nevyslovalo, jak k danému výsledku došlo a nezveřejnilo konkrétní seznam církevního majetku, který by mohl vést k lepšímu pochopení problému. Ministerstvo kultury také oficiálně nepotvrdilo, co je obsahem paušální částky, kterou církev obdrží v následujících 30 letech.

Diplomová práce přinesla konkrétní seznam nemovitostí, které může Církev československá husitská žádat a přehled problematiky restitucí na území České republiky. Součástí práce bylo i dotazníkové šetření. V rámci diplomové práce bylo naplněno všech jejích cílů.

„Majetek a finance se nemohou stát středem zájmu, ale jsou prostředkem k naplňování poslání daného církvi Ježíšem Kristem, které je ve společnosti v každé době nepostradatelné.“ Tomáš Butta – patriarcha CČSH

10. SEZNAM LITERATURY

BAUER, F., GLASSL H., HÄRTEL H. - J., MACHILEK F., NITTNER E., 1995: *Tisíc let Česko – Německých vztahů*. Panevropa Praha spol. s.r.o., Praha.

BENDOVIÁ, P., 2009: *Financování církví a náboženských společností v České republice*. In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference*. Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 117 – 120.

BĚLINA, P., RAK, J. et MORAVCOVÁ, D., 1995: *Dějiny zemí koruny české II*. Paseka, Praha.

BUTTA, T., 2014: *K tématu finanční náhrady*. CČSH. [Online] 25. 2. 2014. [Cit.: 8. 6. 2014.] <http://www.ccsch.cz/patriarcha.php?part=clanky>.

COSTANTINO, T. G., 2009: *Systém financování církví v Itálii*. In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference*. Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 152-156.

ČESKOBRASTRSKÁ CÍRKEV EVANGELICKÁ, 2013: *Vydávání původního církevního majetku podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi*. e-cirkev.cz. [Online] 2013. [Cit.: 8. 6. 2014.] <https://www.google.co.uk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0CCAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.e-cirkev.cz%2Fdata%2Fatt%2FMoznosti%2520postupu%2520pri%2520uplatnovani%2520naroku%2520dle%2520zakona%2520o%2520majetkovem%2520vyrovnani.pd>.

ČESKÝ ÚŘAD ZEMĚMĚŘICKÝ A KATASTRÁLNÍ, 2014: *Souhrnné přehledy o půdním fondu z údajů katastru nemovitostí České republiky*. [Online] 2014. [Cit.: 14. 9. 2014.] http://www.cuzk.cz/Periodika-a-publikace/Statisticke-udaje/Souhrne-prehledy-pudniho-fondu/Rocenka_pudniho_fondu_2014.aspx.

ČIKEŠ, R., 2009: *Fincovanie církví a náboženských spoločnosti v Slovenskej republike*. In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference*. Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 100 – 102.

ČSSD, 2012: *Problematika návrhu zákona o zmírnění některých křivd způsobených církvím a náboženským společnostem v době nesvobody*. Česká strana sociálně demokratická. [Online] 2012. [Cit.: 4. 6. 2014.] <http://www.cssd.cz/ke->

stazeni/dokumenty-1/problematika-navrhu-zakona-o-zmirneni-nekterych-krivd-zpusobenych-cirkvim-a-nabozenskym-spolecnostem-v-dobe-nesvobody-zakon-o-majetkovem-vyrovnani-s-cirkvemi-a-nabozenskymi-spolecnostmi/.

ČSÚ, 2003: *Náboženské vyznání obyvatelstva*, Církev československá husitská. Český statistický úřad. [Online] 8. 8. 2003. [Cit.: 12. 5 2014.] <http://www.czso.cz/csu/2003edicniplan.nsf/tab/57004FA0E9>.

ČSÚ, 2014: *Náboženská víra obyvatel podle výsledků sčítání lidu. Sčítání lidí, domů a bytů 2011*. [Online] 27. 2. 2014. [Cit.: 10. 9. 2014.] [http://notes.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/82002D3492/\\$File/17022014.pdf](http://notes.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/82002D3492/$File/17022014.pdf).

ČÚZK, 2013: *Stručná historie pozemkových evidencí*. Katastr nemovitostí. [Online] 2013. [Cit.: 8. 6. 2014.] <http://www.cuzk.cz/Katastr-nemovitosti/O-katastru-nemovitosti/Historie-pozemkovych-evidenci.aspx>.

ČZSO, 2014: *Náboženská víra obyvatel podle sčítání lidu v roce 2011*. Český statistický úřad. [Online] 24. 2. 2014. [Cit.: 18. 6. 2014.] [http://notes.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/82002D3492/\\$File/17022014.pdf](http://notes.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/82002D3492/$File/17022014.pdf).

Dekret presidenta republiky č. 12/1945 Sb. ze dne 21. června 1945 o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa.

DOLEŽALOVÁ, E., KUČERA, M. et ŠEBEK, J. 2012: *Jak církve k majetku přišly*. [dotazovaný] Vladimír Kučera. Historie.cs. 21. 4. 2012.

DUKA, D., 2004: *Přátelská odluka a kooperace jsou si blízké*. In: *Vztah církví a státu (sborník textů)*. Centrum pro ekonomiku a politiku, Praha. 17-23.

ENGMARK, J., 2009: *Financování církví v Dánsku*. In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference*. Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 95-96.

FOWLER, F. J. 1995: *Improving survey questions: desing and evaluation*. místo neznámé : Thousand Oaks: Sage Publications, 1995.

GALGUERA, J. F., 2009: *Španělský model financování církví.* In: Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference. Ministerstvo kultury České republiky. 130 – 139.

HALÁSEK, D. et LENERT, D., 2008: *Ekonomika veřejného sektoru .* Ostrava : Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.

HENHAPEL, O., 2009: *Financování církví v Rakousku.* In: Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference. Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 180 – 182.

Historie Zámku Jablonná nad Vltavou. [Online] [Cit.: 30. 9. 2014.] <http://www.zamekjablonna.cz/zamek>.

Hospodářský řád Církve československé husitské schválený církevním zastupitelstvem na zasedání konaném ve dnech 8. a 9. 10. 2004 jako prováděcí církevní předpis k Ústavě Církve československé husitské [Online] [Cit.: 30. 9. 2014.] <http://www.ccsch.cz/dokumenty/889-hospodarsky.pdf>

HRÁDELA, K., 2012: *Co bylo ukradeno, musí být vráceno: aneb právní rozbor k problematice restitucí církevního majetku.* (Restituce církevního majetku - rozbor JUDr. Hrádely.) [Online] 28. 3. 2012. [Cit.: 7. 6. 2014.] <https://docs.google.com/document/d/1gyjb-WbNu9wf8Hh48ELU7bQhYdJzr2ZxOwZeegVpU7k/edit>.

HRÁDELA, K., SVOBODA, C., ŠEBEK, J. et MLÁDEK, J., 2012: *Restituční tečka a církevní restituce* [Online] 2012. [Citace: 4. 8. 2014.]

JÄGER, P., 2012: *Ústavněprávní aspekty finanční náhrady.* Ministerstvo kultury. [Online] 30. 1. 2012. [Citace: 4. 6. 2014.] <http://www.mkcr.cz/cz/cirkve-a-nabozenske-spolecnosti/majetkove-narovnani/oceneni-puvodniho-cirkevniho-majetku-123121/>.

KALNÝ, M., 1995: *Církevní majetek a restituce.* Studie OI: č.7. Praha : Občanský institut.

KALNÝ, M., 2008: *Stručný přehled osudů české církve ve 2. tisíciletí se zvláštním zřetelem ke vztahu státu k církvi a k systému financování církve.* [Online] 8. 1. 2014. [Cit.: 8. 6. 2014.] <http://www.klastervyssibrod.cz/Dokumenty>

KERNER, J., 2007: *Hospodaření s majetkem obce.* [Online] 8. 1. 2014. [Cit.: 8. 6. 2014.] <http://www.vzdelanyzastupitel.cz/data/fileBank/e6a0289a-cdcd-4e82-9d52-2b775f125728.pdf>

KOLÁŘ, P. et KŘÍŽ, J., [eds.], 2009: *Narovnání vztahu mezi církvemi a státem.* CEVRO Institut, Praha.

KRAJČIŘÍKOVÁ, J., 2014: *Stručná informace o postupu CČSH v ČR ve věci vydávání majetku a finančního odškodnění. CČSH.* [Online] 8. 1. 2014. [Cit.: 4. 6. 2014.] <http://www.ccsch.cz/view.php?id=1918>.

KŘÍŽ, J., 2009: *Majetkové vyrovnání státu s církevními a náboženskými společnostmi v České republice.* In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference.* Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 21 – 24.

KUSALA, J., 2009: *Financování náboženských organizací v ČR.* Pardubice : Fakulta Filofická.

LACH, J., BILÍK, P. ET ELBEL, M., 2013: *České země a Československo ve 20. století.* Ministerstvo školství České republiky.

MANDLER, E., 2002: *Benešovy dekrety, proč vznikaly a co jsou.* Libri, Praha.

MINISTERSTVO KULTURY, 2007: *Data registrace církví a náboženských společností a svazů církví a náboženských společností.* [Online] 2007. [Cit.: 12. 5 2014.] <http://www.mkcr.cz/cz/cirkve-a-nabozenske-spolocnosti/registrace-a-evidence/data-registrace-cirkvi-a-nabozenskych-spolocnosti-a-svazu-cirkvi-a-nabozenskych-spolocnosti-11263/>.

MINISTERSTVO KULTURY, 2012: *Důvodová zpráva z zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností.* [Online] 2012. [Cit.: 15. 3. 2014.] <http://www.mkcr.cz/cz/cirkve-a-nabozenske-spolocnosti/majetkove-narovnani/historie-majetkoveho-vyrovnani-123130/>.

MINISTERSTVO KULTURY, 2012: *Ocenění původního církevního majetku.* [Online] 3. 12. 2012. [Cit.: 4. 6. 2014.] <http://www.mkcr.cz/cz/cirkve-a-nabozenske-spolocnosti/majetkove-narovnani/oceneni-puvodniho-cirkevniho-majetku-123121/>.

MINISTERSTVO KULTURY, 2012: *Rozsah původního církevního majetku.* [Online] 2012. [Cit.: 4. 6. 2014.] <http://www.mkcr.cz/cz/cirkve-a-nabozenske-spolecnosti/majetkove-narovnani/rozsah-puvodniho-cirkevniho-majetku-123124/>.

MINISTERSTVO KULTURY, 2013: *Dotazy k majetkovému vyrovnání ze dne 8. ledna 2013 (kauza zámek v Řevnicích).* [Online] 8. 1. 2013. [Cit.: 7. 9. 2014.] <http://www.mkcr.cz/cirkve-a-nabozenske-spolecnosti/majetkove-narovnani/default.htm>.

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, 2010: *Plocha lesů v procentech rozlohy státu. Informační systém statistiky a reportingu, Cenia.* [Online] 2010. [Citace: 10. 1. 2014.] <http://issar.cenia.cz/issar/page.php?id=187>.

MLÁDEK, J., 2012: *Vláda schválila církevní restituce.* [Online] 1. 11. 2012. [Cit.: 30. 9. 2014.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/160012-vlada-schvalila-cirkevni-restituce/>.

NĚMEČEK, J., 2002: *Cesta k dekretům a odsunu Němců.* Littera, Praha.

OBČANSKÝ INSTITUT, 1993: *Církev a majetek: k restituci majetku církvi a náboženských organizací, studie č. 1.* Praha : Občanský institut.

OSWALD, J., 2012: *K zákonu o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi.* CČSH. [Online] 12. 12. 2012. [Cit.: 4. 6. 2014.] <http://www.ccsch.cz/view.php?id=1619>.

PAVLÍČEK, V., 2002: *Dekrety, demokratické hodnoty a národní zájmy.* In: **BAŽANTOVÁ, I., et LOUŽEK, M.,** [ed]. *Benešovy dekrety. Sborník textů č.18/2002.* Praha : CEP.11-26.

PEICHLOVÁ, A., 2011: *Konfiskační a vyvlastňovací prvek pozemkové reformy v době první republiky.* In: **KULÍK, J.,** *Pozemkové reformy a vyvlastnění v československých dějinách 20. století.* Auditorium, Praha. 31-36.

PISZCZ-CZAPLA, M. et RADAJEWSKI, M., 2009: *Financování v Polsku.* In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference.* Ministerstvo kulturní České republiky, Praha. 106 -107.

PRAŽSKÁ DIECÉZE, 2013: *Podpora*. [Online] 2013. [Cit.: 4. 6. 2014.] <http://www.ccs Praha.cz/o-nas/podpora.html>

PROCHÁZKOVÁ, L., 2012: *Vláda schválila církevní restituce*. [Online] 1. 11. 2012. [Cit.: 30. 9. 2014.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/160012-vlada-schvalila-cirkevni-restituce/>.

PRŮCHA, V., 2004: *Hospodářské a sociální dějiny Československa 1918 - 1992 (1. díl)*. Doplněk, Brno.

PRŮCHA, V., GERŠLOVÁ, J. et VENCOVSKÝ, F., 2009: *Hospodářské a sociální dějiny Československa II*. Doplněk, Brno. 189-203.

Předpis č. 142/1947 Sb., Zákon o revisi první pozemkové reformy.

Předpis č. 194/1947 Sb., Vládní nařízení o soupisu pozemkového majetku pro revisi první pozemkové reformy a o jejím vyznačení ve veřejných knihách.

Předpis č. 218/1949 Sb., Zákon o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem.

Předpis č. 46/1948 Sb., Zákon o nové pozemkové reformě (trvalé úpravě vlastnictví k zemědělské a lesní půdě).

ŘÍČAN, R., et MOLDÁR, A., 1973: *Dvanáct století církevních dějin*. Kalich, Praha.

SKLENIČKA, P. 2003. *Základy krajiného plánování*. Naděžda Skleničková, Praha.

SALAJKA, M., 2007: *Portrét církve Československé husitské*. Praha.

ŠKALOUDOVÁ, A., 2011: *Konstrukce dotazníku*, 10 s.

TAKÁČ, D., 2012: *Vláda schválila církevní restituce*. [Online] 1. 11. 2012. [Cit.: 30. 9. 2014.] <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/domaci/160012-vlada-schvalila-cirkevni-restituce/>.

TOMEŠ, J., 1994: *Slovník k politickým dějinám Československa 1918-1992*. Budka, Praha.

TONZAR, D., 2013: *List pražského biskupa k narovnání některých majetkových i nemajetkových křivd učiněných státem proti Církvi československé husitské a Třetí pražský artikul.* Pražská Diecéze. [Online] 13. 11. 2013. [Cit.: 2014. 5. 1.] <http://www.ccs Praha.cz/dieceze/list-praskeho-biskupa-k-narovnani-nkterych-majetkovych-i-nemajetkovych-kivd-uinnych-statem-proti-cirkvi-eskoslovenske-husitske-a-teti-prasky-artikul.html>.

TOP 09, 2012: *Církevní restituce: Argumenty.* [Online] 2012. [Cit.: 26. 10. 2014.] <http://www.top09.cz/co-delame/tiskove-zpravy/cirkevni-restituce-argumenty-8996.html>.

TOUVET, L., 2009: *Vztahy mezi francouzským státem a církvemi.* In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference.* Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 124-139.

TRETERA, J. R., 2002: *Stát a církve v České republice.* Karmelitánské náboženství, Kostelní Vydří.

ÚŘAD PRO ZASTUPOVÁNÍ STÁTU VE VĚCECH MAJETKOVÝCH, 2011: *Působnost.* [Online] 2011. [Cit.: 30. 9. 2014.] <http://www.uzsvm.cz/Pusobnost-282-0-85/>.

VALEŠ, V., 2009: *Vyrovnání s majetkovými křivdami spáchanými na církvích v době komunistické totality v nových zemích EU se zaměřením na odlišnosti v právní úpravě jednotlivých zemí.* In: *Náboženství a veřejná moc v zemích Evropské unie: sborník textů z konference.* Ministerstvo kultury České republiky, Praha. 4-11.

Zákon č. 215/1919 Sb. z. a n. o zabránění velkého majetku pozemkového (záborový zákon).

Zákon č. 329/1920 Sb. z. a n. o převzetí a náhradě za zabraný majetek (náhradový zákon).

Zákon č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi).

Zákon č. 81/1920 Sb. z. a n. přidělový zákon.

Seznam tabulek:

Tabulka 1: Výsledky 1. pozemkové reformy k roku 1938 (Kalný, 1995, Průcha, 2004) upravila autorka 2014	17
Tabulka 2: Revize 1. pozemkové reformy (SSÚ, Praha 1968, Kalný 1995) upravila autorka 2014.....	19
Tabulka 3: Přehled státních zásahů do církevního majetku (MK, 2012) upravila autorka 2014.....	23
Tabulka 4: Ocenění nevydaného církevního majetku CČSH.....	63

Seznam obrázků:

Obrázek 1: Vymezení sledovaného území, ArcČR 500 (ARC Data ČR s.r.o., Praha)	31
Obrázek 2: Podíl zemědělské půdy a nezemědělských pozemků v ČR k 31. 12. 2013, (ČÚZK, 2014) upravila autorka	32
Obrázek 3: Podíl věřících hlásících se k Církvi československé husitské, SLDB, 2011	33
Obrázek 4: Rozdělení věkové kategorie respondentů, autorka, 2014	52
Obrázek 5: Rozdělení respondentů podle krajů a pohlaví, autorka 2014	53
Obrázek 6: Grafické znázornění otázky č. 8, autorka, 2014	55
Obrázek 7: Počet vydaných žádostí Církvi československou husitskou, autorka, 2014	56
Obrázek 8: Důvody proti vydání církevního majetku, autorka, 2014.....	57
Obrázek 9: Důvody pro navrácení církevního majetku, autorka, 2014	58
Obrázek 10: Navrácený církevní majetek Náboženské obci v Bohušovicích nad Ohří, (ČÚZK - Marushka, 2014) - výřez	61
Obrázek 11: Navrácený církevní majetek Náboženské obci ve Vrchlabí (CÚZK - Marushka, 2014) - výřez	62

PŘÍLOHY:

Příloha č. 1:

Smlouva o vypořádání mezi Českou republikou a Církví československou husitskou

Česká republika

za níž jedná vláda zastoupená RNDr. Petrem Nečasem, předsedou vlády na straně jedné

Církev československá husitská

za níž jedná:

ThDr. Tomáš Butta, Th.D., patriarcha a předseda Ústřední rady

RNDr. Ivana Macháčková, CSc., místopředseda Ústřední rady

Ing. Miroslava Niemec Studenovská, finanční zpravodaj Ústřední rady

na straně druhé.

uzavírají na základě zákona č. 428/2012 Sb., o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), tuto

smlouvu o vypořádání:

Článek 1 Úvodní ustanovení

Patriarcha a předseda Ústřední rady ThDr. Tomáš Butta, Th.D., místopředseda Ústřední rady RNDr. Ivana Macháčková, CSc. a finanční zpravodaj Ústřední rady Ing. Miroslava Niemec Studenovská prohlašují, že jsou statutární orgán Církve československé husitské, který je oprávněn jednat jejím jménem.

Článek 2 Vypořádání nároků

1. Církev československá husitská se vůči České republice zavazuje, že uzavřením této smlouvy jsou veškeré nároky Církve československé husitské za původní majetek Církve československé husitské, právnických

osob zřízených nebo založených jako součást Církve československé husitské a právnických osob zřízených nebo založených za účelem podpory činnosti Církve československé husitské k duchovním, pastoračním, charitativním, zdravotnickým, vzdělávacím nebo administrativním a hospodářským účelům, jenž se stal v období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 předmětem majetkové křivdy v důsledku některé ze skutečností uvedených v § 5 zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, a který se podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi nevydává, vypořádány, a to včetně nároků, které ke dni uzavření této smlouvy nejsou známy.

2. Vydávání věcí podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi není ujednáním v odstavci 1 dotčeno.

Článek 3 Finanční náhrada

1. Česká republika, aby byl fakticky proveden její závazek stanovený zákonem o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi, se zavazuje, že vyplatí Církvi československé husitské zákonem stanovenou paušální finanční náhradu (dále jen „finanční náhrada“) v celkové výši 3 085 312 000,- Kč (slovy: třímiliardyošmdesátpětmilionůtřistadvacetisíc korun českých).
2. Finanční náhrada se vyplatí ve třiceti bezprostředně po sobě následujících ročních splátkách. Výše roční splátky se vypočte jako podíl nesplacené částky finanční náhrady a počtu dosud neuhrazených ročních splátek.
3. Česká republika a Církev československá husitská se mohou dohodnout, že roční splátka finanční náhrady nebo její část bude vypořádána prostřednictvím převodu státních dluhopisů.
4. Splátka finanční náhrady se vyplácí za kalendářní rok, a to vždy nejpozději do 31. prosince kalendářního roku, za který je určena, a to počínaje rokem 2013. Pro vypořádání prostřednictvím převodu státních dluhopisů může být sjednán termín dřívější.
5. Po vyplacení první roční splátky se výše nesplacené částky finanční náhrady každoročně zvyšuje o míru roční inflace zveřejněnou Českým statistickým úřadem pro kalendářní rok o dva roky předcházející kalendářnímu roku výplaty konkrétní roční splátky.

6. Závazek vyplatit finanční náhradu nemůže bez dohody smluvních stran zaniknout jinak než splněním.

Článek 4 Příspěvek na podporu činnosti

1. Česká republika se dále zavazuje, že Církvi československé husitské po dobu 17 let ode dne nabytí účinnosti zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi (dále jen „přechodné období“) bude vyplácet příspěvek na podporu její činnosti (dále jen „příspěvek“).
2. V prvních třech letech přechodného období se výše příspěvku rovná částce poskytnuté dotčené církvi a náboženské společnosti na základě zákona č. 218/1949 Sb., o hospodářském zabezpečení církví a náboženských společností státem, ve znění pozdějších předpisů, v roce 2011.
3. Výše příspěvku se od čtvrtého roku přechodného období každoročně snižuje o částku odpovídající 5 % částky vyplacené v prvním roce přechodného období.
4. Příspěvek se vyplácí na kalendářní rok, a to vždy nejpozději do 31. ledna kalendářního roku, na který je určen.

Článek 5 Společná ustanovení

1. Česká republika a Církev československá husitská se zavazují tuto smlouvu dodržovat a nemařit její účel.
2. Účel této smlouvy se řídí zákonem o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi ve znění účinném ke dni uzavření této smlouvy.
3. Na tuto smlouvu o vypořádání se použijí ustanovení občanského zákoníku, s výjimkou ustanovení o neplatnosti a odporovatelnosti právních úkonů, ustanovení o změně v osobě dlužníka nebo věřitele, nejde-li o právní nástupnictví, a dále s výjimkou ustanovení o zániku závazku bez uspokojení věřitele, zejména ustanovení o odstoupení od smlouvy, ustanovení o výpovědi a ustanovení o nemožnosti plnění. Ohledně vyplacení finanční náhrady má Česká republika postavení dlužníka a Církev československá husitská postavení věřitele. Proti pohledávce na

finanční náhradu nebo splátce finanční náhrady není přípustné započtení, ani výkon rozhodnutí nebo exekuce.

Článek 6

Závěrečná ustanovení

1. Tato smlouva nabývá účinnosti dnem 22. února 2013.
2. Tato smlouva bude vyhlášena ve Sbírce zákonů formou sdělení Ministerstva kultury do 2 měsíců ode dne jejího uzavření.

Dáno v Praze dne 22. února 2013

za Českou republiku

**za Církev československou
husitskou**

.....
RNDr. Petr Nečas v.r.
předseda vlády České republiky
Ústřední rady

.....
ThDr. Tomáš Butta, Th.D., v.r.
patriarcha a předseda

Příloha č. 2:

**Dotazník k diplomové práci na téma:
majetkové vyrovnání mezi státem a Církví
československou husitskou**

Vážená respondentko, vážený respondente,

ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku. Získané odpovědi budou sloužit jako podklad pro teoretickou část diplomové práce. Dotazník je rozdělen na dvě části. Svoji odpověď prosím vyznačte barevně či zaškrtněte. V druhé části dotazníku je možné zvolit více variant.

Děkuji Vám předem za Váš strávený čas.

Bc. Kateřina Rothová

1. Část

1. **Pohlaví:** Muž Žena
2. **Věk (prosím doplňte):**
3. **Ve kterém kraji momentálně žijete? (prosím uveďte)**
.....
4. **V jak velké obci podle počtu obyvatel momentálně žijete? (prosím vyberte)**
 - a) 0 – 2 000 obyvatel
 - b) 2 001 – 7 000 obyvatel
 - c) 7 001 – 15 000 obyvatel
 - d) 15 001 – 40 000 obyvatel
 - e) 40 001 – 100 000 obyvatel
 - f) 100 000 a více obyvatel
5. **Hlásíte se ke státem registrované církvi či náboženské společnosti?**
 - a) Ano, prosím uveďte název:
 - b) Ne

2. Část

Po únorovém převratu v roce 1948 přijala komunistická vláda několik zákonných opatření k zabavení církevního majetku. Stát v letech 1948 až 1989 zabavil církvím prakticky veškerý majetek a zbavil je soběstačnosti. Církev se dostala pod státní dozor i tím, že začala být financována ze státního rozpočtu. Česká vláda se rozhodla vypořádat s majetkovými křivdami církví a úspěšně po více jak 20 letech dohadování schválila zákon o vyrovnání s církvemi (zákon č. 428/2012 Sb. o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi). Zákon definuje, že bude vydán majetek církvím, pouze pokud splňuje několik podmínek. Mezi nejdůležitější patří doklad, že k zabavení majetku došlo na základě zákona o revizi pozemkové reformy (zákon č. 142/1947 Sb.) nebo zákonem o druhé pozemkové reformě (zákon č. 185/1948 Sb.). Případně některými dalšími zákony v rozhodném období od 25. února 1948 do 1. ledna 1990.

Protože dojde k navrácení majetku, který je pouze ve vlastnictví státu, ostatní nemovitý majetek bude vyplacen tzv. finanční náhradou. Finanční náhrada pro Církev československou husitskou činí 3 085 312 000 Kč a bude vyplacena v období 30 let.

Zákon č. 428/2012 Sb. také řeší problematiku odloučení církve od státu, tedy možnost, že církve nebudou závislé na státní podpoře. Státní podpora do roku 2013 činila 1,5 mld. Kč. Dotování platů duchovním bude postupně snižováno každoročně o 5% po dobu 17 let a následně ukončeno ze strany státu.

6. Je podle Vás správné napravovat křivdy způsobené během komunistické okupace?

- a) Ano
- b) Ne

7. Považuje navrácení majetku částečně naturálně a částečně finančně za optimální řešení pro Českou republiku? (Prosím vyberte charakteristiku Vašeho názoru)

- a) Ano, jednoznačně podporuji řešení navrácení majetku v kombinaci naturální a finanční.
- b) Myslím si, že církevním majetek by měl být vydán pouze naturálně bez finanční náhrady.

- c) Myslím si, že církevní majetek by měl být vydán pouze formou finanční náhrady.
- d) Církev by měli přenechat majetek aktuálním majitelům bez nároku na restituce.
- e) Česká republika, by měla majetek církvím pouze propůjčit k užívání a dále být oficiálním vlastníkem.

8. Církev Československá husitská má právo žádat navrácení majetku ve vlastnictví státu, státních organizací, Pozemkového úřadu České republiky a Lesů ČR. Myslíte, že by stát měl vydávat nemovitosti patřící do vlastnictví obcí či krajů?

- a) Ano stát by měl vydat i majetek, který aktuálně vlastní obce a kraje.
- b) Ano stát by měl vydat i majetek, který aktuálně vlastní obce.
- c) Ano stát by měl vydat i majetek, který aktuálně vlastní kraje.
- d) Ne stát by měl vydat pouze majetek ve vlastnictví státu.
- e) Ne stát by neměl vydávat žádný majetek.

9. Výše finanční náhrady Církve československé husitské činí 3 mld. Kč. Církev československá husitská od svého vzniku v roce 1920 investovala do zřizování vzdělávacích center, činžovních domů či domovů s pečovatelskou službou. Peníze podle slov patriarchy získávala z darů členů církve, kterých v době největšího rozvoje církve bylo zhruba 946 tisíc věřících. Aktuálně se k církvi hlásí celkem 39 229 obyvatel České republiky. Považujete částku za adekvátní?

- a) Ano, částka je adekvátní.
- b) Částka by měla být upravena. Církev by měla získat větší finanční obnos.
- c) Částka by měla být upravena. Církev by měla získat menší finanční obnos.
- d) Ne, částka je neadekvátní.

10. Kolik by byla podle Vás adekvátní částka finanční náhrady Československé husitské církvi? (Prosím uveďte)

.....

11. V průběhu roku 2013, Církev Československá husitská podala několik žádostí o vydání majetku na příslušné státní úřady. Víte, kolik položek si Církev v souladu se zákonem o majetkovém vyrovnání nárokuje? (Prosím vyberte možnost)

- a) 0 – 20 žádostí
- b) 21 – 50 žádostí
- c) 51 – 100 žádostí
- d) 101 – 150 žádostí
- e) 151 a více

12. Souhlasíte se současnou podobou zákona č. 428/2012 o navrácení církevního majetku?

- a) Ano, jsem zcela pro.
- b) Ano, ale mám výhrady.
- c) Ne, jsem zcela proti.

13. Jaké jsou podle Vás důvody PROTI vydání církevního majetku?

- a) Ekonomika České republiky není v takovém stavu, abychom si navrácení majetku mohli dovolit.
- b) Zákon o církevních restitucích byl schválen za poměrně nerelevantních podmínek.
- c) V zákoně není jasně dáno, jak vláda přišla k výši finančního odškodnění ani přesné nemovitosti, kterých se vyrovnání týká.
- d) Majetek nepatřil církvi, proto není důvod ho navracet.
- e) Křesťanství hlásá chudobu církve. Majetek by se tedy neměl vracet.

14. Jaké jsou podle Vás důvody PRO vydání církevního majetku?

- a) Napravení minulých křivd: „Co bylo ukradeno, musí být navráceno“.
- b) Schválením zákona se uvolní zablokované pozemky podle zákona o půdě. Následně bude možné s pozemky disponovat.
- c) Vydaný majetek a finanční kompenzace připraví základ pro následnou odstavbu církve od státu. Dojde k přerušení financování církví ze strany státu.
- d) Některé vydané stavby budou moci být rekonstruovány. Pozvedne se tím kulturní i sociální hodnota nemovitosti.

15. Myslíte si, že navrácení církevního majetku ovlivní značně chod ekonomiky České republiky?

- a) Ano ovlivní pozitivně.
- b) Žádná změna nenastane.
- c) Ano ovlivní negativně.

16. Myslíte si, že se církev dokáže o nabitý majetek postarat?

- a) Ano.
- b) Nedokážu posoudit.
- c) Ne.

17. Myslíte si, že otázka restitucí měla být vyřešena dříve?

- a) Ano, restituce měly být vyřešeny dříve.
- b) Ne, mělo se počkat na lepší ekonomickou situaci státu.
- c) Zákon o restitucích přišel v ideální dobu.

18. Měl by podle Vás stát přispívat na provoz církve?

- a) Ano, stát by se měl postarat o církevní výdaje.
- b) Ano, stát by se měl částečně postarat o církevní výdaje.
- c) Ne, církve by měly hradit svoje náklady z vlastních zisků.
- d) Ne, církve by měly hradit svoje náklady z veřejných sbírek či příspěvků členů.

Konec dotazníku. Děkuji Vám za spolupráci a Váš čas.

Příloha č. 3 : Soupis naturálního majetku Cirkve českoslonveské husitské

Pořadové číslo	Obec	Katastrální území	Kód KU	ČP	Poz.číslo	Číslo listu vlastníka	Výměra v m2 z archivních materiálů	Výměra v m2 podle katastru	Druh pozemku	Způsob využití	Vlastník k roku 2012	Vlastník k roku 2014
1	Aš	Aš	600521	1065	1388	3018	570	575	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	NURA s.r.o	NURA s.r.o.
2	Benešov U Prahy	Benešov U Prahy	602191		424/1	nedohledáno	1468	nedohledáno	ostatní plocha	zeleň	přečíslování - nelze dohledat	přečíslování - nelze dohledat
3	Beroun	Beroun	602868	76/1	208	2383	296	296	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
4	Bohušovice nad Ohří	Bohušovice nad Ohří	606669		321	329	630	420	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Náboženská obec Cirkve československé husitské v Bohušovicích nad Ohří
5	Brno	Staré Brno	610089	10	1119	10001	551	551	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Statutární město Brno	Statutární město Brno
6	Bruntál	Bruntál - město	613169	1955	971	4043	734	719	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
7	Bruntál	Bruntál - město	613169		973	877	503	499	ostatní plocha	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
8	České Budějovice	České Budějovice	622486		2287/1	1	2074	2020	ostatní plocha	zeleň	Statutární město České Budějovice	Statutární město České Budějovice
9	České Budějovice	České Budějovice	622486	1701 + 1702	2287/3	3242	168	168	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
10	České Budějovice	České Budějovice	622486	182	2288	3203	304	304	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	OMEGA & PARTNERS	OMEGA & PARTNERS
11	České Budějovice	České Budějovice	622486		2287/2	3242	169	169	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
12	České Budějovice	Nemanice	622052	11	50/1	4423	97	71	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
13	České Budějovice	Nemanice	622052	11	50/2	4423	97	211	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
14	České Budějovice	Nemanice	622052		52/1	4423	1200	73	ostatní plocha	stavební pozemek	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
15	České Budějovice	Nemanice	622052		52/2	4423	1200	238	ostatní plocha	stavební pozemek	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
16	České Budějovice	Nemanice	622052		52/3	4423	1200	98	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
17	České Budějovice	Nemanice	622052		52/4	4423	1200	183	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
18	České Budějovice	Mladé	622346		122	610	457	457	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
19	České Budějovice	České Vrbné	622346		1922/1	nedohledáno	3948	nedohledáno	orná půda	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
20	České Budějovice	Dobrá voda	622346		1223/1	nedohledáno	1745	nedohledáno	ostatní plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
21	Český Těšín	Český Těšín	623164	637	1390	5982	122	122	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
22	Český Těšín	Český Těšín	623164		1391/1	5982	259	217	zahrada	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
23	Český Těšín	Český Těšín	623164		1391/2	1984	259	1984	ostatní plocha	ostatní plocha	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
24	Český Těšín	Český Těšín	623164		1391/3	1895	259	1895	ostatní plocha	ostatní plocha	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
25	Dolany	Dolana u Olomouce	628468		601/1	10002	1353	1353	orná půda	orná půda	Česká republika	Česká republika
26	Dolany	Dolana u Olomouce	628468		603/7	10002	82	82	orná půda	orná půda	Česká republika	Česká republika
27	Dolany	Dolana u Olomouce	628468		601/7	60000	201	201	ostatní plocha	ostatní komunikace	Česká republika	Česká republika
28	Droždín	Droždín	632635		1331/1 - část	878	11246	11246	lesní pozemek	lesní pozemek	Česká republika	Česká republika
29	Droždín	Droždín	632635		1336/1-část	878	7680	7680	lesní pozemek	lesní pozemek	FO - Soukromníci	Česká republika
30	Husinec	Husinec	649708		668/2	10001	3863	3051	ovocný sad	ovocný sad	Město Husinec	Město Husinec
31	Jeseník	Jeseník	658723		152/3	2056	134	134	ostatní plocha	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
32	Jeseník	Jeseník	658723		152/4	60000	49	49	zastavěná plocha	stavba technického vybavení	Česká republika	Česká republika
33	Jeseník	Jeseník	658723		152/6	60000	7	7	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Česká republika
34	Jeseník	Jeseník	658723	327	153	1809	53	45	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Olomoucký kraj	Olomoucký kraj
35	Jeseník	Jeseník	658723		152/1	1809	1696	1959	ostatní plocha	zeleň	Olomoucký kraj	Olomoucký kraj
36	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094	108	116	2494	2938	2642	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Středočeský kraj	Středočeský kraj
37	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094		156/1	10002	1147	1147	zahrada	zeleň	Česká republika	Česká republika
38	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094		156/2	10002	36	36	zahrada	zeleň	Česká republika	Česká republika
39	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094	5	157	1892	766	766	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
40	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094		1383/2	10002	7403	7672	zahrada	ovocný sad	Česká republika	Česká republika
41	Karlovy Vary	Karlovy Vary	663433	1053	1724	1	589	589	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Město Karlovy Vary	Město Karlovy Vary
42	Karviná	Karviná - Dolý	664103	463	nedohledáno	nedohledáno	743	nedohledáno	ostatní plocha	zbořenina	přečíslování - nelze dohledat	přečíslování - nelze dohledat
43	Kněževce	Kněževce	666866	97	1	641	683	683	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
44	Kněževce	Kněževce	666866		2	641	979	979	zahrada	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
45	Libavá	Město Libavá	693421		329	nedohledáno	343	nedohledáno	zastavěná plocha	rekrční objekt	nedohledáno	nedohledáno
46	Libavá	Město Libavá	693421		330	nedohledáno	586	nedohledáno	zastavěná plocha	rekrční objekt	nedohledáno	nedohledáno
47	Libavá	Město Libavá	693421		331	nedohledáno	282	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika

48	Libavá	Město Libavá	693421		332	nedohledáno	518	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
49	Libavá	Město Libavá	693421		333	nedohledáno	127	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
50	Libavá	Město Libavá	693421		334/1	nedohledáno	56194	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
51	Libavá	Město Libavá	693421		334/2	nedohledáno	449	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
52	Libavá	Město Libavá	693421		335	nedohledáno	1273	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
53	Libavá	Město Libavá	693421		279/1	nedohledáno	4481997	nedohledáno	lesní pozemek	vojenské území	Česká republika	Česká republika
54	Libavá	Město Libavá	693421		328	nedohledáno	31919	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
55	Libavá	Město Libavá	693421		304	nedohledáno	19418	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
56	Libavá	Jívová	661406		2460	nedohledáno	14948	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
57	Libavá	Jívová	661406		2461	nedohledáno	12787	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
58	Libavá	Jívová	661406	60	474	nedohledáno	37	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
59	Libavá	Jívová	661406	59	475	nedohledáno	19	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
60	Litvínov	Horní Litvínov	686042	687	308/1	2854	311	311	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
61	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696293	102	117	1263	368	372	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Česká republika	Česká republika
62	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696293		38	1263	241	244	zahrad	zeleň	Česká republika	Česká republika
63	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696293		41/1	1263	350	350	ostatní plocha	neplodná půda	Česká republika	Česká republika
64	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696293	430	1223	13307	186	186	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
65	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696923		678/23	10001	71	74	zahrad	zeleň	Město Mladá Boleslav	Město Mladá Boleslav
66	Mníšek	Mníšek	697621		478	3383	500	500	zastavěná plocha	hospodářská budova	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
67	Mníšek	Mníšek	697621		479/1	3383	5	5	trvalý travní porost	trvalý travní porost	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
68	Mníšek	Mníšek	697621		479/2	3383	38	38	trvalý travní porost	trvalý travní porost	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
69	Mníšek	Mníšek	697621		480/1	60000	5	5	zastavěná plocha	ostatní plocha	Česká republika	Česká republika
70	Mníšek	Mníšek	697621		480/2	60000	74	74	ostatní plocha	ostatní plocha	Česká republika	Česká republika
71	Neveklov	Jablonná n. Vltavou	656151	1	1	401	922	922	zastavěná plocha	zámek	ZÁMEK JABLONNA s.r.o	ZÁMEK JABLONNA s.r.o
72	Neveklov	Jablonná n. Vltavou	656151		3/9	401	866	866	zastavěná plocha	důr	ZÁMEK JABLONNA s.r.o	ZÁMEK JABLONNA s.r.o
73	Neveklov	Jablonná n. Vltavou	656151		51	401	935	935	vodní plocha	vodní nádrž	ZÁMEK JABLONNA s.r.o	ZÁMEK JABLONNA s.r.o
74	Neveklov	Jablonná n. Vltavou	656151		52/1	401	30319	30319	ostatní plocha	zeleň	ZÁMEK JABLONNA s.r.o	ZÁMEK JABLONNA s.r.o
75	Neveklov	Jablonná n. Vltavou	656151		53	401	1378	1378	vodní plocha	vodní nádrž	ZÁMEK JABLONNA s.r.o	ZÁMEK JABLONNA s.r.o
76	Nová Ves	Nová Ves n.N.	705799	583	460	8	429	429	zastavěná plocha	rekrční objekt	Dopravní podnik hl. města Prahy	
77	Nová Ves	Nová Ves n.N.	705799	600	1499	577	236	236	zastavěná plocha	rekrční objekt	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
78	Nová Ves	Nová Ves n.N.	705799	589	1528	565	689	689	zastavěná plocha	rekrční objekt	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
79	Nová Ves	Nová Ves n.N.	705799	611	1581	848	497	497	zastavěná plocha	hospodářská budova	Liberecký kraj	Liberecký kraj
80	Nový Jičín	Nový Jičín	707465		19/2	133	181	181	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
81	Nový Jičín	Nový Jičín	707465	1029	357	10001	383	383	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Město Nový Jičín	Město Nový Jičín
82	Nový Jičín	Nový Jičín	707465		123/4	10001	243	243	zahrad	zeleň	Město Nový Jičín	Město Nový Jičín
83	Nový Jičín	Nový Jičín	707465	1110	424	5424	641	641	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Česká republika	Česká republika
84	Nový Jičín	Nový Jičín	707465		19/1	5424	207	207	zahrad	zeleň	Česká republika	Česká republika
85	Nový Jičín	Nový Jičín	707465		1771	6141	48	48	zastavěná plocha	stavba technického vybavení	ČEZ Distribuce a.s.	ČEZ Distribuce a.s.
86	Olomouc	Cholína	652351	224	17168	183	1414	1449	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	COOP Družstvo HB	COOP Družstvo HB
87	Olomouc	Cholína	652351		126/5	183	89	89	zahrad	zeleň	COOP Družstvo HB	COOP Družstvo HB
88	Olomouc	Cholína	652351		125/1	512	1549	1576	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
89	Orlová	Orlová	712361		303	986	1045	1045	lesní pozemek	lesní pozemek	Asental land s.r.o.	Asental land s.r.o.
90	Orlová	Orlová	712361	264	303	nedohledáno	0	0	zbouraný kostel	zbořenina	Asental land s.r.o.	Asental land s.r.o.
91	Ostravice	Staré Hamry	715646		49/6	877	2856	2856	ostatní plocha	sportoviště a rekreační plocha	Ostravice Caterpillar Global Mining Cze	Ostravice Caterpillar Global Mining Cze
92	Ostravice	Staré Hamry	715646		49/2	786	1138	1138	ostatní plocha	sportoviště a rekreační plocha	Ostravice Caterpillar Global Mining Cze	Ostravice Caterpillar Global Mining Cze
93	Ostravice	Staré Hamry	715646		49/7	60000	1154	1154	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Česká republika
94	Plzeň	Plzeň	721981		1753	38040	678	676	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
95	Plzeň	Plzeň	721981		1753	38040	297	297	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
96	Plzeň	Plzeň	721981		1756	38040	297	297	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Česká republika	FO - Soukromníci
97	Podbořany	Podbořany	723231	459	608	1520	250	250	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
98	Podbořany	Podbořany	723231		609	1520	283	283	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
99	Praha	Holešovice	730122	204	2428	5500	832	820	zastavěná plocha	hospodářská budova	Bubny Development	Bubny Development
100	Praha	Vinohrady	727164	846	2474	13452	509	509	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Hlavní město Praha	Hlavní město Praha
101	Praha	Vinohrady	727164	253	920	2037	516	516	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Hlavní město Praha	Hlavní město Praha
102	Praha	Žižkov	727415	1305	1961	37	322	327	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Univerzita Praha	Univerzita Praha

103	Praha	Bubeneč	730106	204	453	3421	331	336	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
104	Praha	Bubeneč	730106		454	3421	135	134	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
105	Praha	Malá Strana	727091	553	368	484	468	468	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Hlavní město Praha	Hlavní město Praha
106	Praha	Nové Město	727181		1141/2	1457	162	161	ostatní plocha	ostatní komunikace	Pražská plynárenská	Pražská plynárenská
107	Praha	Krč	727598		1528/1	571	1805	334	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
108	Praha	Krč	727598		1528/3	570	1805	402	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
109	Praha	Krč	727598		1528/4	568	1805	471	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
110	Praha	Krč	727598		1528/6	572	1805	564	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
111	Praha	Krč	727598		1528/7	570	1805	240	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
112	Praha	Krč	727598		1528/8	571	1805	159	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
113	Praha	Krč	727598		1528/9	568	1805	188	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
114	Praha	Krč	727598		1528/10	572	1805	151	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
115	Praha	Vysočany	731285		299	715	2668	2664	ostatní plocha	zeleň	Hlavní město Praha	Hlavní město Praha
116	Praha	Kobylisy	730745		572	715	1610	nedohledáno	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Hlavní město Praha	Hlavní město Praha
117	Praha	Nové Město	727181		2300		1450	1449	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	PO	PO
118	Praha	Dejvice	729272	1619	1270	377	205	204	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Maheshwarananda Paramhans Swami, Jaipur, Rajasthan, Indie	
119	Praha	Dejvice	729272		1271	377	2316	2306	ostatní plocha	zeleň	Maheshwarananda Paramhans Swami, Jaipur, Rajasthan, Indie	
120	Praha	Podolí	728152		180/9	nedohledáno	1600	nedohledáno	ostatní plocha	nedohledáno	přečíslování - nelze dohledat	přečíslování - nelze dohledat
121	Praha	Michle	727750		725/6	nedohledáno	700	nedohledáno	ostatní plocha	nedohledáno	přečíslování - nelze dohledat	přečíslování - nelze dohledat
122	Praha	Nové Město	727181	1392	2300	437	1450	1449	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	REAL TOP s.r.o.	REAL TOP s.r.o.
123	Průhonice	Průhonice	733971		248/74	nedohledáno	773	nedohledáno	ostatní plocha	zeleň	přečíslování - nelze dohledat	přečíslování - nelze dohledat
124	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035	17	78	363	1662	1662	zastavěná plocha	zámek	Český rozhlas	Český rozhlas
125	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035	103	46/2	1155	956	956	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
126	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035	242	79	363	61	61	zastavěná plocha	hospodářská budova	Český rozhlas	Český rozhlas
127	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035		81	363	471	471	zastavěná plocha	hospodářská budova	Český rozhlas	Český rozhlas
128	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035		128/6	363	10570	9990	ostatní plocha	zeleň	Český rozhlas	Český rozhlas
129	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035		129	363	3129	3129	ostatní plocha	zeleň	Český rozhlas	Český rozhlas
130	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035		131/4	363	2449	2427	ostatní plocha	neplodná půda	Český rozhlas	Český rozhlas
131	Přerov n. L.	Přerov n. L.	735035		1931/4	363	561	536	vodní plocha	tok řeky	Český rozhlas	Český rozhlas
132	Rakovník	Rakovník	739081		2372	3674	21	21	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	STP Net, s.r.o	STP Net, s.r.o
133	Rakovník	Rakovník	739081		2439	638	2297	1936	ostatní plocha	důr	Protect & Gamble - Rakona s.r.o.	Protect & Gamble - Rakona s.r.o.
134	Rudník	Rudník	743429	176	56	968	80	100	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
135	Rudník	Rudník	743429		1109	nedohledáno	5000	nedohledáno	orná půda	orná půda	přečíslování - nelze dohledat	přečíslování - nelze dohledat
136	Rudník	Rudník	743429		92	10002	1197	1192	zahrad	zahrad	Česká republika	Česká republika
137	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147	1703+1704	2287/4	3262	168	168	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
138	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147	218	1217	10001	884	884	zastavěná plocha	zámek	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
139	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1218/1	10001	3572	2947	zahrad	zeleň	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
140	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1215/1	10001	14984	12703	ostatní plocha	zeleň	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
141	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1215/9	10001	14984	1820	ostatní plocha	sportoviště a rekreační plocha	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
142	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1216	10001	1205	1198	vodní plocha	vodní nádrž	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
143	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1215/4	10001	30	30	zastavěná plocha	hospodářská budova	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
144	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147	579	1215/3	60000	218	218	zastavěná plocha	hospodářská budova	Česká republika	Česká republika
145	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1213/1	10001	1015	845	ostatní plocha	zeleň	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
146	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1201/5	848	408	408	orná půda	orná půda	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
147	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1213/2	1212	3089	1596	ostatní plocha	zahrad	PO	PO
148	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1213/9	1212	3089	nedohledáno	ostatní plocha	sportoviště a rekreační plocha	PO	PO
149	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147		1218/2	10001	3572	215	ostatní plocha	ostatní komunikace	Město Suchdol nad Labem	Město Suchdol nad Labem
150	Štolmíř	Štolmíř	622818		118/1	2119	893	893	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
151	Štolmíř	Štolmíř	622818		118/2	2119	125	125	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
152	Tuchoměřice	Tuchoměřice	771341	52	43	910	514	514	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
153	Toušeň	Toušeň	767859		92/8	10001	533	533	ostatní plocha	zeleň	Městys Lázně Toušeň	Městys Lázně Toušeň
154	Ústek	Ústěk	775533	64	441	419	637	628	zahrad	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
155	Volary	Volary	78473	173	104/1	903	220	219	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
156	Volary	Volary	78473		132/2	903	369	369	zastavěná plocha	důr	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
157	Volary	Volary	78473		1774	903	73	73	zastavěná plocha	stavební pozemek	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci

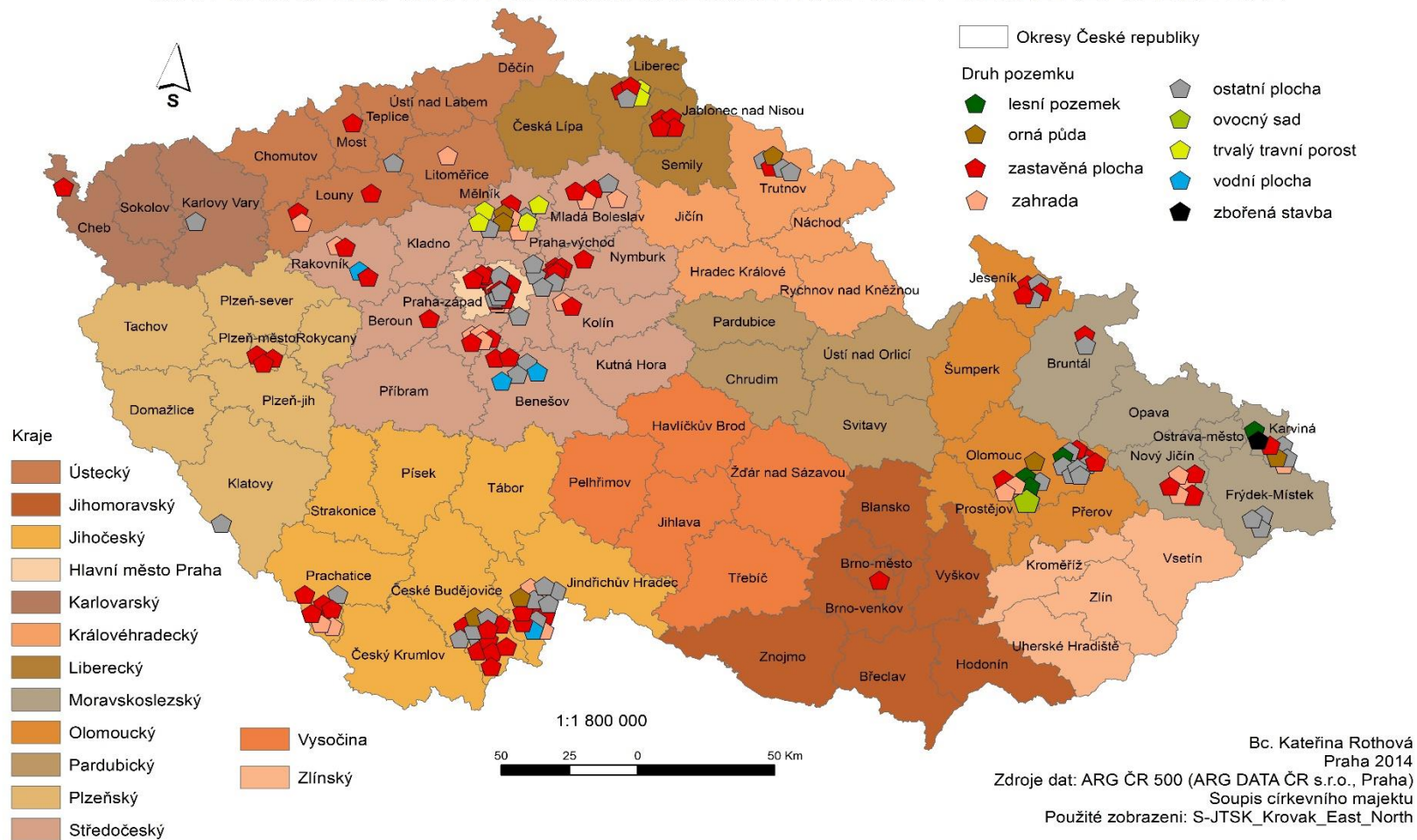
158	Volary	Volary	78473		5110/2	903	129	129	zahrada	zeleň	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci
159	Volary	Volary	78473		5111/1	903	135	143	zahrada	zeleň	Mesto Volary	FO - Soukromníci
160	Volary	Volary	78473		132/1	1001	5557	5509	zastavěná plocha	hospodářská budova	Mesto Volary	Město Volary
161	Volary	Volary	784737	5	184	10001	541	541	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Město Volary	Město Volary
162	Vrchlabí	Vrchlabí	786306		738/2	1363	1280	1280	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Česká republika	Náboženská obec Vrchlabí
163	Vrchlabí	Vrchlabí	786306		739/3	1363	9128	9128	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Náboženská obec Vrchlabí
164	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451	23	30	95	870	870	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Středočeský kraj	Středočeský kraj
165	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		83	95	195	195	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Středočeský kraj	Středočeský kraj
166	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		81	95	464	568	zahrada	zeleň	Středočeský kraj	Středočeský kraj
167	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		82	95	151	151	ostatní plocha	ostatní komunikace	Středočeský kraj	Středočeský kraj
168	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		89	95	313	313	trvalý travní porost	zeleň	Středočeský kraj	Středočeský kraj
169	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		90	95	4275	4275	zahrada	ovocný sad	Středočeský kraj	Středočeský kraj
170	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		84/1	95	2218	706	orná půda	orná půda	Středočeský kraj	Středočeský kraj
171	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		84/2	95	2218	1512	orná půda	orná půda	Středočeský kraj	Středočeský kraj
172	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		261/11	10001	488	488	ostatní plocha	neplodná půda	Obec Všestudy u Veltys	Obec Všestudy u Veltys
173	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		85	nedohledáno	706	nedohledáno	trvalý travní porost	zeleň	Obec Všestudy u Veltys	Obec Všestudy u Veltys
174	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		129/3	10001	38	nedohledáno	trvalý travní porost	zeleň	Obec Všestudy u Veltys	Obec Všestudy u Veltys
175	Všestudy	Všestudy u Veltrys	787451		265	10001	1381	nedohledáno	trvalý travní porost	zeleň	Obec Všestudy u Veltys	Obec Všestudy u Veltys
176	Železná Ruda	Železná Ruda	796069		444	650	268	268	ostatní plocha	neplodná půda	FO - Soukromníci	FO - Soukromníci

Příloha č. 4 : Soupis naturálního majetku Církve československé husitské ve vlastnictví České republiky

Pořadové číslo	Obec	Katastrální území	Kód KU	ČP	Poz.číslo	Číslo listu vlastníka	Výměra v m2 z archivních materiálů	Výměra v m2 podle katastru	Druh pozemku	Způsob využití	Vlastník k roku 2012	Vlastník k roku 2014
4	Bohušovice nad Ohří	Bohušovice nad Ohří	606669		321	329	630	420	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Náboženská obec Církve československé husitské v Bohušovicích nad Ohří
25	Dolany	Dolana u Olomouce	628468		601/1	10002	1353	1353	orná půda	orná půda	Česká republika	Česká republika
26	Dolany	Dolana u Olomouce	628468		603/7	10002	82	82	orná půda	orná půda	Česká republika	Česká republika
27	Dolany	Dolana u Olomouce	628468		601/7	60000	201	201	ostatní plocha	ostatní komunikace	Česká republika	Česká republika
28	Droždín	Droždín	632635		1331/1 - část	878	11246	11246	lesní pozemek	lesní pozemek	Česká republika	Česká republika
32	Jeseník	Jeseník	658723		152/4	60000	49	49	zastavěná plocha	stavba technického vybavení	Česká republika	Česká republika
33	Jeseník	Jeseník	658723		152/6	60000	7	7	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Česká republika
37	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094		156/1	10002	1147	1147	zahradra	zeleň	Česká republika	Česká republika
38	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094		156/2	10002	36	36	zahradra	zeleň	Česká republika	Česká republika
40	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy	660094		1383/2	10002	7403	7672	zahradra	ovocný sad	Česká republika	Česká republika
47	Libavá	Město Libavá	693421		331	nedohledáno	282	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
48	Libavá	Město Libavá	693421		332	nedohledáno	518	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
49	Libavá	Město Libavá	693421		333	nedohledáno	127	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
50	Libavá	Město Libavá	693421		334/1	nedohledáno	56194	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
51	Libavá	Město Libavá	693421		334/2	nedohledáno	449	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
52	Libavá	Město Libavá	693421		335	nedohledáno	1273	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
53	Libavá	Město Libavá	693421		279/1	nedohledáno	4481997	nedohledáno	lesní pozemek	vojenské území	Česká republika	Česká republika
54	Libavá	Město Libavá	693421		328	nedohledáno	31919	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
55	Libavá	Město Libavá	693421		304	nedohledáno	19418	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
56	Libavá	Jívová	661406		2460	nedohledáno	14948	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
57	Libavá	Jívová	661406		2461	nedohledáno	12787	nedohledáno	ostatní plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
58	Libavá	Jívová	661406	60	474	nedohledáno	37	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
59	Libavá	Jívová	661406	59	475	nedohledáno	19	nedohledáno	zastavěná plocha	vojenské území	Česká republika	Česká republika
61	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696293	102	117	1263	368	372	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Česká republika	Česká republika
62	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696293		38	1263	241	244	zahradra	zeleň	Česká republika	Česká republika
63	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	696293		41/1	1263	350	350	ostatní plocha	neplodná půda	Česká republika	Česká republika
69	Mníšek	Mníšek	697621		480/1	60000	5	5	zastavěná plocha	ostatní plocha	Česká republika	Česká republika
70	Mníšek	Mníšek	697621		480/2	60000	74	74	ostatní plocha	ostatní plocha	Česká republika	Česká republika
83	Nový Jičín	Nový Jičín	707465	1110	424	5424	641	641	zastavěná plocha	stavba občanského vybavení	Česká republika	Česká republika
84	Nový Jičín	Nový Jičín	707465		19/1	5424	207	207	zahradra	zeleň	Česká republika	Česká republika
93	Ostravice	Staré Hamry	715646		49/7	60000	1154	1154	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Česká republika
136	Rudník	Rudník	743429		92	10002	1197	1192	zahradra	zahradra	Česká republika	Česká republika
144	Suchdol n. Lužnicí	Suchdol n. Lužnicí	759147	579	1215/3	60000	218	218	zastavěná plocha	hospodářská budova	Česká republika	Česká republika
162	Vrchlabí	Vrchlabí	786306		738/2	1363	1280	1280	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Náboženská obec Vrchlabí
163	Vrchlabí	Vrchlabí	786306		739/3	1363	9128	9128	ostatní plocha	zeleň	Česká republika	Náboženská obec Vrchlabí

Příloha č. 5: Mapový výstup - Soupis církevního majetku Církve československé husitské v České republice 2014

SOUPIS MAJETKU CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ V ČESKÉ REPUBLICE 2014

Příloha č. 6: Mapový výstup – Soupis majetku Církve československé husitské v České republice podle způsobu vypořádání 2014

**SOUPIS MAJETKU CÍRKVE ČESKOSLOVENSKÉ HUSITSKÉ
V ČESKÉ REPUBLICE PODLE ZPŮSOBU VYPOŘÁDÁNÍ 2014**

